

รายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๓ เรื่อง

การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
Development of English Media Model for Monks and Novices

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง
การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์
Development of Using English for Spreading
Buddhism in the Age of Globalization

โดย

พระมหาสันทัศน์ พงษ์สวัสดิ์, ดร.

ผศ.ดร.บุญมี พรรษา

ผศ.ดร.ชื่นอารมณั์ จันทิมาชัยอมร

ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก

พระมหาวีระเดช จะปา, ดร.

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๔

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800764013

รายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๓ เรื่อง

การพัฒนาแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
Development of English Media Model for Monks and Novices

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง
การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์
Development of Using English for Spreading
Buddhism in the Age of Globalization

โดย

พระมหาสันทัศน์ พงษ์สวัสดิ์, ดร.

ผศ.ดร.บุญมี พรรษา

ผศ.ดร.ชื่นอารมณ์ จันทิมาชัยอมร

ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก

พระมหาวีระเดช จะปา, ดร.

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๔

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800764013

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Sub-Research Report 3

Development of English Media Model for Monks and Novices

Under Research Plan

Development of Using English for Spreading
Buddhism in the Age of Globalization

By

Phramaha Santhat Phongsawat, Dr.

Asst. Prof. Dr. Boonmee Pansa

Asst. Prof. Chuenaarom Chantimachaiamorn

Dr. Weerapong Paengkamhag

Phramaha Viradej Japah, Dr.

Faculty of Education Mahachulalongkornrajavidyalaya University

B.E. 2564

Research Project Funded

by Science Research and Innovation Promotion Fund

MCU RS 800764013

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย : การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ชื่อนักวิจัย : พระมหาสันทัศน์ พงษ์สวัสดิ์, ดร., ผศ.ดร.บุญมี พรรษา, ผศ.ดร.ชื่นอารมณ จันทิมา
ชัยอมร, ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก, พระมหาวีระเดช จะปา, ดร.

ส่วนงาน: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปีงบประมาณ: ๒๕๖๔

ทุนอุดหนุนการวิจัย: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” เกิดจากปัจจุบันสื่อการเรียนรู้ มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ดังนั้นการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีทั้งหมด ๔ ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ซึ่งในแต่ละทักษะมีความแตกต่างกันออกไปและทุกทักษะจะครอบคลุมทุกด้านของการสื่อสาร ดังนั้นการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความรู้ที่ทั้งปวง ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ช่วยเสริมสร้างความคิดและประสบการณ์และช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินต่าง ๆ วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อ ๑) เพื่อศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยตัวแทนพระสงฆ์ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญ จังหวัดเชียงใหม่ รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า

๑) ศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก, การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีดังนี้ (๑) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือ

ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องให้มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้มีความหลากหลายที่เขียนโดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ (๒) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน (๓) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัดของตนเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด (๔) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลมาก (๕) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้มากที่สุดในการเรียนการสอน (๖) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (๗) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (๘) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา (๙) เน้นกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

๒) ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การอบรมตามคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลสำรวจการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่าพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นการอบรม ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{x} = ๑๖.๔๔$ S.D. = ๑.๓๗) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{x} = ๑๘.๓๔$ S.D. = ๑.๐๒) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นการอบรม ($\bar{x} = ๘.๓๘$ S.D. = ๑.๓๘) ดังนั้น พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๓) ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากผลสำรวจความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนา, สื่อการเรียนการสอน, ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

Research Title: Development of English Media Model for Monks and Novices

Researchers: Phramaha Santhat Phongsawat, Dr. Asst. Prof. Dr. Boonmee Pansa
Asst. Prof. Chuenaarom Chantimachaiamorn
Dr. Weerapong Paengkamhag
Phramaha Viradej Japha, Dr.

Department: Curriculum and Teaching Department, Faculty of Education,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Fiscal Year: ๒๐๒๑ (๒๕๖๔ B.E.)

Abstract

The research studies development of English media model for monks and novices because now the media of teaching and learning has many roles of teaching and learning English so development of English media model for monks and novices, learning four skills of English; listening skill, speaking skill, reading and writing skill which each skill is different, but all skills have importance of communication. So English communication is necessary because it is the tool of getting new knowledge and new experience. The objectives of the study are 1) to study the English media model for monks and novices 2) to study the achievement of English media model for monks and novices 3) to study the satisfaction of using of English media model for monks and novices.

This study is the Mixed Methods Research such as documentary research, quantitative research, qualitative research and action research using data collecting and analyzing by the monks living in 25 temples. The population in the study are 320 people.

The research results are found that

1) To study the English media model for monks and novices and from the agreement of the monks and the novices on the process of developing of the English media model for monks and novices is found that it is in the average at 4.29 which is at the high level. Development of the English media model for monks and novices is

(1) adding most numbers of English North cultural tourist books or English tourist books by written with both Thai and foreign authors enough to the learners (2) suggesting the website of English cultural tourist for the learners (3) training the learners speaking English in daily life (4) training the learners to practice of speaking with the foreigners (5) using the multimedia and visual media in teaching and learning (6) making e-book for teaching and learning of English cultural tourist (7) making the website of English cultural tourist for the learners (8) organizing of English club in school (9) organizing the activities of English speaking training.

2) To study the achievement of English media model for monks and novices, training of English media model for monks and novices and the result of comparison of pre-test and post-test of using English media model for monks and novices is found that monks and novices in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools having the result of testing after participating training in the first time (evaluation after training) ($\bar{x}$ = 16.44 S.D. = 1.37) and the second time (evaluation after the first time one week) ($\bar{x}$ = 18.34 S.D. = 1.02) is higher than before participating the training ($\bar{x}$ = 8.38 S.D. = 1.38). So monks and novices in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools having the testing before using the English instruction media and after using the English instruction media for monks and novices is different statistically significant at the 0.05 level.

3) To study the satisfaction of using of English media model for monks and novices is in the average at 4.44 which is at the high level.

Keyword: Development, English media for learning, English Communication

กิตติกรรมประกาศ

แผนการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มุ่งหวังการเสริมสร้างการเรียนรู้และการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศไทยและต่างประเทศ คณะผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ พระสุธีรัตนบัณฑิต,รศ.ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพร้อมทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ที่ได้ให้ความเมตตาอนุเคราะห์ในการสนับสนุนศึกษาวิจัยรวมทั้งให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยและอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานการวิจัยในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ทุกโรงเรียนและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

คุณงามความดีที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจและควมมีอุสาหะวิริยะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอโน้มบูชาถวายแด่พระเถระครูบาอาจารย์ และคณะบุคคลที่ได้ร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามเพื่อการเรียนรู้ในชีวิตและพระพุทธศาสนาของคนในสังคม

คณะผู้วิจัย

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๗
๑.๓ ปัญหาวิจัย	๘
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๘
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๑๐
๑.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๐
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๑
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๒
๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา	๑๓
๒.๒ หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้	๒๑
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๒๕
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	๔๐
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๙
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๖๖
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๖๖
๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย	๖๘
๓.๓ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)	๖๙
๓.๔ เครื่องมือการวิจัย	๗๐
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการศึกษาวิจัย	๗๓
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๕
๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๘
๓.๘ สรุปกระบวนการวิจัย	๗๙

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๑
๔.๑ ศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๘๑
๔.๒ ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๘๙
๔.๓ ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๙๒
๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๙๕
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย	๑๐๐
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๐๑
๕.๒ อภิปรายผล	๑๐๗
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๑๒
บรรณานุกรม	๑๑๔
ภาคผนวก	๑๒๑
ภาคผนวก ก จดหมายนำ	๑๒๒
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	๑๒๔
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	๑๒๗
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบ	๑๓๓
ภาคผนวก ง รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๑๓๖
ภาคผนวก จ ภาพประกอบในการฝึกอบรม	๒๐๑
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้ให้ข้อมูล	๒๐๓
ภาคผนวก ช บทความวิจัย	๒๐๕
ภาคผนวก ซ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	๒๒๑
ภาคผนวก ฌ ประวัติผู้วิจัย	๒๓๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการเรียนการสอนโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ใช้กันมาก คือ ภาษาพูด และภาษาเขียน ต่อมาได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ ในปัจจุบันจะพบว่า มีสื่อการเรียนการสอนมากมายหลายชนิด เพราะถือว่าสื่อการเรียนการสอน คือ มือที่สามของครู ช่วยให้ครูสอนได้สนุก และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น บทบาทของสื่อการเรียนการสอนในบทเรียน ก็คือ เป็นตัวกลาง ตัวช่วย ในการให้ข้อมูลความรู้หรือสิ่งบอกกล่าวแก่ผู้เรียน แต่การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผลนั้น ต้องตรงกับจุดประสงค์เนื้อหา และกิจกรรมของบทเรียน อีกทั้งยังต้องใช้อย่างประหยัด และคุ้มค่าอีกด้วย สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีคุณลักษณะต้องใช้อย่างประหยัด และคุ้มค่าอีกด้วย สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีคุณลักษณะเฉพาะในตัวของมันเอง ดังนั้น ผู้ที่รับผิดชอบซึ่งรวมทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องของการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม สื่อบางประเภทมีราคาแพง อาจหาวิธีการสร้าง และดัดแปลงทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นสื่อเพื่อนำมาใช้ประกอบการสอน รวมทั้งต้องเรียนรู้การเก็บรักษาสื่อต่าง ๆ เป็นอย่างดีด้วย ผู้บริหารก็เช่นเดียวกัน จะต้องมีความรู้เรื่องสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน รวมทั้งจัดหา สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในเรื่องสื่อการเรียนการสอน โดยจะเน้นในเรื่องหาสาระที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับเรื่องสื่อการเรียนการสอน โดยจะเน้นในเรื่องความหมาย ประเภทของสื่อ ประโยชน์ของสื่อการเรียน การสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การผลิตสื่อการเรียนการสอน การเก็บรักษา การบริหารสื่อ การเรียนการสอน บทบาทผู้บริหารโรงเรียนกับสื่อการเรียนการสอน^๑ สื่อการเรียนรู เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ได้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร สื่อเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน

---

^๑อำภา บุญช่วย, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๐), หน้า ๙๘.

ในทางการศึกษาได้มีผู้เรียกสื่อตัวกลางแตกต่างกันออกไปตามยุคตามสมัย ตามความคิดเห็น และตามความเหมาะสมของแต่ละกรณี เช่น อุปกรณ์การสอน โสตทัศนอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ สื่อการสอน และสื่อการเรียน ในปัจจุบันมักนิยมใช้คำว่า สื่อการเรียนการสอน แต่ละคำดังกล่าวมานี้ล้วนหมายถึงตัวกลางทั้งสิ้น แต่มีความหมายลึกซึ้งแตกต่างกัน กล่าวคือ สื่อการสอนเน้นที่ตัวผู้สอน ส่วนสื่อการเรียนเน้นที่ตัวผู้เรียน แต่เนื่องจากการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน จึงน่าจะเรียกตัวกลางที่ใช้ในการเรียนการสอนว่า สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน แต่เดิมนั้นใช้คำว่า อุปกรณ์การสอน (Teaching Aids) เน้นถึงสิ่งที้นำมาใช้ช่วยประกอบในการสอน แต่ต่อมาพิจารณาเห็นว่า สิ่งที้นำมาใช้ช่วยในการสอนนั้น ส่วนใหญ่ต้องใช้ประสาทตา และประสาทหูเพื่อการรับรู้ จึงหันมาใช้คำว่า โสตทัศนอุปกรณ์หรือ โสตทัศนูปกรณ์ (Audio-Visual Aids)

ต่อมาเมื่อมีการพิจารณารูปแบบของการเรียนการสอนว่า เข้าลักษณะของกระบวนการสื่อความหมาย (Communication Process) มีองค์ประกอบครบ ได้แก่ ครูผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร คือ สาร อุปกรณ์การเรียนการสอนและวิธีการ คือ สื่อผู้เรียน คือ ผู้รับ ซึ่งสื่อที่ว่านี้ก็คือตัวกลางนั่นเอง

ด้วยเหตุและผลดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีการนำคำว่า สื่อ (Medias) มาใช้แทนคำว่า อุปกรณ์ และเนื่องจากเน้นที่ตัวผู้สอนเป็นสำคัญ จึงเรียกว่า สื่อการสอน (Teaching Medias) จนถึงในยุคปัจจุบัน การจัดการศึกษาได้หันมามุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น คำที่ใช้เรียกกันว่า สื่อการเรียน (Learning Medias) จึงเกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม นักการศึกษาส่วนมากยังคงใช้คำว่า สื่อการสอน และสื่อการเรียน ถ้าหากจะพิจารณาให้ละเอียดและเข้าใจง่าย ก็ต้องพิจารณาคำเรียกโดยยึดถือเอาตัวผู้ใช้เป็นหลัก เช่น สิ่งที่ครูผู้สอนนำมาช่วยสอน เรียกว่า สื่อการสอน ได้แก่ แผนภูมิ รูปภาพ แผนภาพ

การเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีผู้สอน ผู้เรียนอาจได้พบเห็น ได้ยิน หรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า สื่อการเรียน แต่เมื่อใดก็ตามที่มีการสอนจะต้องมีการเรียนเกิดขึ้น ถ้าสื่อการสอนและสื่อการเรียนสอดคล้องสัมพันธ์กัน การเรียนการสอนก็จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรต้องการ เช่น ครูใช้แผนภูมิอธิบายการสอน เรื่อง อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของนก ประกอบคำอธิบาย และในขณะเดียวกันครูผู้สอนได้พิมพ์ภาพลายลักษณ์คล้ายนกในแผนภูมิ แจกจ่ายให้ผู้เรียนคนละแผ่น ผู้เรียนฟังคำอธิบายจากครูผู้สอน

และจัดบันทึกคำบรรยายส่วนต่าง ๆ ลงในภาพนก กระบวนการเรียนการสอนในสภาพเช่นนี้ จะช่วยให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างราบรื่น สะดวก รวดเร็ว และ เข้าใจง่าย เราเรียกแผนภูมิว่า สื่อการสอน และเรียกภาพนกในกระดาษของผู้เรียนว่า สื่อการเรียน และเนื่องจากสิ่งที่ครูผู้สอนนั้น ผู้เรียนก็ได้ใช้ประกอบในการเรียนรู้ไปด้วย ดังนั้น สิ่งที่ครูผู้สอนนำมาใช้ในกระบวนการสอน จึงน่าจะมีเหตุผลเพียงพอที่จะเรียกว่า สื่อการเรียนการสอนได้

สื่อการเรียนการสอน จึงหมายถึง สิ่งที่ช่วยในการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ใช้เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น

๑. ทำให้สิ่งที่เข้าใจยาก ให้เข้าใจง่ายขึ้น
๒. เป็นการสร้างแรงจูงใจ และเร้าความสนใจ
๓. ช่วยเสริมสร้างความคิด และการแก้ปัญหาในการเรียนรู้ของนักเรียน
๔. สามารถเอาชนะข้อจำกัดต่าง ๆ เกี่ยวกับเวลา ระยะทาง และขนาดได้ เช่น

- ๔.๑ ทำให้สิ่งที่เคลื่อนไหวเร็ว ดูช้าลง เพื่อศึกษาได้
- ๔.๒ ทำให้สิ่งที่เคลื่อนไหวช้า ดูเร็วขึ้น เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลง
- ๔.๓ สามารถนำสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตมาศึกษาได้
- ๔.๔ สามารถย่อสิ่งใหญ่ให้เล็กลง เพื่อให้สะดวกแก่การศึกษา
- ๔.๕ ขยายสิ่งเล็กให้ใหญ่ขึ้น
- ๔.๖ ทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้น
- ๔.๗ สามารถนำสิ่งที่อยู่ไกลมาศึกษาได้^๒

สื่อการเรียนรู้ จึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญของโลกและมีความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากทักษะความเป็นนานาชาติ ทักษะทางภาษาแม่และภาษาโลก จะเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือต่าง ๆ ระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียนประกอบด้วย 3 โครงการ ความร่วมมือหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง อาเซียน (Political and Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (Socio - cultural Community) ตามลำดับ สื่อจะทำให้เด็ก

---

^๒อนุศักดิ์ สมิตสันต์, การบริหารวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริการการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๐), หน้า ๑๗๙-๑๘๐.

ได้มีโอกาสก้าวไปสู่ความเจริญงอกงาม ทางอารมณ์ สังคมและสติปัญญา การส่งเสริมให้ได้กรักการอ่านและรู้จักคุณค่าของหนังสือ เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่พึงกระทำ เพราะถือเป็นวิธีพัฒนาอนาคตของเด็กอย่างดีที่สุด สื่อนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดเหตุการณ์ ประสบการณ์ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น รวมทั้งสาระความรู้ในสรรพวิชาจากผู้แต่งหรือผู้รวบรวม เรียบเรียงไปสู่ผู้อ่านได้ สื่อจึงเป็นเสมือนหนึ่งชุมทรัพย์ทางปัญญา คลังแห่งปัญญาและความบันเทิงขนาดมหึมาสำหรับมวลมนุษยชาติ ไม่ว่าจะเป็นผู้อ่านที่เห็นได้ตามปกติ ด้วยเหตุผลเช่นนี้ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา การพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีทั้งหมด ๔ ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ซึ่งในแต่ละทักษะมีความแตกต่างกันออกไปและทุกทักษะจะครอบคลุมทุกด้านของการสื่อสาร ดังนั้นการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความรู้ทั้งปวง ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ช่วยเสริมสร้างความคิดและประสบการณ์และช่วยให้เกิดความ เพลิดเพลินต่าง ๆ การเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้และฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษให้เกิดความชำนาญ นักเรียนจำนวนไม่น้อยเริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่เรียนชั้นมัธยมศึกษา แต่ไม่สามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ ทำให้ขาดความเชื่อมั่น ท้อแท้ และส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพการงานหรือการเรียนรู้ระดับสูง^๓

การเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในปัจจุบันนี้จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระภิกษุสามเณรนับได้ว่าเป็นทูตทางวัฒนธรรมและศาสนา ถ้าพระภิกษุสามเณรสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ก็จะทำให้การเผยแพร่พระธรรมหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสู่ชาวโลกได้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้สื่อสารหรือเผยแผ่วัฒนธรรมไทยออกไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องทางพระพุทธศาสนา บางคนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้แต่ไม่เข้าใจหรือไม่มีองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาหรือทางวัฒนธรรมก็นับได้ว่าเป็นด้อยของประเทศไทย หรือพระบางรูปเณรบางรูปเข้าใจมีความเชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนาหรือวัฒนธรรมแต่ไม่สามารถสื่อสาร

---

^๓ดวงเดือน แสงชัย, การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๓), หน้า ๑๔.

ภาษาอังกฤษได้ ก็ทำให้ศาสนาพุทธหรือวัฒนธรรมไทยไม่สามารถออกไปสู่ชาวโลกได้ ดังนั้น ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อพระภิกษุสามเณรในยุคปัจจุบันนี้^๔

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญอย่างมากในยุคปัจจุบัน เนื่องจากเป็นภาษาสากลที่เข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม เป็นภาษาที่มีอิทธิพลจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และการสื่อสารจึงถูกจัดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารสำหรับประชากรทั่วโลก ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้าการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ รวมถึงการติดต่อสื่อสาร การพูด อ่าน เขียน ฟัง เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้คนต่างวัฒนธรรมต่างสังคม เพื่อความเข้าใจในความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ความคิด สังคม เศรษฐกิจการเมืองการปกครองและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีผ่านการสื่อสารกับชาวต่างชาติ คนไทยจึงจำเป็นต้องศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะปัจจุบันที่ประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ภาษาอังกฤษนับเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานร่วมกันของพลเมืองในประเทศสมาชิกอาเซียน หรือแม้แต่พลเมืองทั่วโลกก็จะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในการทำงานร่วมกันไม่ว่าแม้แต่บุคคลผู้มีความพิการทางการได้ยิน หรือการมองเห็นซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ประสบปัญหาในการศึกษาภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาภาษาอังกฤษโดยเฉพาะการศึกษาโดยปกติทั่วไปของบุคคลธรรมดาถือว่าเป็นเรื่องที่ยากแล้ว แต่เมื่อบุคคลมีความบกพร่องในด้านอวัยวะการมองเห็นและการได้ยิน ก็ยิ่งเป็นการยากที่จะศึกษาเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ได้ผล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบและวิธีการเรียนการสอน นับเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา

จากการประเมินทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษของสถาบัน EF (Education First) ซึ่งเป็นสถาบันชั้นนำด้านการเรียนต่อต่างประเทศ และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทั่วโลก ได้ประเมินในแต่ละประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักประจำปี ๒๐๑๒ จาก ๕๔ ประเทศทั่วโลกพบว่า ประเทศไทยมีผลการประเมินทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษอยู่ในอันดับที่ ๕๓ ซึ่งหมายความว่าประเทศไทยมีทักษะภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำมาก นอกจากนี้สถาบัน JELA (Job Street.com English Language Assessment) ได้ทำการทดสอบวัดความสามารถภาษาอังกฤษจาก ๕ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ในปี ๒๐๑๒ ผลการ

---

^๔วีรยุทธ พงษ์ศิริ, รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนากับชาวต่างชาติของพระสงฆ์ ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่, วารสารวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๐, ๘(๒), หน้า ๓๔-๔๓.

ประเมินพบว่า กลุ่มตัวอย่างจากประเทศสิงคโปร์ได้รับคะแนนสูงสุด ส่วนประเทศไทยได้คะแนนต่ำที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๕๕ เท่านั้น ซึ่งผลการประเมินของสถาบัน EF และ JELA สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสถานการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในประเทศไทย ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่วัดจากผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (o-net) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒ ถึง ๒๕๖๖ มีผลคะแนนเฉลี่ยตกต่ำอย่างมากต่อเนื่องในทุกระดับ จากผลการประเมินดังกล่าว ยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่า สำหรับการศึกษาศึกษาของเด็กผู้มีความบกพร่องทางด้านสายต่าย่อมเป็นเรื่องยากอย่างยิ่ง ในการที่จะฝึกฝนพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษให้มีความชำนาญหรืออยู่ในเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานได้ผลสัมฤทธิ์ อันเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการศึกษา การใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางด้านภาษาอังกฤษของประเทศนั้นยังอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน

จากบทบาทและความสำคัญของภาษาอังกฤษดังกล่าว หากพิจารณาถึงทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการสื่อสารในชีวิตประจำวันแล้ว การฟังและการพูด ถือเป็นทักษะที่ใช้ในการสื่อสารที่สำคัญมากกว่าทักษะอื่น ๆ โดยเฉพาะมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านอวัยวะทางสายตาและหู คือ การฟังและการได้ยิน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนทักษะการเรียนรู้โดยการฟังและการพูดให้มากที่สุด จากงานวิจัยพบว่า การฟังและการพูดถือเป็นทักษะที่ใช้ในการสื่อสารมากกว่าทักษะอื่น กล่าวคือโดยทั่วไปการศึกษาในชีวิตประจำวันจะใช้ทักษะการฟังมากที่สุด คือ ร้อยละ ๔๕ รองลงมา คือ การพูดร้อยละ ๓๐ การอ่าน ร้อยละ ๑๖ และการเขียน ร้อยละ ๙ ทักษะการพูดและการฟังถือเป็นทักษะแรกของการรับรู้ภาษาและเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาในด้านอื่นๆ ดังนั้น การฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาทักษะการพูด การฟังอาจจะไม่ได้เป็นเฉพาะทักษะเดียว หากแต่เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องและช่วยพัฒนาทักษะการพูด เช่น การใช้สำเนียง การออกเสียงสูงต่ำในการใช้ภาษาพูด ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้เรียนภาษาจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถทางการฟังและการพูดนั่นเอง หากผู้เรียนไม่ได้ฟังเพื่อรับรู้ข้อมูลเชิงภาษา ก็จะไม่สามารถเรียนรู้การพูดได้

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยทำให้ผู้ศึกษาภาษาอังกฤษนั้นมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาทักษะในด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของตนเองให้มีความคล่องแคล่วและมีความชำนาญขึ้นมากกว่าเดิม กลยุทธ์การเรียนภาษาจึงมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เรียนต้องใช้ในการเรียนรู้ภาษาและเป็นองค์ประกอบ

สำคัญของกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความสามารถและความสำเร็จในการเรียนภาษา ดังนั้น การพัฒนาความสามารถด้านการฟัง การพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จผู้เรียนควรได้รับการสอนและฝึกฝนการใช้ทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องและเหมาะสมหลากหลาย

ในปัจจุบันนั้น เป็นที่ทราบกันว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย โดยเฉพาะการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับเด็กผู้มีความบกพร่องทางสายตานั้นยังไม่ได้รับการพัฒนาและให้ความสำคัญ โดยมีพื้นฐานมาจากการทำการศึกษาวิจัย สื่อการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยเด็กที่มีความบกพร่องทางอวัยวะในการมองเห็นและการได้ยินได้มากเพียงพอเหมาะสมหรือหลากหลาย ดังนั้น จึงเป็นปัญหาที่ชัดเจนที่ผู้เรียนไทยส่วนใหญ่ไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ ถึงพูดได้ก็ไม่สามารถพูดได้คล่องแคล่ว หากพิจารณาถึงสาเหตุปัญหาในการฟัง การพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนไทยก็มีประเด็นที่จะสรุปได้ ดังนี้ ๑) ผู้เรียนเรียนในชั้นเรียนที่มากเกินไป เป็นสาเหตุหนึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการฟัง การพูด ทำให้การสื่อสารเป็นไปได้ยากและไม่ทั่วถึง ๒) ลักษณะนิสัยการเรียนของผู้เรียนไทยส่วนใหญ่ไม่ชอบการพูดตอบโต้ไม่กล้าใช้ภาษาอังกฤษเพราะความอาย มีความรู้สึกกลัวการพูดผิดไม่กล้าแสดงออกและมีเจตคติไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษทำให้มีปัญหาในด้านทักษะการพูด ๓) ผู้เรียนขาดทักษะการพัฒนาระบบการการเรียนรู้ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการศึกษาภาษาอังกฤษให้มีความเข้าใจ และ ๔) ประเด็นที่สำคัญคือนักเรียนขาดการฝึกฝน อย่างจริงจัง ทำให้ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารได้

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงเห็นสมควรที่จะทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยบูรณาการกับเนื้อหาสาระความรู้ในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนขึ้นมาใหม่

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

โครงการนี้มีเป้าหมายหลัก คือ การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตจังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ต้นแบบ จำนวน ๑๐ โรงเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการพูด การอ่าน การเขียน และการฟังภาษาอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ได้แก่

๑. เพื่อศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
๒. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
๓. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑.๓ ปัญหาวิจัย

๑. รูปแบบสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นลักษณะอย่างไร
๒. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นลักษณะอย่างไร
๓. รูปแบบสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีประสิทธิผลมากน้อยแค่ไหน

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

โครงการวิจัยนี้ มุ่งศึกษาการพัฒนาารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ส่วน คือ

- ๑) เพื่อสำรวจรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ๒) เพื่อสร้างและหาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

สำหรับการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม เวทีแสดงความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พื้นที่การศึกษาได้แก่โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ประกอบด้วย

๑. โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจติยหลวง)	๒. โรงเรียนเชตุพนศึกษา (วัดเชตุพล)
๓. โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา)	๔. โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา (วัดสวนดอก)
๕. โรงเรียนอภัยอารีย์ศึกษา (วัดดัมภ์)	๖. โรงเรียนพลราชมหาวิทยาลัย (วัดพันเตา)
๗. โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง)	๘. โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา
๙. โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์	๑๐. โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา

๔.๑.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือพระภิกษุสามเณรมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูล โดยกำหนดเกณฑ์ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ศึกษา และเป็นผู้ที่ยินดีจะให้ข้อมูลเชิงลึกถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

๑. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน

๒. ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓. พระภิกษุสามเณรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ๑๐ วัด โดยเป็นการสำรวจความคิดเห็นในเชิงปริมาณเพื่อให้ทราบถึงการรับรู้ กระบวนการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ จำนวน ๒๕๐ รูป

๔. พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ วัด จำนวน ๕๐ รูป เพื่อเป็นผู้พัฒนาคู่มือและกระบวนการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ

รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

๔.๑.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการของโครงการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่นั้นขึ้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย จำนวน ๑๐ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

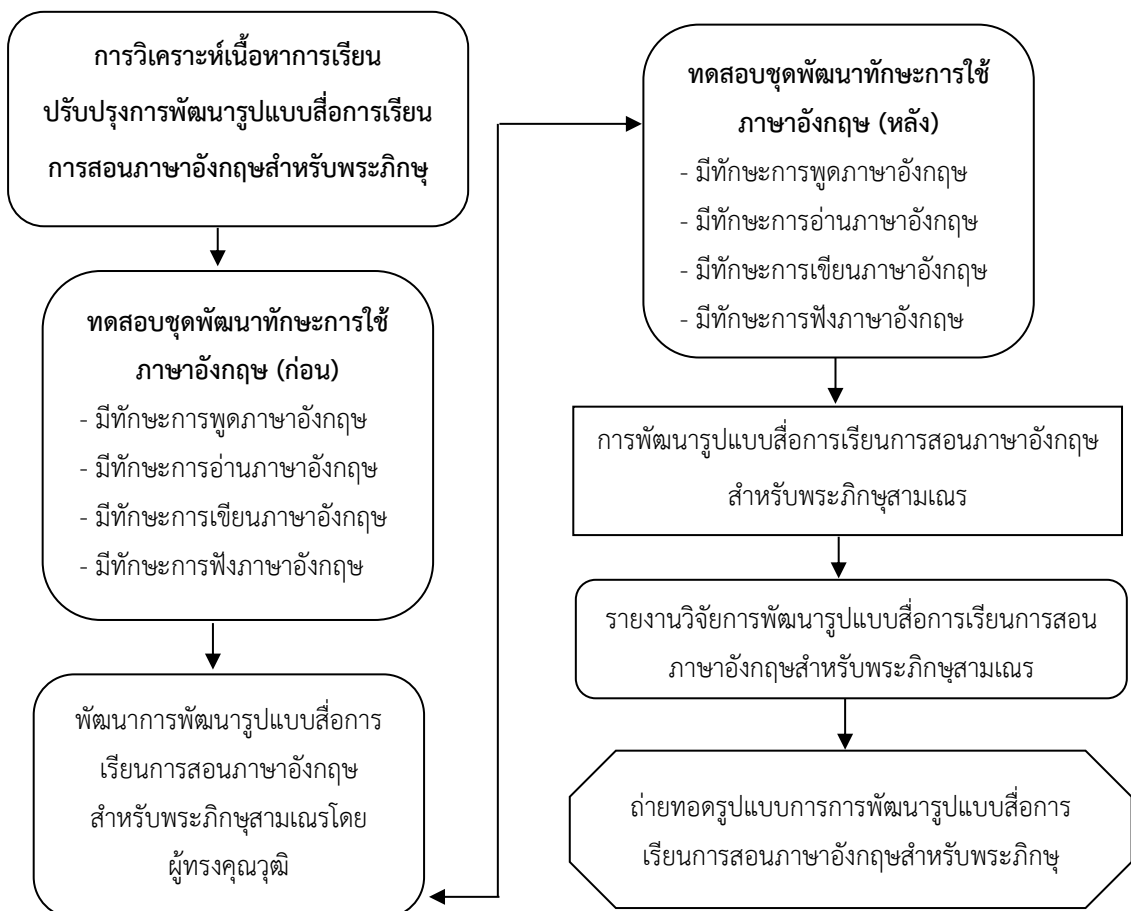
การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ถ่ายทอดหรือนำความรู้ ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้ส่งไปยังผู้รับให้เข้าใจ ความหมายได้ตรงกันในการเรียนการสอนสื่อที่ใช้เป็นตัวกลางนำความรู้ในกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเรียกว่าสื่อการสอน (Instruction Media)

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิสัมพันธ์ทางด้านสังคม โดยเฉพาะการฟังและการพูดซึ่งถือว่าเป็นความสามารถด้านภาษาที่สำคัญ ผู้พูดควรเข้าใจในสิ่งที่ฟังและสร้างความสัมพันธ์กับการพูด แม้การพูดนั้นจะไม่ถูกหลักไวยากรณ์แต่สามารถสื่อความหมายได้และเหมาะสมกับสถานการณ์

พระภิกษุสามเณร หมายถึง พระภิกษุสามเณรที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานได้

๑.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. สามารถพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
๒. สามารถนำผลการวิจัยไปปรับเป็นนโยบายของภาครัฐและภาคเอกชนในการการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
๓. ขยายผลการจัดการเรียนรู้รู้ความเป็นพลเมืองที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อวิจัย “การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในปัจจุบันนี้จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระภิกษุสามเณรนับได้ว่าเป็นทูตทางวัฒนธรรมและศาสนา ถ้าพระภิกษุสามเณรสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ก็จะทำให้การเผยแพร่พระธรรมหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสู่ชาวโลกได้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้สื่อสารหรือเผยแพร่วัฒนธรรมไทยออกไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องทางพระพุทธศาสนา บางคนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้แต่ไม่เข้าใจหรือไม่มีองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาหรือทางวัฒนธรรมก็นับได้ว่าเป็นด้อยของประเทศไทย หรือพระบางรูปเณรบางรูปเข้าใจมีความเชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนาหรือวัฒนธรรมแต่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ก็ทำให้ศาสนาพุทธหรือวัฒนธรรมไทยไม่สามารถออกไปสู่ชาวโลกได้ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อพระภิกษุสามเณรในยุคปัจจุบันนี้ คณะผู้วิจัยจึงแบ่งการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับดำเนินการวิจัย โดยแบ่งตามหัวข้อดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

๒.๑.๑ ลักษณะของการพัฒนา

๒.๑.๒ แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

๒.๒ หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

๒.๓.๑ ความหมายของการสื่อสาร

๒.๓.๒ วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

๒.๓.๓ องค์ประกอบของการสื่อสาร

๒.๓.๔ กลวิธีในการสื่อสาร

๒.๓.๕ ประเภทของกลวิธีในการสื่อสาร

๒.๓.๖ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

- ๒.๔.๑ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
- ๒.๔.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
- ๒.๔.๓ วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
  - ๒.๔.๓.๑ ขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - ๒.๔.๓.๒ กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- ๒.๔.๔ การสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร
  - ๒.๔.๔.๑ ความหมายและประสิทธิภาพของการฟัง
  - ๒.๔.๔.๒ ความสำคัญของทักษะการฟัง
  - ๒.๔.๔.๓ ขั้นตอนการสอนทักษะการฟังตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- ๒.๔.๕ การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร
  - ๒.๔.๕.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพูดเพื่อการสื่อสาร
  - ๒.๔.๕.๒ ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

คำว่า “การพัฒนา” ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Development” นำมาใช้เป็นคำเฉพาะและใช้ประกอบคำอื่นก็ได้ เช่น การพัฒนาประเทศ การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง และการพัฒนาข้าราชการ เป็นต้น การพัฒนาจึงถูกนำไปใช้กันโดยทั่วไปและมีความหมายแตกต่างกันออกไปดังกล่าวแล้ว เกี่ยวกับความหมายของการพัฒนานั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายทั้งความหมายที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน ซึ่งอาจจำแนกได้ดังนี้

จิตยา สุวรรณชฎ^๑ กล่าวว่า การพัฒนา คือกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการจัดสรรทรัพยากรของสังคมเพื่อการเปลี่ยนแปลงในการที่จะบรรลุเป้าหมายที่สังคมนั้นได้เลือกสรรแล้วด้วยการควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

---

^๑จิตยา สุวรรณชฎ, พัฒนาสังคม: ขอบเขตและแนวความคิด, วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ ๑๙,๓ (กรกฎาคม ๒๕๒๒) หน้า ๓๔๑.

วิทยากร เชียงกุล^๒ อธิบายว่า การพัฒนาที่แท้จริงควรหมายถึงการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจ และความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องการได้รับการพัฒนาทางการศึกษา สิ่งแวดล้อมที่ดี พักผ่อนหย่อนใจ และการพัฒนาวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่าง ๆ ด้วย ความต้องการทั้งหมดนี้บางครั้งเราเรียกกันว่า “การพัฒนาคุณภาพ” เพื่อให้เห็นว่าการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเพิ่มปริมาณสินค้าหรือรายได้เท่านั้น หากอยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า

ยิววัฒน์ วุฒิเมธี^๓ อธิบายว่า การพัฒนาเป็นเสมือนกลวิธีหรือมรรควิธี (Means) ที่ทำให้เกิดผล (Ends) ที่ต้องการ คือคุณภาพชีวิต ชุมชนและสังคมดีขึ้นและนอกจากจะเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแล้วยังมีการกำหนดอัตราการเปลี่ยนแปลง (Rate of Change) เอาไว้ด้วย

ดิเรก ฤกษ์หรัย^๔ ให้ความหมายว่า การพัฒนานั้นเป็นกระบวนการ (Process) ที่จะต้องมีองค์ประกอบของเครื่องชี้วัดที่สำคัญและต้องผสมผสานระหว่าง

๑. มีการเปลี่ยนแปลง (Change) ในทางบวก ได้แก่ การปรับปรุงเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตเสมอ ถ้าเปลี่ยนแปลงในทางลบไม่ถือว่าเป็นการพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องดีขึ้น เจริญขึ้น งดงามขึ้น และต้องเกี่ยวข้องกับ ๔ แกนหลัก คือ คน โครงสร้าง เทคโนโลยีและระบบหรืองาน (รวมทั้งสิ่งแวดล้อมด้วย)

๒. การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมีการควบคุม (Control) ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงได้โดยการกำหนดเป็นแผนที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติที่ดำเนินตามเป้าหมายอย่างเด่นชัดและปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์และเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีจุดเน้นของการพัฒนาโดยประชาชน เพื่อประชาชนและเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน

๓. ผลของการพัฒนานั้นต้องเกิดความเสมอภาค (Equity) และการกระจายใหม่ (Redistribution) ในการกระจายความเป็นธรรมในเรื่องรายได้ และการกระจายความเป็นธรรมใน

^๒วิทยากร เชียงกุล, การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : ฉบับแก้ไข, ๒๕๒๗), หน้า ๑๗-๑๘.

^๓ยิววัฒน์ วุฒิเมธี, การพัฒนาชุมชน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : บางกอกบลิ๊อค, ๒๕๓๔), หน้า ๑๒.

^๔ดิเรก ฤกษ์หรัย, ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม, ในเอกสารการสอนชุดวิชา คหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๖๔๓), หน้า ๒๘๒.

เรื่องคุณภาพชีวิต (Quality of Life) แก่กลุ่มคนในสังคมอย่างยุติธรรมและจะต้องทำให้เกิดความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริงในเรื่องโอกาส (การศึกษา การทำงาน ความก้าวหน้า ฯลฯ)

สัญญา สัญญาวิวัฒน์^๕ กล่าวว่าการพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Planned or Directed Change) นั่นคือการพัฒนาที่ได้เป็นเรื่องธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ช้าเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาและเป็นผู้ถูกพัฒนา เป็นต้น

นันทนีย์ กมลศิริพิชัยพร^๖ ได้อธิบายว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการในการที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ของประชาชนส่วนใหญ่ให้ดีขึ้น ซึ่งรวมถึงเรื่องที่ดีสืบคุณค่าของคนในแต่ละสังคมด้วย ความหมายของการพัฒนาจึงแตกต่างกันออกไปตามกาลเวลา สถานที่และลักษณะของปัญหาหรือความต้องการของแต่ละสังคม โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปทิศทางที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. เป็นการเปลี่ยนแปลงที่นำมาซึ่งการปรับปรุงให้ดีขึ้นสำหรับคนส่วนใหญ่
๒. ควรจะเป็นอันตรายน้อยที่สุดและเป็นประโยชน์ต่อทุก ๆ คน
๓. อย่างน้อยที่สุดควรจะตอบสนองความต้องการพื้นฐานหรือความต้องการที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต
๔. มีความสอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนใหญ่
๕. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ในความหมายพื้นฐานการพัฒนา ก็คือการทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนในทุก ๆ ด้านของสังคมทั้งหมด การพัฒนาไม่ได้เป็นเพียงการพัฒนาด้านรายได้หรือด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียวและไม่ใช้เรื่องของเทคนิค แต่การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงในแนวความคิดและเปลี่ยนแปลงการกระทำที่เป็นไป

^๕สัญญา สัญญาวิวัฒน์, **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์), หน้า ๓.

^๖นันทนีย์ กมลศิริพิชัยพร, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, เอกสารประกอบการสอน วิชา ๒๖๘๑๖๐๒ ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี. (เอกสารอัดสำเนา). ม.ป.ป. ๕.

ในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการและก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกหมู่เหล่าให้ดีขึ้น

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ^๗ กล่าวสรุปเกี่ยวกับการพัฒนาไว้ว่า การพัฒนาหมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิม เพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความเจริญก้าวหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นได้มีการกำหนดไว้ก่อนและครอบคลุมทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ หรืออาจแบ่งเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง นอกจากนี้แล้วการพัฒนาในแง่ที่เป็นกระบวนการ (Process) จะประกอบด้วยหลายขั้นตอน (Stages) ที่มีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยง (Relation or Linkage) และสอดคล้องกัน การพัฒนายังเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (Continuing Process) คือหลังจากดำเนินกิจกรรมพัฒนากิจกรรมหนึ่งผ่านไปแล้วก็จะนำสู่การดำเนินกิจกรรมพัฒนาอีกกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไปอีก

จากทั้งหมดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า “การพัฒนา” คือกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามแผนด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง นั่นคือการพัฒนาเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น มีการกำหนดทิศทางหรือกำหนดรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าใคร ทำอะไร อย่างไร เมื่อใด เป็นต้น โดยเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาอยู่ที่คนและคุณภาพชีวิตของคน การพัฒนาคนจึงรวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมวัฒนธรรมและเทคโนโลยี นอกจากนี้ความหมายของการพัฒนายังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจคุณค่าของคนในแต่ละสังคมอีกด้วย

๒.๑.๑ ลักษณะของการพัฒนา

จากความหมายของการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ลักษณะของการพัฒนามีหลายประการ ซึ่งลักษณะสำคัญของการพัฒนานั้น สนธยา พลศรี^๘อธิบายไว้ ดังนี้

๑. เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้นหรือให้มีความเหมาะสม อันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงในด้าน

^๗ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, ความหมายของการพัฒนาคำที่มีความหมายใกล้เคียงและแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา, เอกสารอัดสำเนา, ม.ป.ท. หน้า ๔๒-๔๓.

^๘ สนธยา พลศรี, ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๕-๖.

หนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น หรืออาจจะเรียกได้ว่าต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ซึ่งเป็นลักษณะตามความหมายทางด้านพัฒนาบริหารศาสตร์

๒. มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอนและอย่างต่อเนื่องกัน โดยแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นลำดับ ไม่สามารถข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งได้

๓. มีลักษณะเป็นพลวัต คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบรวดเร็วหรือช้า ๆ ปริมาณมากหรือน้อยก็ได้

๔. เป็นแผนโครงการ คือเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะเปลี่ยนแปลงใคร ด้านใด ด้วยวิธีการใด เมื่อไร ใช้งบประมาณเท่าใด ใครรับผิดชอบ เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยไม่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า

๕. เป็นวิธีการ การพัฒนาเป็นมรรควิธีหรือกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน ต่างก็เป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง

๖. เป็นปฏิบัติการ คือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่เป็นเพียงแนวความคิดหรือเป็นเพียงรายละเอียดของแผนและโครงการเท่านั้น เพราะการพัฒนาเป็นวิธีการที่ต้องนำมาใช้ปฏิบัติจริงจึงจะเกิดผลตามที่ต้องการ

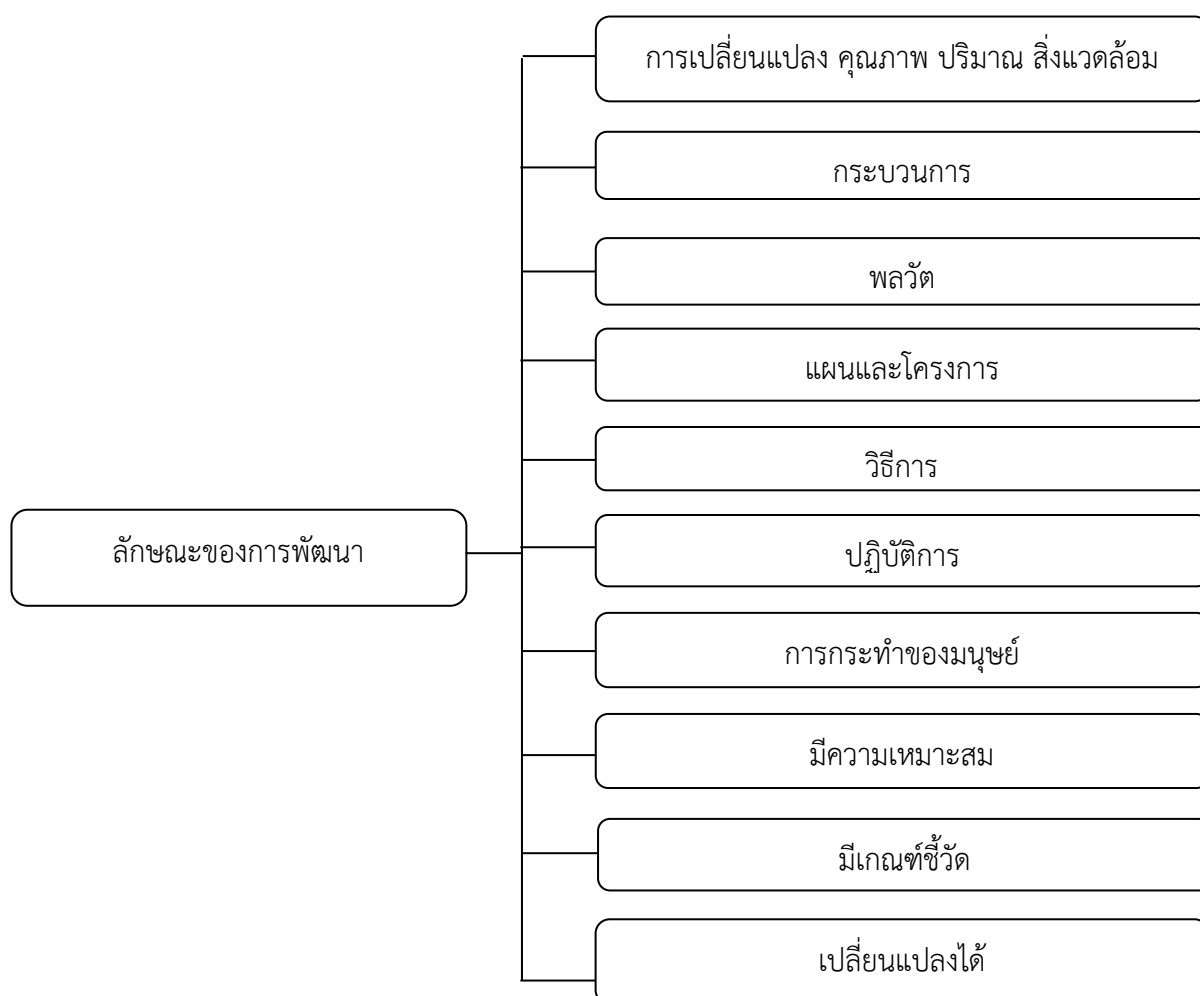
๗. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่สามารถจัดทำแผนโครงการและคิดค้นวิธีการในการที่จะพัฒนาตนเองและสิ่งต่าง ๆ ได้ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตาม ถ้าไม่ได้เกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้วจะไม่ใช่การพัฒนาแม้ว่าจะมีลักษณะอื่น ๆ เหมือนกับการพัฒนาก็ตาม

๘. ผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมหรือพึงพอใจ ทำให้มนุษย์และสังคมมีความสุข เพราะการพัฒนาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และการอยู่ร่วมกันเป็นสิ่งของของมนุษย์นั่นเอง

๙. มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัด คือสามารถบอกได้ว่าลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการพัฒนาหรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น เปรียบเทียบกับสภาพเดิมก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการชี้วัดในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านคุณภาพ ปริมาณ สิ่งแวดล้อม ความคงทนถาวร การประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมหรือพึงพอใจหรือไม่ และระดับใด เป็นต้น

๑๐. สามารถเปลี่ยนแปลงได้การพัฒนานอกจากจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อมนุษย์สังคม และสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์แล้ว รูปแบบ กระบวนการและวิธีการพัฒนายังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากมนุษย์และสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลของการพัฒนา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยการพัฒนาใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ

กล่าวได้ว่าลักษณะโดยรวมของการพัฒนา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ถ้าการพัฒนาขาดลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังกล่าวจะเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกับการพัฒนาเท่านั้น ลักษณะของการพัฒนาอาจสรุปได้ ดังภาพที่ ๒.๑

ภาพที่ ๒.๑ แสดงลักษณะของการพัฒนา ที่มา : สนธยา พลศรี (๒๕๔๗ : ๘)

๒.๑.๒ แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

จากการนำคำว่า การพัฒนามาใช้ด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันจึงให้เกิดแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาต่างกันไปหลายแนวความคิด ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ดังต่อไปนี้

๑. แนวคิดด้านมนุษยนิยม เป็นการอธิบายแนวคิดพื้นฐานการพัฒนาของมนุษย์ที่เน้นเรื่องค่านิยมกับจริยธรรม โดยมองว่าเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาอยู่ที่มนุษย์และค่านิยมด้านจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญในสังคมมนุษย์ ตามแนวคิดนี้ถือว่าคนเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา คนเป็นผู้บันดาลให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นหรือดับสลายได้ จุดหมายปลายทางสูงสุดของการพัฒนาคือการพัฒนาคน ซึ่งหมายถึงการทำให้คนมีทั้งคุณภาพและคุณธรรม^๙

๒. แนวคิดทางด้านเศรษฐกิจ เป็นการอธิบายถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งจะเน้นไปในเรื่องของการออมและการลงทุน มองว่าการพัฒนาเปรียบเสมือนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยถือว่าเมื่อมีกระบวนการพัฒนาเกิดขึ้นแล้ว ผลแห่งการพัฒนาจะแพร่กระจายไปยังประชาชนที่ละน้อย และประชาชนจะพัฒนาตามไปด้วย ซึ่งผลประโยชน์ของการเจริญเติบโตจะกระจายไปสู่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในรูปของงานและโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยผลของการกระจายนี้จะเพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มที่ยากจนกว่า

๓. แนวความคิดด้านความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เป็นผลมาจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของหลาย ๆ ประเทศและประเทศต่าง ๆ เริ่มตระหนักว่าการดำเนินการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ได้ส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการพัฒนาควรจะถูกกำหนดให้ไปสู่แนวคิดความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การศึกษาและสุขภาพอนามัย รวมไปถึงความต้องการด้านต่าง ๆ ของประชาชนเป็นอันดับแรก แทนการมุ่งลงทุนในด้านอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาและแนวทางในการปฏิบัติแล้วการพัฒนาจะมุ่งไปที่สวัสดิการของประชาชนเพื่อลดความยากจน ลดการว่างงาน และลดความไม่เท่าเทียมกันด้วย^{๑๐}

^๙วีรช เตียหงษากุล, **หลักการพัฒนาชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙), หน้า ๔-๖.

^{๑๐}สนธยา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๙.

๔. แนวความคิดแบบการปฏิบัติการทางสังคมเป็นแนวคิดที่เกิดจากรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ พยายามที่จะปรับปรุง แก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในรูปของการวางแผนและปฏิบัติการ เช่น การปฏิรูปที่ดิน การสหกรณ์ การพัฒนาชนบท เป็นต้น และเรียกรูปแบบนี้ว่าการพัฒนา

๕. แนวคิดแบบความขัดแย้งทางสังคม เป็นแนวคิดของการพัฒนาประเทศด้วยระบอบสังคมนิยมที่นำทฤษฎีความขัดแย้งมาใช้เป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและระบบสังคมโดยถือว่าการนำระบอบสังคมนิยมเข้ามาใช้แทนระบบที่ใช้อยู่เดิม ถือเป็นการพัฒนาในแนวความคิดนี้^{๑๑}

๖. แนวคิดแบบการพัฒนาชุมชน เป็นแนวคิดที่องค์การสหประชาชาตินำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาที่กล่าวมาแล้วในเรื่องความเป็นมาของการพัฒนา กล่าวคือทำให้คนและกลุ่มคนในชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและเป็นผู้ได้รับผลของการพัฒนาตามหลักการและวิธีการพัฒนาชุมชน

๗. แนวคิดแบบการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวคิดที่องค์การสหประชาชาติเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจนเกินขีดจำกัดของทรัพยากรโลก เป็นแนวคิดการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นองค์รวมของทุกด้านอย่างสมดุลใน ๕ ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคมและด้านการเมือง

จากแนวคิดหลักในการพัฒนาทั้ง ๗ ประการดังกล่าว การพัฒนาชุมชนถือเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะ คือมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงในตัวมนุษย์รวมถึงศักยภาพของมนุษย์เป็นหลัก กล่าวได้ว่าการที่จะทำความเข้าใจความหมาย ลักษณะและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานั้น จำเป็นจะต้องตระหนักในความจริงที่ว่า การพัฒนาเป็นแนวคิดเชิงปทัสสถาน การกำหนดความหมายทิศทางและแนวทางของการพัฒนานั้น ย่อมจะแตกต่างกันไปตามค่านิยมและความเชื่อพื้นฐานหรืออุดมการณ์ของสังคมและกาลเวลา ดังนั้นแนวทางการพัฒนาของประเทศที่มีความยึดมั่นในอุดมการณ์ทุนนิยมจึงอาจจะแตกต่างจากประเทศอุดมการณ์สังคมนิยมและเนื่องจากปทัสสถานที่มีมองเห็นว่าเป็นสิ่งที่ปรารถนาเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ความหมาย แนวคิดและแนวทางการพัฒนาอาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาด้วยเช่นกัน

---

^{๑๑}นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาชนบท หน่วยที่ ๑-๗, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๙๓-๙๔.

๒.๒ หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้

๒.๒.๑ ความสำคัญของสื่อการเรียนรู้

กรมวิชาการ^{๑๒}ได้อธิบายว่า สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื่องจากสื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนประสบการณ์สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางความคิด ได้แก่การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมให้แก่ ผู้เรียน ดังนั้น ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้จึงเป็นแนวทางและทิศทางสำคัญในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ของการศึกษานอกโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

๒.๒.๒ ประเภทของสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษานอกโรงเรียนควรมีความหลากหลายทั้งในด้านรูปแบบเนื้อหาสาระการนำไปใช้ให้ตรงตามความต้องการของบุคคล สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนที่ควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้^{๑๓}

๑) สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองการเรียนรู้ตามหลักสูตร ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู ชุดวิชา หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านเพิ่มเติม แผนการสอน ใบงาน แบบฝึกกิจกรรม ฯลฯ และสื่อสิ่งพิมพ์ทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ จุลสาร วารสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ แผ่นภาพ เป็นต้น

๒) สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เช่น ครูในระบบโรงเรียน ครู ตรีช. บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น แพทย์ พยาบาล นักกฎหมาย ฯลฯ ประชาชนชาวบ้านที่มีความรู้ ความสามารถผู้มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นต้น

^{๑๒}กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นทักษะการสื่อสารตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕), หน้า ๖

^{๑๓}กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม, รายงานการวิจัย เรื่องการพัฒนาสื่อเพื่อ บททวนเนื้อหาในหมวดวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษต่อ (อ.๓) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๖), หน้า ๑-๒.

๓) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ แถบบันทึกเสียงสไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน การใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอน การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น

๔) สื่อกิจกรรม หมายถึง สื่อประเภทวิธีการที่ใช้ในการฝึกทักษะ ฝึกปฏิบัติ ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น สถานการณ์จำลองบทบาทสมมติ ทัศนศึกษา เกม การทำโครงการ การจัดนิทรรศการ การสาธิต เป็นต้น

๒.๒.๓ หลักการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

โนเอล และลีโอนาร์ด ให้หลักการเลือกสื่อการเรียนรู้ ดังนี้

- ๒.๒.๓.๑ มีความเหมาะสมกับระดับสติปัญญาของผู้เรียน
- ๒.๒.๓.๒ เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
- ๒.๒.๓.๓ เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
- ๒.๒.๓.๔ เหมาะสมกับเรื่องที่สอน
- ๒.๒.๓.๕ มีลักษณะที่น่าสนใจ
- ๒.๒.๓.๖ ตรงกับจุดประสงค์ในการสอน
- ๒.๒.๓.๗ ไม่เสียเวลาในการใช้มากเกินไป
- ๒.๒.๓.๘ เป็นแบบง่าย ๆ และไม่ซับซ้อนจนเกินไป
- ๒.๒.๓.๙ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น
- ๒.๒.๓.๑๐ ช่วยให้การเสริมสร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน
- ๒.๒.๓.๑๑ ช่วยเพิ่มทักษะให้แก่ผู้เรียน
- ๒.๒.๓.๑๒ ให้ผลดีต่อการเรียนการสอนมากที่สุด
- ๒.๒.๓.๑๓ ราคาไม่แพงจนเกินไป

เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกโรงเรียนมีความหลากหลาย ครูสอนการศึกษานอกโรงเรียน จึงมีบทบาทสำคัญในการให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้สื่อ อาจกำหนดหรือแนะแนวการใช้สื่อที่เหมาะสมและมีบทบาทในการเลือกสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับสภาพและความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๔ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้

การพัฒนาสื่อการเรียนรู้มาใช้สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนมีแนวทางดังนี้^{๑๔}

๒.๒.๔.๑ เพิ่มเติมหรือปรับปรุงสื่อการเรียนรู้บางส่วน สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วสามารถจะพัฒนาให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น สาระของเนื้อหาในสื่อบางเรื่องอาจไม่สมบูรณ์ ผู้สอนเป็นผู้พิจารณา หากเห็นสมควรจะต้องเสริมเติม สาระความรู้ ก็อาจทำเป็นเอกสารเสริมความรู้หรือแผ่นปลิวเพิ่มเติมได้

๒.๒.๔.๒ ผลิตสื่อขึ้นมาใหม่ การผลิตสื่อขึ้นมาใหม่เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาผู้สอนอาจ ดำเนินการได้ตามความพร้อมและความเหมาะสม โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- ๑) สำรวจปัญหาและความต้องการของสังคมและจัดลำดับความสำคัญ
- ๒) ศึกษาและกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน
- ๓) วิเคราะห์จุดประสงค์/เนื้อหาตามหลักสูตร
- ๔) กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตเนื้อหาของสื่อ
- ๕) กำหนดรูปแบบสื่อ
- ๖) สร้างสื่อตามรูปแบบที่กำหนด
- ๗) นำสื่อไปทดลอง
- ๘) วิเคราะห์ผล/ปรับปรุงแก้ไข
- ๙) นำสื่อไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย
- ๑๐) ติดตามผลและประเมินผล

๒.๒.๔.๓ เลือกซื้อสื่อจากแหล่งจำหน่าย ควรมีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันพิจารณา เลือกสื่อการเรียนรู้ไว้ใช้ในสถานศึกษา คณะกรรมการควรคำนึงถึงคุณภาพของสื่อและร่วมกัน วิเคราะห์ว่า สื่อ นั้น ๆ เหมาะสมสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพียงไรและควร พิจารณาความเหมาะสมของราคาจำหน่ายด้วย เนื่องจากผู้เรียนนอกโรงเรียนเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาส อาจมีปัญหาถ้าสื่อที่นำมาใช้มีราคาแพงเกินไป

๒.๒.๔.๔ คำนคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ ผู้สอนต้องชี้แนะให้ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอก โรงเรียนไปศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้เช่น ห้องสมุด

---

^{๑๔} กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม, รายงานการวิจัย เรื่องการพัฒนาสื่อเพื่อ บทบาทเนื้อหาในหมวดวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อ (อ.๓) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับ กลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๖), หน้า ๔-๕

ประชาชน พิพิธภัณฑสถานพฤษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถานที่ทางประวัติศาสตร์ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

๒.๒.๕ การใช้สื่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนอาจดำเนินการดังนี้^{๑๕}

๒.๒.๕.๑ เตรียมการก่อนใช้สื่อ โดยศึกษารายละเอียดจากสื่อที่จะนำไปใช้กับผู้เรียนก่อนล่วงหน้าซึ่งได้แก่การศึกษาเนื้อหาของสื่อว่าถูกต้อง เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่ เนื้อหาเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียนเพียงไร ตลอดจนศึกษาวิธีการใช้สื่อก่อนจะนำไปใช้จริง

๒.๒.๕.๒ จัดสภาพแวดล้อมในการใช้สื่อ เช่น สถานที่ที่ตั้งสื่อ แสงสว่าง ระยะที่ฟังของผู้เรียน เป็นต้น หากต้องใช้สื่อเทคโนโลยี ต้องเตรียมความพร้อมให้ดี เช่น ตรวจสอบอุปกรณ์ที่นำไปใช้ พื้นที่ที่จะนำสื่อไปใช้มีไฟฟ้าหรือไม่ มิฉะนั้นอุปกรณ์ที่มีราคาจะใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า

๒.๒.๕.๓ เตรียมความพร้อมของผู้เรียน ผู้สอนเข้าใจลักษณะเฉพาะของสื่อชนิดต่าง ๆ และบอกผู้เรียนให้ทราบถึงจุดประสงค์ของการใช้สื่อชนิดนั้น ๆ ตลอดจนบอกกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องทำ จึงจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

๒.๒.๕.๔ ใช้สื่อการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ ในขณะที่ใช้สื่อผู้สอนจะต้องสังเกตว่า ผู้เรียนมีปฏิกิริยาอย่างไร ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสนใจ ตั้งใจหรือไม่ ปฏิกิริยาของผู้เรียนที่มีต่อสื่อการเรียนรู้จะเป็นเครื่องชี้วัดว่า สื่อการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด

๒.๒.๕.๕ ประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ นำข้อมูลที่ได้จากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ว่ามีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่อย่างไร โดยพิจารณาลักษณะทางกายภาพของสื่อและสาระเนื้อหาที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย การประเมินจะช่วยให้ตัดสินใจเลือกและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไปให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

โดยสรุป สื่อการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สื่อการเรียนรู้แบ่งออกเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ จะมีความหลากหลาย ครูผู้สอนจะต้องมีหลักการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน สื่อ

---

^{๑๕}กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม, รายงานการวิจัย เรื่องการพัฒนาสื่อเพื่อ บทบาทเนื้อหาในหมวดวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อ (อ.๓) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๖), หน้า ๗

การเรียนรู้ได้มีการพัฒนาขึ้นมาตามลำดับ เนื่องจากเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาท จึงทำให้การผลิตสื่อการเรียนรู้ต่างๆ มีลักษณะเป็นมัลติมีเดีย หรือสื่อประสม (Multimedia) เช่น เสียง ภาพเคลื่อนไหว สีสวยงาม ทำให้สื่อแต่ละชนิดที่ใช้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ ถ้าสื่อการเรียนรู้มีการพัฒนาขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานี้สูงขึ้นได้

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน ทั้งนี้ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษากลางระหว่างบุคคลต่างชาติต่างภาษา ภาษาอังกฤษถูกนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกับประชาคมโลก ในการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ สื่อรอบตัวทุกวันนี้มักจะมีข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษสอดแทรกอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ป้ายโฆษณา ภาพยนตร์ หนังสือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ภาษาอังกฤษยังถูกใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ และเพื่อประกอบอาชีพ ดังนั้นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ดีจึงได้เปรียบกว่าผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีแห่งการส่งเสริมการท่องเที่ยว สถานประกอบการ พ่อค้า แม่ค้า ที่ค้าขายเกี่ยวกับอาหารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว นอกจากจะคำนึงถึงเรื่องความสะดวก รสชาติของอาหาร และความสดใหม่ของวัตถุดิบ ควรคำนึงถึงการพัฒนาและเพิ่มความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อบริการให้นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ถูกต้องตรงตามความต้องการ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศเพิ่มมากขึ้น เป็นการจูงใจและสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น^{๑๖}

นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังมีความสำคัญและเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ ผู้ที่มีความรู้และมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษจึงมีโอกาสนในการประกอบธุรกิจและเป็นที่

---

^{๑๖} นฤมล จิตรเอื้อ และเขมมารี รัชชชุชีพ, (มปป), กลยุทธ์การจูงใจการท่องเที่ยวระยะยาวแบบเปี่ยมสุขของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างประเทศ, RMUTT Global Business and Economics Review Vol. 7 No, (November 2012), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.bus.rmutt.ac.th/journal/pdf/vol7-no2-06.pdf> [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

ต้องการของสถานประกอบการ ส่งผลให้ผู้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการพูด มีโอกาสที่จะได้งานและก้าวหน้าในหน้าที่การงานเพิ่มมากขึ้น^{๑๗}

ความสามารถในการสื่อสารโดยการพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจโดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจ ผู้พูดที่ดีจะต้องแสดงออกอย่างถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ต่าง ๆ มีความคล่องแคล่วในการพูดและการเลือกใช้คำพูดได้อย่างถูกต้อง

๒.๓.๑ ความหมายของการสื่อสาร

การสื่อสารภาษาอังกฤษนั้น การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจโดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังอย่างเข้าใจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการสื่อสารไว้ ดังนี้

สุมิตรา อังวัฒนกุล^{๑๘} ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด โดยใช้กลวิธีในการพูดที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

อวยชัย ผกามาศ^{๑๙} กล่าวว่า เป็นการสื่อสารทางความคิด ประสบการณ์ และความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ โดยใช้น้ำเสียงภาษา และกิริยาท่าทางอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามจรรยาบรรณและประเพณีนิยมของสังคมให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนอง

---

^{๑๗} สุริน ร่วมคำ และคณะ, การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทบาทสมมติ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.lannapoly.ac.th/mis/download.php?ResearchID=91> [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

^{๑๘} สุมิตรา อังวัฒนกุล, วิธีสอนภาษาอังกฤษ, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๑๖๗.

^{๑๙} อวยชัย ผกามาศ, วาทกรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๓. (ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๔๒), หน้า ๑-๒.

สกอตต์ (Scott)^{๒๐} ได้กล่าวว่า เป็นพฤติกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ได้แก่ผู้พูดและผู้ฟัง มีปฏิริยาโต้ตอบกับสิ่งที่ได้ยิน ซึ่งผู้ร่วมสนทนาต้องเข้าใจในสิ่งที่ตนได้ฟัง แต่ก็ไม่สามารถทำนายล่วงหน้าได้ว่ารูปแบบภาษาจะเป็นแบบใด และมีความหมายอย่างไร

สรุปได้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การใช้ความสามารถด้านภาษาในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป การสื่อสารให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้พูดจะต้องเลือกใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมถึงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมถูกต้องกับโอกาสและมารยาทในการพูดที่ถูกต้องตาม วัฒนธรรมและประเพณีของสังคม

๒.๓.๒ วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย ไม่มีใครที่จะดำรงชีวิตได้โดยปราศจากการสื่อสาร ทุกสาขาอาชีพก็ต้องใช้การสื่อสารในการปฏิบัติงาน การทำธุรกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะสังคมมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา การพัฒนาทางสังคมจะดำเนินไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางการสื่อสาร นอกจากนี้การสื่อสารยังก่อให้เกิด การประสานสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลและสังคม ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในสังคม ช่วยสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณี สะท้อนให้เห็นภาพความเจริญรุ่งเรือง วิถีชีวิตของผู้คนช่วยธำรงสังคมให้อยู่ร่วมกันเป็นปกติสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การสื่อสารยังเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทั้งตัวบุคคลและสังคม คุณธรรม จริยธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ จะเห็นได้ว่าการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ดังนั้นการพัฒนาและการส่งเสริมด้านการสื่อสารจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในโลกแห่งการสื่อสารแบบไร้พรมแดน^{๒๑}

๑. วัตถุประสงค์ของการส่งสาร

^{๒๐} Scott, Roger. "Speaking in Keith' Johnson and Keith Morrow." In *communication in the classroom*, (London: Longman Group Ltd, 1981) pp.70-71.

^{๒๑} จุฑาภรณ์ ภากรพบ และฐิตินาร์ถ คำยอด, การศึกษารูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ให้บริการคุณภาพการท่องเที่ยวจังหวัดสตูล, *รายงานวิจัย*, (คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา, ๒๕๕๘), หน้า ๑๐.

ในการสื่อสารนั้นผู้ส่งสารอาจส่งสารด้วยวัจนภาษา คือ การพูดและการเขียน หรืออวัจนภาษา เช่น อากัปกริยาต่าง ๆ เครื่องแต่งกาย การจัดระยะห่าง ฯลฯ หรืออาจใช้ทั้งวัจนภาษา และอวัจนภาษาประกอบกันก็ได้ โดยการส่งสารมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) เพื่อแจ้งให้ทราบหรือบอกให้รู้ (To inform or to tell) เป็นการส่งสารที่ผู้ส่งสารต้องเล่าเรื่องหรือแจ้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือในสังคมให้ผู้รับสารได้ทราบ

๒) เพื่อการสอนหรือให้การศึกษา (To teach or to education) เป็นการส่งสารเพื่อให้ผู้รับสารมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ ได้

๓) เพื่อชักจูงหรือโน้มน้าวใจ (To propose or to persuade) เป็นการส่งสารที่มุ่งเน้นให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ทศนคติหรือพฤติกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มักส่งผลดีกับผู้ส่งสาร

๔) เพื่อสร้างความพอใจหรือให้ความบันเทิง (To please or to entertain) เป็นการส่งสารที่มุ่งเน้นให้ผู้รับสารเกิดความพึงพอใจ เกิดความสนุกสนาน เพื่อเป็นการพักผ่อนและผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียนหรือการทำงาน

๕) เพื่อสอบถามหรือขอความช่วยเหลือ (To inquire or to ask help) เป็นการสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนว่าต้องการข้อมูลข่าวสารความช่วยเหลือ ตลอดจนสอบถามความคิดเห็นจากผู้รับสาร

๒. วัตถุประสงค์ของการรับสาร

ส่วนในการรับสารนั้นผู้รับสารอาจได้รับสารผ่านสื่อหรือประสาทสัมผัสทางร่างกาย โดยสามารถจำแนกวัตถุประสงค์ของการรับสารได้ดังนี้

๑) เพื่อรับทราบ (To know) เกิดจากการที่ผู้รับสารต้องการจะทราบเรื่องราว เหตุการณ์ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง

๒) เพื่อศึกษาเรียนรู้หรือทำความเข้าใจ (To learn or to understand) เกิดจากการที่ผู้รับสารต้องการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวิชาการต่าง ๆ เพิ่มพูนความสามารถของตนเอง ให้มีความเชี่ยวชาญ และสามารถนำความรู้นั้นไปวิเคราะห์สังเคราะห์หรือประเมินค่า เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

๓) เพื่อกระทำหรือตัดสินใจ (To dispose or decide) เกิดจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับนั้นต้องมีมากพอที่จะทำให้เปลี่ยนแปลงความคิดทัศนคติพฤติกรรม เพื่อการตัดสินใจ

๔) เพื่อความพอใจหรือความรื่นเริง เกิดจากผู้รับสารต้องการผ่อนคลายความเครียดจากการดำเนินชีวิตประจำวัน^{๒๒}

เมื่อทราบวัตถุประสงค์ของการส่งสารและรับสารแล้ว ในฐานะผู้ส่งสารจำเป็นต้องทราบวัตถุประสงค์ของการสื่อสารให้ชัดเจนเพื่อเตรียมตนเองให้ดีและในฐานะของผู้รับสารหากมีความตั้งใจในการรับสารอย่างจริงจังและพยายามทำความเข้าใจ ก็จะสามารถตีความสารนั้นได้ใกล้เคียงและตรงกับสิ่งที่ผู้ส่งสารได้คิดซึ่งทำให้การสื่อสารในครั้งนั้นมีโอกาสสัมฤทธิ์ผลได้มากยิ่งขึ้น

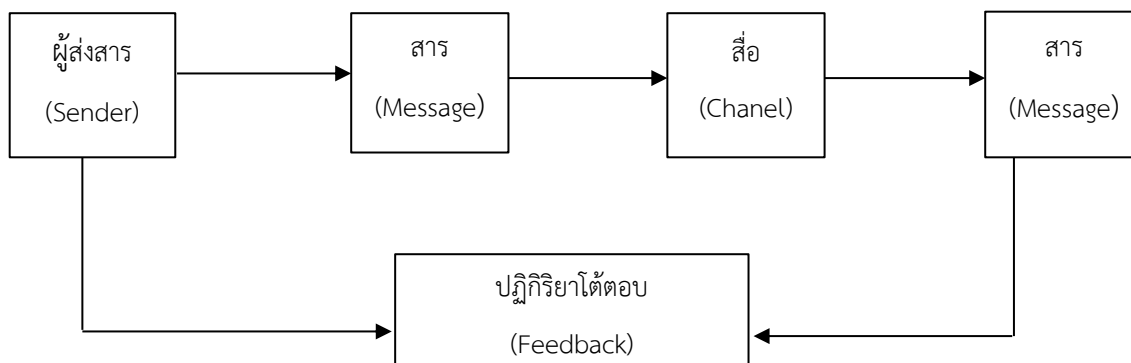
ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสื่อสารมีประโยชน์อย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นในแง่ของบุคคลหรือสังคม ซึ่งประโยชน์ในแง่ของบุคคลคือ ทำให้เรารู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น ทำให้เราได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิต ส่วนประโยชน์ในแง่สังคมก็คือ การสื่อสารทำให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าเพราะทำให้มนุษย์นั้นสามารถสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมของตนเองไปจนถึงรับรู้วัฒนธรรมสังคมอื่น อีกทั้งยังสามารถนำมาปรับใช้และถ่ายทอดวัฒนธรรมของตนไปสู่คนรุ่นต่อ ๆ ไปอย่างไม่จบสิ้น ซึ่งหากสังคมมนุษย์ปราศจากการสื่อสารแล้วมนุษย์ก็ไม่อาจดำรงอยู่ได้มาจนถึงปัจจุบันและอาจสูญสิ้นเผ่าพันธุ์และอารยธรรมไปแล้วก็เป็นได้

๒.๓.๓ องค์ประกอบของการสื่อสาร

ในกระบวนการสื่อสารนั้นจะประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ ๔ ส่วนเป็นอย่างน้อย ได้แก่ ผู้ส่งสาร (Sender) สาร (Message) สื่อ (Channel) และผู้รับสาร (Receiver) ซึ่งในบางกรณีอาจมีเรื่องของปฏิกิริยาตอบสนองหรือปฏิกิริยาโต้ตอบ (Feedback) จากผู้รับสารด้วย ดังรูปภาพ ๒.๒

^{๒๒} จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, ภาษากับการสื่อสาร, (กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๘), หน้า ๗๓.

รูปภาพ ๒.๓ กระบวนการสื่อสาร^{๒๓}

๑. ผู้ส่งสาร คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิด ความรู้สึก ฯลฯ ไปยังผู้รับสารเพื่อก่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้รับสาร ซึ่งผู้ส่งสารนี้มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารเพราะเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์ในการสื่อสาร นอกจากนี้ผู้ส่งสารยังสามารถเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้รับสารได้ในกรณีที่ผู้รับสารมีปฏิกริยาตอบสนองกลับมา

๒. สาร คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่เป็นเรื่องราวอันมีความหมาย โดยแสดงออกมาในรูปของภาษาหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถรับรู้ร่วมกันได้

๓. สื่อ คือ สิ่งที่ทำหน้าที่นำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร อาจจะเป็นวจนภาษาหรืออวจนภาษาก็ได้ซึ่งสื่อนี้มีบทบาทในการเป็นตัวกลางให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารติดต่อกันได้โดยสื่อที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารมีหลายประเภท ดังนี้

(๑) สื่อสามัญหรือสื่อธรรมชาติ หมายถึง สื่อที่มีอยู่เองตามธรรมชาติ เช่น บรรยากาศรอบ ๆ ตัวเรา

(๒) สื่อบุคคลหรือสื่อมนุษย์ หมายถึง มนุษย์ที่เป็นตัวกลางในการสื่อสาร เช่น ผู้สื่อข่าว นักเล่านิทาน พิธีกร ครูอาจารย์ เป็นต้น

(๓) สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง เอกสารทุกชนิดที่ผ่านกระบวนการพิมพ์ เช่น วารสาร นิตยสารหนังสือพิมพ์ หนังสือ แผ่นพับ เป็นต้น

^{๒๓} กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์, *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตน, ๒๕๕๑), หน้า ๔-๕.

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อที่ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

(๕) สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ทำหน้าที่เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ป้ายโฆษณา ป้ายชื่อถนน ชื่อสิ่งของ เป็นต้น

(๖) สื่อระคนหรือสื่อผสม หมายถึง สื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่นำมาผสมผสานกันจนเป็นรูปแบบใหม่โดยมีเอกลักษณ์ของสื่อแต่ละแบบรวมกันอยู่ เช่น สื่อพื้นบ้านต่าง ๆ วัตถุจารึก เป็นต้น

๔. ผู้รับสาร หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้รับข้อมูล ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ ที่ผู้ส่งสารส่งมา โดยสามารถกำหนดรู้และเข้าใจความหมาย เนื้อหาของสารไม่ว่าจะเป็นวจนภาษาหรืออวจนภาษา นอกจากนี้ผู้รับสารยังสามารถเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ส่งสารได้ในกรณีที่ผู้รับสารมีปฏิกริยาตอบสนองกลับไปสู่ผู้ส่งสาร

๕. ปฏิกริยาโต้ตอบ คือ กระบวนการสื่อสารย้อนกลับ ในการสื่อสารครั้งหนึ่ง ๆ นั้นอาจมีปฏิกริยาตอบสนองหรือไม่ก็ได้ขึ้นอยู่กับว่าผู้รับสารต้องการตอบสนองสารและเจตนาของผู้ส่งสารหรือไม่ ปฏิกริยาโต้ตอบนี้ถือว่ามีส่วนสำคัญในการสื่อสาร เพราะจะทำให้ผู้ส่งสารทราบว่าการสื่อสารของตนนั้นสัมฤทธิ์ผลหรือไม่

เพราะฉะนั้น ในการสื่อสารแต่ละครั้งจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง ๔ ประการ ซึ่งได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร และรวมไปถึงการมีปฏิกริยาโต้ตอบดังกล่าวมาแล้วข้างต้นด้วย โดยทิศทางของการสื่อสารดังกล่าวนี้มี ๒ ลักษณะ คือ การสื่อสารทางเดียว (One Way Communication) และการสื่อสารสองทิศทาง (Two Way Communication) ซึ่งทิศทางของการสื่อสารดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับว่าการสื่อสารในครั้งนั้นมีปฏิกริยาตอบสนองจากผู้รับสารหรือไม่

การวิเคราะห์กระบวนการสื่อสารมีวิธีง่ายที่สุดคือการตอบคำถามที่ว่า ใคร (Who) พูดอะไร (says what) ผ่านสื่อใด (in which channel) กับใคร (to whom) เกิดผลอย่างไร (with what effect?) ซึ่งหากนำเอาความคิดของสาสเวลล์มาเขียนเป็นกระบวนการสื่อสาร ได้ดังนี้ ๑) ผู้ส่งสาร ๒) สาร ๓) สื่อ ๔) ผู้รับสาร ๕) ผลของการสื่อสาร^{๒๔}

๒.๓.๔ กลวิธีในการสื่อสาร

^{๒๔} Lasswell, H.D., "The Structure and Function of Communication in Society", In Public Opinion and Communication, (New York: Free Press, 1966), p. 12.

คำว่า กลวิธีในการสื่อสาร (Communication strategies) นั้น เซลิงเคอร์ (Selinker)^{๒๕} เป็นผู้ที่นำมาใช้เป็นคนแรก ในปี ค.ศ. ๑๙๗๒ ในขณะที่ศึกษาในเรื่องของข้อผิดพลาดการใช้ภาษาของผู้เรียนภาษาที่สอง เซลิงเคอร์ (Selinker) พบว่า มีข้อผิดพลาดบางอย่างที่ไม่ได้เป็นผลมาจากอายุของผู้เรียน หรือปริมาณของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนได้รับแต่เป็นผลจากความพยายามในการพูดสื่อความหมายในขณะที่ผู้เรียนมีความรู้ในภาษาเป้าหมายที่จำกัด ความพยายามดังกล่าวก็คือ การใช้กลวิธีในการสื่อสารนั่นเอง แต่ผู้ที่เริ่มต้นศึกษากลวิธีในการสื่อสารอย่างจริงจังคือ วาราดิ (Varadi)^{๒๖} และหลังจากนั้น ทาโรน (Tarone)^{๒๗} ได้นำกลวิธีในการพูดเพื่อการสื่อสารมาใช้ในการศึกษากลวิธีในการสื่อสารในแง่ของการปฏิสัมพันธ์ และได้ให้นิยามของคำ “กลวิธีในการสื่อสาร” ว่าเป็นความพยายามที่คู่สนทนาที่ต้องการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ซึ่งต่อมามีการทำการศึกษา กลวิธีในการพูดเพื่อการสื่อสารอย่างแพร่หลายโดยเน้นพฤติกรรมของผู้เรียนมากกว่าพฤติกรรมของครูผู้สอน และเน้นความสำคัญในเรื่องของกระบวนการเรียนการสอนมากกว่าผลของการเรียน

ในปัจจุบันการสื่อสารเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะการสื่อสารที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศ เราจึงต้องหากลวิธีในการสื่อสารเพื่อให้การสื่อสารนั้นบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และทำให้เกิดความเข้าใจกันทั้งสองฝ่าย โดยมีผู้ให้ความหมายของกลวิธีในการสื่อสารไว้ดังนี้

คอร์ดเดอร์ (Corder)^{๒๘} ได้ให้ความหมายของกลวิธีในการสื่อสารไว้ว่าหมายถึงการที่ผู้พูดใช้เทคนิคอย่างมีระบบในการสื่อความหมายในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการสื่อสาร

คาเนล (Canale)^{๒๙} ได้ขยายความหมายของกลวิธีในการสื่อสารในมุมมองที่กว้างขึ้นกล่าวคือ กลวิธีในการสื่อสารหมายถึงความพยายามของผู้พูดเพื่อที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร

---

^{๒๕} Selinker, L., *Interlingua*, IRAL 10 (1972): 209-230.

^{๒๖} Varadi, Tamas, *Strategies of Target Language Learner Communication: Message Adjustment*, IRAL (1980). 59-57.

^{๒๗} Tarone, Elaine, “Communicative Strategies, Foreigner Talk, and Repair in Interlingua”, *Language Learning* 30, No.2 (1980): 417-431.

^{๒๘} Corder, S. Pit., *Error Analysis and Inter-language*, (New York: Oxford University Press, 1982), p. 103.

^{๒๙} Canale, M., and Swain, M., “Theoretical Bases of communicative Approach to Second Language Teaching and Testing.” *Applied Linguistics* 17, 6 (November 1980): 11.

โพลิสเซ (Poulisse)^{๓๐} ได้ให้ความหมายของกลวิธีในการสื่อสารว่า หมายถึง กลวิธีที่ผู้ใช้ภาษาใช้เพื่อที่จะประสบความสำเร็จในการสื่อความหมายตามที่ต้องการ ด้วยความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการขาดความรู้ทางภาษาในระหว่างการวางแผนการพูด

ดอร์นเย (Dornyei)^{๓๑} ได้ขยายขอบเขตของความหมายของกลวิธีในการสื่อสารโดยพิจารณาว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการสื่อสารนั้น นอกจากจะเป็นเพราะการขาดความรู้ในตัวภาษาของผู้พูดหรือคู่สนทนา แต่อาจเป็นเพราะผู้พูดต้องการเวลามากขึ้นในการคิดหาคำพูด ดังนั้น ผู้พูดจึงต้องใช้ความพยายามที่จะแก้ไขปัญหามาโดยการใช้กลวิธีขอเพิ่มเวลาเพื่อช่วยให้ผู้พูดได้มีเวลาในการคิดและทำให้การสื่อสารสามารถดำเนินต่อไปได้ จึงสรุปได้ว่า กลวิธีในการสื่อสารจึงควรรวมความถึงความพยายามที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้พูดต้องการเวลามากขึ้นในการคิด

จากความหมายของกลวิธีในการสื่อสารที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าหมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ใช้หรือแก้ปัญหาในการติดต่อสื่อสารปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสื่อความหมายที่ถูกต้องอย่างมีระบบของผู้พูด โดยผ่านกระบวนการคิดอย่างมีสติ

๒.๓.๕ ประเภทของกลวิธีในการสื่อสาร

ในการจำแนกประเภทของกลวิธีในการสื่อสารที่ใช้ในการพูดนั้น นักภาษาศาสตร์ได้มีการแบ่งตามข้อมูลในการใช้กลวิธีในการสื่อสารของผู้เรียนภาษาที่สอง โดยแบ่งตามกลวิธีในการสื่อสารตามแนวคิดต่าง ๆ ในงานวิจัยชั้นนี้ได้ใช้แนวทางการศึกษากลวิธีในการสื่อสาร ดังนี้ ทาโรน และยูลล์ (Tarone & Yule, ๑๙๘๙) แคสเปอร์ และแฟร์ช (Kasper & Faerch, ๑๙๘๐) และ รีเบคก้า (Rebecca, ๑๙๙๐) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทาโรนและยูลล์ (Tarone & Yule)^{๓๒} ได้แบ่งกลวิธีในการสื่อสารออกเป็น ๕ กลวิธี ดังนี้

---

^{๓๐} Poulisse, Nanda, and Schils, Erik., “The Influence of Task – and Proficiency –Related Factors on the Use of Compensatory Strategies: A Quantitative Analysis.” *Language Learning* 39, (January 1989): 15 – 48.

^{๓๑} Dornyei, Zoltan, “On the Teachability of Communication Strategies.” *TESOL Quarterly* 29, (Spring 1995): 55 – 58.

^{๓๒} Tarone, E., & Yule, G., *Eliciting the performance of strategic competence*, (Washington, DC: Newbury House, 1989), pp. 103-113.

๑. การพูดโดยอ้อม (Circumlocution) เป็นการพูดเพื่ออธิบายถึงสิ่งที่ต้องการพูดถึงโดยการใช้รูปประโยคง่าย เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจตรงกัน เช่น สี, รูปร่าง ฯลฯ ตัวอย่างเช่น The color is, uh, dark, and uh... the size is just uh, uh, as a hand...

๒. การใช้คำพูดใกล้เคียง (Approximation) เป็นการใช้คำพูดสิ่งหนึ่ง โดยมีความหมายใกล้เคียงกันกับคำศัพท์ที่ผู้พูดต้องการจะสื่อความหมาย ตัวอย่างเช่น May be is something like a rope (Describing an electrical cord)

๓. การยืมคำ (Language transfer) เป็นกลวิธีการยืมคำจากภาษาแม่มาใช้ในการสื่อสารหรือการใช้โครงสร้างของภาษาแม่ โดยการเรียงประโยคโดยใช้โครงสร้างประโยคแบบภาษาแม่แบ่งได้ ๒ ประเภทดังนี้

๓.๑ การพูดภาษาแม่ปะปนภาษาที่สอง (Language switch) เป็นการพูดในลักษณะที่ผู้พูดไม่ทราบคำศัพท์ที่ต้องการพูด จึงนำภาษาแม่มาใช้ในการสื่อสาร ยกตัวอย่างเช่น Where is my รองเท้า? เป็นต้น

๓.๒ การพูดแปลคำต่อคำ (Literal translation) เป็นการพูดโดยการเรียงโครงสร้างประโยคแบบภาษาแม่ ยกตัวอย่างเช่น Sock black เป็นต้น

๔. กลวิธีการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด (Mime) เป็นกลวิธีการสื่อสารโดยการใช้อวัจนภาษาเข้ามาช่วยในการสื่อสาร เช่น การใช้ท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า การเคลื่อนไหวมือหรือร่างกาย เป็นต้น ตัวอย่างเช่น Who can, uh, uh...(gesture), like this. (ทำท่าตัดต้นไม้)

๕. กลวิธีการหลีกเลี่ยง (Avoidance) ซึ่งแบ่งได้เป็น ๒ กลวิธีคือ

๕.๑ การหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนา (Topic avoidance) เป็นการที่ผู้พูดพยายามเลี่ยงการพูดเกี่ยวกับหัวข้อที่ตนเองไม่มีความรู้ด้านคำศัพท์หรือโครงสร้างประโยค

๕.๒ การยกเลิกข้อมูลการสนทนา (Message avoidance) เป็นการที่ผู้พูดเริ่มการสนทนาแต่เมื่อไม่สามารถดำเนินบทสนทนาต่อไปได้ จึงหยุดการสนทนาดังนั้น

แคสเปอร์และแฟร์ช (Kasper & Faerch)^{๓๓} ได้นิยามถึงกลวิธีการสื่อสารไว้ว่า เป็นกลวิธีที่ผู้พูดวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาในการสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยทั้ง ๒ ได้แบ่งประเภทของกลวิธีการสื่อสารไว้ ๗ ประเภทดังนี้

---

^{๓๓} Kasper, G. & Faerch, C., Plan and strategies in foreign language communication. In *Strategies in intern language communication*, (pp. 20-60), (London: Longman, 1983), pp. 99-110.

๑. กลวิธีการพูดแบบปนภาษา (Code switching) เป็นการใช้ภาษาแม่เข้ามาช่วยในการสื่อสารภาษาที่สอง ยกตัวอย่างเช่น Where is my รองเท้า?

๒. กลวิธีการใช้คำแทน (Substitution) เป็นการใช้คำศัพท์คำอื่นแทนในการสื่อสาร เนื่องด้วยผู้พูดนั้นไม่สามารถนึกคำพูดที่ต้องการสื่อสารได้

๓. กลวิธีการยกตัวอย่าง (Exemplification) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นยกตัวอย่างเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ฟัง

๔. กลวิธีการสรุปคำ (Generalization) เป็นคำที่ใช้บอกประเภท หรือหมวดหมู่ เพื่อช่วยผู้พูดในการสื่อสาร

๕. กลวิธีการสร้างคำใหม่ (Word-coining) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นสร้างคำใหม่ขึ้นมาในประโยค เพื่อช่วยในการสื่อสารภาษาที่สอง

๖. กลวิธีการใช้โครงสร้างใหม่ (Restructuring) เป็นกลวิธีการสร้างประโยคขึ้นมาใหม่ในขณะการสื่อสาร และเป็นประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์

๗. กลวิธีการบรรยายลักษณะ (Description) เป็นกลวิธีการอธิบาย บรรยายถึงลักษณะต่าง ๆ ในกรณีที่ผู้พูดไม่สามารถนึกถึงคำศัพท์ที่ตนต้องการจะสื่อสารได้

รีเบคก้า (Rebecca)^{๓๔} กลวิธีการสื่อสารที่รีเบคก้าได้พูดถึงนั้น สามารถใช้ได้กับทั้งการพูดและการเขียน แยกเป็น ๘ ประเภทดังนี้

๑. กลวิธีการใช้ภาษาแม่ในการสื่อสาร (Switching to the mother tongue) เป็นการสื่อสารที่ผู้พูดนั้นใช้ภาษาแม่เข้ามาช่วยในการสื่อสาร เมื่อผู้พูดนั้นไม่ทราบถึงคำศัพท์ของภาษาที่สองที่ตนต้องการจะสื่อสาร

๒. กลวิธีการขอความช่วยเหลือ (Getting help) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดขอความช่วยเหลือจากคู่สนทนาเมื่อผู้พูดนั้นไม่สามารถพูดต่อในประโยคนั้นได้

๓. กลวิธีการใช้ท่าทางในการสื่อสาร (Using mime or gesture) ผู้พูดนั้นใช้อวัยวะภาษาเข้ามาช่วยในการสื่อสาร เช่น การผงกศีรษะ การใช้มือ หรือการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นต้น

๔. กลวิธีการหลีกเลี่ยง (Avoiding communication partially or totally) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นพยายามหลีกเลี่ยงในหัวข้อสนทนาที่ตนเองไม่มีข้อมูล

---

^{๓๔} Rebecca L., *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*, (New York: Newbury House, 1990), pp. 51-52.

๕. กลวิธีการเลือกเรื่องสนทนา (Selecting the topic) เป็นกลวิธีการที่ผู้พูดนั้นเลือกในเรื่องที่ตนเองมีความรู้ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี เช่น มีความรู้ด้านคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ เป็นต้น

๖. กลวิธีการใช้คำใกล้เคียง (Adjusting or approximating the message) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นหาคำที่ใกล้เคียงกับคำศัพท์ที่ตนเองพยายามจะสื่อสารมาใช้ในการสนทนา เช่น ใช้คำว่า Pen instate of pencil เป็นต้น

๗. กลวิธีการสร้างคำใหม่ (Coining words) เป็นวิธีการสร้างคำขึ้นมาใหม่ในการสื่อสารแต่เป็นคำที่มีคำศัพท์ หรือมีความหมายตรงกับศัพท์ที่ต้องการจะสื่อสาร

๘. กลวิธีการพูดโดยอ้อม หรือการใช้คำเหมือน (Using a circumlocution or synonym) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดนั้นอธิบายถึงความหมายของคำศัพท์คำนั้น หรือการให้คำเหมือน หรือ คำในกลุ่มเดียวกับคำศัพท์ที่ต้องการจะสื่อสาร

ในการจัดประเภทของกลวิธีการสื่อสารของนักวิจัยจะเห็นได้ว่าประเภทของกลวิธีการสื่อสารนั้นมีลักษณะการแบ่งที่คล้ายคลึงกัน และมีชื่อของกลวิธีการสื่อสารที่คล้ายคลึงกัน

๒.๓.๖ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น เป็นแนวคิดในการเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเพื่อให้บุคคลสามารถสื่อความหมายได้จริงอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนี้มีรากฐานที่พัฒนามาจากทฤษฎีทางภาษาศาสตร์แนวใหม่ของชอมสกี (Chomsky)^{๓๕} ซึ่งกล่าวว่าความหมายทางภาษาของมนุษย์แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

๑. ความสามารถทางภาษา (Linguistic competence) หมายถึง ความสามารถทางภาษาที่เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติของทุกคนในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษาเป็นความรู้ที่จะทำให้ผู้พูดใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายได้

๒. ความสามารถในการใช้ภาษา (Linguistic performance) หมายถึง ความสามารถที่จะนำความรู้ ความเข้าใจในภาษาไปใช้ในการแสดงออกเป็นการใช้ภาษาจริง ๆ

อย่างไรก็ตามยังมีนักภาษาศาสตร์หลายคนเห็นว่า ระดับความสามารถในการใช้ภาษาดังกล่าวไม่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญที่จะต้องคำนึงถึงในการนำความรู้ทางภาษามาใช้จริงเพราะ

---

^{๓๕} Chomsky, N., Language and mind, Retrieved May 10, 2007, [online], available from: <http://www.marxists.org/reference/subject/philosophy/works/us/chomsky.htm>, [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

มิได้กล่าวถึงองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมของสังคม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในการสื่อสาร ดังนั้นแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจึงเกิดความเชื่อที่ว่าภาษาคือการสื่อความหมาย ส่วนความรู้ทางภาษาอังกฤษหรือความสามารถทางภาษาอังกฤษนั้น (Linguistic competence) ได้แก่ความรู้ในเรื่องรูปแบบและความหมายของภาษาอังกฤษนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความสามารถในการสื่อความหมายเท่านั้น เพราะจุดประสงค์ปลายทางของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมิได้อยู่ที่ความรู้ในเรื่องรูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์เท่านั้น แต่เป็นการรอบรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายตามหน้าที่ของภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วยความรอบรู้ในเรื่องศัพท์และไวยากรณ์จะไม่เกิดผลอะไรถ้าบุคคลไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ตามความต้องการที่จะสื่อสาร ดังนั้นแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจึงถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในวงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และทำให้วิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้ คือ

๑. เป็นการเน้นความสามารถในการสื่อความหมาย (Communicative competence) มากกว่าความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ

๒. เป็นการรวมทักษะการฟัง พูดเข้ากับทักษะการอ่านและเขียน โดยเน้นภาษาอังกฤษที่จะนำไปใช้ได้จริง

๓. เป็นการช่วยให้บุคคลระลึกอยู่เสมอว่ามีภาษาอังกฤษหลายรูปแบบที่ใช้ในการสื่อความหมายและฝึกให้บุคคลรู้จักนำรูปแบบต่าง ๆ ของภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อความหมาย โดยการฝึกในบางขั้นตอนจะให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว (Fluency) บางขั้นตอนจะให้ความสำคัญกับความถูกต้องของตัวภาษา (Accuracy) และในระดับที่สูงขึ้นจะให้ความสำคัญกับความเหมาะสมในการใช้ภาษา (Appropriate) ในสถานการณ์ต่าง ๆ เท่า ๆ กับความถูกต้องของตัวภาษา

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมิได้ยึดหลักความถูกต้องตามไวยากรณ์ หรือยึดที่การสื่อสารเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง หากแต่ให้ความสำคัญกับทั้งสองประการไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งลิตเติลวูด (Littlewood)^{๓๖} กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญ ๒ ประการ ตามแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

---

^{๓๖} Littlewood, W.T., *Foreign and second language learning*, (London: Cambridge University press, 1998), p. 1.

๑. ทักษะที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้นั้นมีได้จำกัดอยู่แต่ในวงของโครงสร้างทางภาษาเท่านั้น หากยังต้องรวมถึงทักษะอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและหน้าที่ของการสื่อสารในสถานการณ์ที่เป็นจริง

๒. ต้องมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่จำเป็นอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย กล่าวคือ การเรียนรู้ที่ไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นโดยที่ผู้เรียนรู้ตัว (Conscious learning) และอยู่ภายใต้กระบวนการที่ถูกควบคุมเสมอไป แต่อาจเกิดขึ้นโดยการเรียนรู้แบบไม่รู้ตัว (Unconscious acquisition) ในลักษณะของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อความหมายและได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ในทำนองเดียวกันว่า ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารควรมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษมากที่สุด และมีความสามารถในการสื่อสารได้ด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้บุคคลได้ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และมีการจัดกิจกรรมที่เป็นตัวส่งเสริมและจูงใจผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง

จากความคิดเห็นดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นเน้นการใช้ภาษามากกว่าหลักการใช้ภาษาเน้นความสำคัญของความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) มากกว่าความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างหรือทำความเข้าใจถ้อยคำหรือข้อความที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ประกอบกัน ซึ่งจะทำให้การนำภาษาอังกฤษไปใช้นั้นมีความสมบูรณ์ในตัวเอง

สำหรับภาษาอังกฤษของคนไทยที่มีอาชีพขายสินค้าให้ชาวต่างชาติใช้เพื่อการสื่อสารค้าขายกับลูกค้าชาวต่างชาติ นั้น บุญเรือง ชื่นสุวิมล^{๓๗} ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะภาษาอังกฤษของคนขายของชาวไทยที่แผงลอยริมถนน สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาษาอังกฤษของผู้ขายของลักษณะต่างไปจากภาษาอังกฤษมาตรฐาน กล่าวคือการไม่แสดงกาลของคำกริยา การซ้ำคำ การเรียงคำที่เหมือนกันของประโยคคำถามกับประโยคบอกเล่า การใช้ประโยคซับซ้อน การใช้คำที่ต่างไปจากภาษามาตรฐาน การใช้คำในหลายหน้าที่และการที่ภาษาแม่ก็คือภาษาไทยมีอิทธิพลแทรกอยู่ในภาษาพูด ซึ่งลักษณะของภาษาดังกล่าวเป็น “ภาษาค้าขาย” (Trade language) หรืออาจเรียกว่า

^{๓๗} บุญเรือง ชื่นสุวิมล, ลักษณะภาษาอังกฤษของคนขายของชาวไทยที่แผงลอยริมถนนสุขุมวิท, ศาสตร์แห่งภาษา, ๑๒(๗), ๘๑-๙๕, (๒๕๓๕): ๘๓.

“ภาษาพิดจิ้น” (Pidgin language) ตามที่ วอร์ด (Wardhaugh (๑๙๘๖)^{๓๘} ได้กล่าวถึงลักษณะภาษาพิดจิ้นไว้ดังนี้

๑. มีระบบเสียงที่ซับซ้อนน้อยกว่ามาตรฐาน

๒. ไม่มีระบบคำในคำนาม สรรพนาม กริยาและคุณศัพท์ เช่น คำนาม ไม่มีพจน์ หรือเพศและคำกริยาไม่มีกาล เป็นต้น

๓. ประโยคไม่ซับซ้อน การปฏิเสธอาจใช้คำปฏิเสธง่าย ๆ เพียงใช้คำว่า “No”

๔. คำศัพท์มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษามาตรฐานและในบางครั้งใช้รูปการซ้ำคำ (Reduplicative)

ส่วนท็อดด์ (Todd) ได้กล่าวถึงลักษณะของภาษาพิดจิ้นว่า ในแง่โครงสร้างพิดจิ้นมีรูปแบบการเรียงคำที่ตายตัวและมีรูปประโยคแบบง่ายกว่าภาษามาตรฐานตามปกติ ประโยคจะสั้นและเป็นประโยคแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน การทำให้เป็นประโยคปฏิเสธอาจใช้คำที่แสดงปฏิเสธเพียงหนึ่งคำ “No” และคำปฏิเสธอาจนำหน้าคำกริยา ประโยคคำถามมีการเรียงคำเหมือนประโยคบอกเล่าและสามารถจำแนกออกจากประโยคบอกเล่าด้วยทำนองเสียง และถ้าประโยคคำถามมีคำที่แสดงคำถาม เช่น When? Where? Why? คำที่แสดงคำถามจะปรากฏอยู่ต้นประโยคบอกเล่าโดยตรง

ท็อดด์ (Todd)^{๓๙} ได้กล่าวต่อไปอีกว่าคำกริยาในภาษาพิดจิ้น ไม่มีการเติมปัจจัยเพื่อแสดงพจน์หรือกาล คำกริยากับคำคุณศัพท์มีลักษณะการใช้คล้ายคลึงกัน ในเรื่องของคำศัพท์ ท็อดด์ได้กล่าวว่า แม้ว่าคำศัพท์ในภาษาพิดจิ้นจะมีจำนวนน้อยแต่ผู้พูดก็ได้เรียนรู้ที่จะใช้คำมาเรียงกันเพื่อสื่อความหมายต่าง ๆ สำหรับภาษาพิดจิ้น คำ ๆ หนึ่งอาจจะทำหน้าที่ได้หลายอย่าง เช่น Swit “หวาน” ในภาษาพิดจิ้นแคเมอรูนอาจทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์ นาม กริยาหรือวิเศษณ์ นอกจากนี้ท็อดด์ยังได้กล่าวด้วยว่า ในภาษาพิดจิ้นอาจมีการใช้รูปการซ้ำคำ

สำหรับ ฮัดสัน (Hudson)^{๔๐} ได้บรรยายภาษาพิดจิ้นไว้ว่ามีลักษณะเด่นชัด ประการหนึ่ง คือ ไม่มีระบบคำ เช่น ไม่มีกาล พจน์ ฯลฯ ทำให้พิดจิ้นเป็นภาษาที่เรียนได้ง่าย คำศัพท์ส่วนใหญ่มาจาก

^{๓๘} Wardhaugh, R. *An introduction to sociolinguistics*, (New York: Basil Blackwell, 1986), pp. 64-66.

^{๓๙} Todd, L., *Modern English: Pidgins and creoles*, (Oxford, England: Basil Blackwell, 1984), pp. 4-11.

^{๔๐} Hudson, R.A., *Sociolinguistics*, (London: Cambridge University press, 1980), pp. 62-63.

ภาษาหลัก (Base language) ส่วนระบบเสียงและการเรียงคำเป็นของภาษาพื้นเมือง (Native language) ฮัดสัน (Hudson) ยังได้กล่าวถึงมูลเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เกิดพิดจิ้น คือการซื้อขายด้วยเหตุนี้พิดจิ้นจึงมีชื่อว่า “ภาษาค้าขาย”^{๔๑}

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

สภาพโลกาภิวัตน์ได้เชื่อมทุกประเทศให้กลายเป็นสมาคมโลก ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้วัฒนธรรมสังคม และเศรษฐกิจที่เปิดเสรีมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการตื่นตัวในการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศหลากหลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น แต่ภาษาอังกฤษยังคงเป็นที่ยอมรับและใช้เป็นภาษากลางของโลกสำหรับการติดต่อสื่อสารกับนานาประเทศเพื่อดำเนินกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งในด้านการศึกษา การทำธุรกิจ การลงทุน การท่องเที่ยวและการใช้ชีวิตประจำวัน รวมทั้งยังเป็นภาษาที่ใช้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอีกด้วย แต่จากผลการทดสอบทักษะการใช้ภาษาอังกฤษระดับชาติพบว่า ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศอื่น การหาวิธีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยเพื่อให้มีคุณภาพทัดเทียมชาติอื่น ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน เพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต^{๔๒}

การพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษ หมายถึงการสื่อสารภาษาอังกฤษนั้น การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกรู้นึกคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังได้อย่างเข้าใจ

๒.๔.๑ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

การที่จะพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อบัณฑิตสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในยุคปัจจุบันก็ต้องอาศัยหลักการในการช่วยเสริมแรง สร้างแรงกระตุ้น และผลักดันให้บัณฑิตเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และเกิดการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ดังนี้

^{๔๑} บุญเรือง ชื่นสุวิมล, ลักษณะภาษาอังกฤษของคนขายของชาวไทยที่แผงลอยริมถนนสุขุมวิท, ศาสตร်แห่งภาษา, ๑๒(๓), ๘๑-๙๕, (๒๕๓๕): ๙๓.

^{๔๒} ฌภัทร วุฒิมวงศา, กลยุทธ์สร้างแรงจูงใจ: การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ, วารสารนักบริหารมหาวิทยาลัย กรุงเทพ, ปีที่ ๓๔, ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๗): ๘๙ – ๙๗.

๑. การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) เป็นแรงที่กระตุ้นให้บัณฑิตแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายแรงจูงใจเป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จในการเรียนรู้ และครูอาจารย์ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ก็เท่ากับประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ไปแล้วครึ่งหนึ่ง การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงควรเริ่มด้วยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน ซึ่งทำได้โดยการแสดงให้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นผู้มีทักษะภาษาอังกฤษ และการช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถตั้งเป้าหมายในการเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง ดังนั้นแรงจูงใจมีอยู่ด้วยกัน ๒ ประเภท คือ

๑) แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสิ่งกระตุ้นหรือผลักดันมาจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติหรือทัศนคติความคิด ความสนใจ การเห็นคุณค่าหรือความต้องการอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการแสดงการกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้ตนเองมีความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถมีศักยภาพ โดยไม่ได้เกิดจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ต้องการเรียนรู้เพราะต้องการรู้และเข้าใจในสิ่งนั้น หรือต้องการทำงานที่ยากเพราะรู้สึกว่าเป็นสิ่งท้าทาย หรือความต้องการไปท่องเที่ยวต่างแดน เพราะต้องการสนุกสนานและทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น

๒) แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกจนเกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมาย เช่น เงิน ปริญญาบัตร รางวัลเกียรติยศ ชื่อเสียง ความก้าวหน้า คำชมเชย การได้รับการยอมรับนับถือ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เมื่อบุคคลเห็นเป้าหมายที่ต้องการ บุคคลนั้นก็จะถูกกระตุ้นหรือเร้าให้แสดงพฤติกรรมเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายนั้น มีผลการศึกษามากมายที่สนับสนุนว่า การสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกสามารถใช้เป็นตัวกำหนดความสำเร็จการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้^{๔๓}

๒. การสร้างเจตคติเชิงบวก (Positive Attitude) มีผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนมากที่แสดงว่า "เจตคติ (Attitude)" มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ทุกวิชาของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ผู้ที่มีเจตคติเชิงบวก (Positive Attitude) ต่อวิชาที่ศึกษาและต่อครูอาจารย์ที่สอน เช่น ชื่นชอบวิชา ชื่นชอบการเรียน ชื่นชอบครูอาจารย์ผู้สอน จะมีโอกาสเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีเจตคติเชิงลบ (Negative Attitude) เช่น ไม่ชื่นชอบวิชา ไม่ชื่นชอบเรียน และไม่ชื่นชอบครู

^{๔๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙๘.

อาจารย์ผู้สอน ผู้เรียนส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ที่ทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุผลเรียนแล้วไม่เข้าใจ เรียนแล้วไม่สนุก ทำข้อสอบไม่ได้ ผลการเรียนไม่ดี วิธีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนทำได้โดยการทำให้การเรียนสนุกน่าสนใจ บทเรียนมีความหมายคือสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมแบบต้นตัว (Active Learning) ดังนั้นได้มีนักวิชาการ R.M. Gagne ได้กล่าวถึงเจตคติว่า เจตคติ เป็นสภาวะทางจิตใจซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกแนวทางการแสดงออกเป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคล มีองค์ประกอบ ๓ ส่วนดังนี้ ๑) องค์ประกอบด้านจิตใจ (Affective Component) ซึ่งเป็นความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ๒) องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) ซึ่งเป็นลักษณะอาการที่บุคคลแสดงออกอันเป็นผลเนื่องมาจากความรู้และความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ๓) องค์ประกอบทางด้านปัญญา (Cognitive Component) ซึ่งเป็นความรู้ที่ครอบคลุมทักษะทางสติปัญญา สารสนเทศจากถ้อยคำรวมทั้งความรู้เกี่ยวกับการคาดหวังทางสังคมผลตอบแทนที่จะได้รับ และผลที่ตามมาจากการกระทำที่แสดงออก^{๔๔}

๓. การเพิ่มความรู้และพัฒนาทักษะ (More Knowledge and More Skills) เป็นการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษให้ครอบคลุมให้ผู้เรียนสามารถใช้ได้ ใช้ถูก ใช้เป็น และใช้อย่างคล่องแคล่ว กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้หลากหลายรอบตัว ในการวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นและเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้รอบตัว เช่น เจ้าของภาษา ป้ายต่าง ๆ กล่องผลิตภัณฑ์ รายการโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารแบบฟอร์ม และ เอกสารของหน่วยงาน สถานประกอบการต่าง ๆ จัดทำขึ้น และการสืบค้นใน Internet ที่เป็นภาษาอังกฤษ^{๔๕}

๔. การสร้างความมั่นใจ (Confidence) ถือว่าเป็นอีกข้อหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้บัณฑิตกล้าพูด กล้าแสดงออกทางด้านภาษาอังกฤษ โดยให้บัณฑิตได้มีโอกาสฝึกภาษาอังกฤษใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง (Real Life Situations) คือ สร้างกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังและการพูด

^{๔๔} พรพิมล รียาย และธนากร ชำศร, “การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย”, รายงานวิจัย, (กองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๑๓.

^{๔๕} British Council, วิธีที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้มีสำเนียงคล้ายเจ้าของภาษามากที่สุด, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.britishcouncil.or.th/english/tips/how-to-improveyour-english-pronunciation-to-talk-like-a-native> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

ภาษาอังกฤษโดยการออกไปสัมผัสภาษณ์พูดคุยกับชาวต่างประเทศ ตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ ที่มีชาวต่างชาติมาท่องเที่ยว และฝึกพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนบ่อย ๆ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจและความเคยชินเมื่อมีโอกาสได้แสดงหรือสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยฝึกสร้างความมั่นใจหรือความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษ ดังนี้

๑) มองรอบตัวเราเองเพื่อหาไอดอลหรือคนต้นแบบสักคนที่ตัวเราเองอยากจะเป็นเหมือนเขา เรียนรู้ลักษณะของเขา แล้วมองตัวเราเองแล้วให้สมมติว่าเราเป็นเหมือนไอดอลหรือต้นแบบคนนั้น ตัวเรารู้สึกอย่างไร มองตัวเราเองแบบใดถ้าเราเป็นไอดอลหรือต้นแบบคนนั้น ตัวเราเองไม่มีวันทำตัวเปลี่ยนไปจากภาพลักษณ์ที่ตัวเราเองคิดว่าตัวเราเองเป็น ถ้าเราคิดว่าตัวเราเองไม่สำคัญ เราก็จะทำตัวเราเองไม่สำคัญ แต่ถ้าตัวเราเองมองตัวเราเองเป็นดังเช่น สิงโต แม้ว่าตัวเราเองจะเป็นดังเช่นหนู ไม่ว่าจะไปไหนแห่งหนใด ใคร ๆ ก็คงมองว่าตัวเราเป็นดังเช่นสิงโต

๒) พิจารณาจุดบกพร่องของตัวเอง ยอมรับข้อบกพร่อง แล้วหาวิธีพัฒนาตัวเอง ความมั่นใจ คือการยอมรับข้อบกพร่องของตัวเอง ถ้าเป็นเรื่องการพูดหรือสื่อสารภาษาอังกฤษให้แสวงหาแหล่งเรียนรู้หรือแหล่งพัฒนาการเรียนภาษาที่ทำให้ตัวเองพัฒนาหรือเก่งขึ้น

๓) ไม่เปรียบเทียบกับคนที่เก่งกว่าตัวเราเอง คิดเสมอว่า ไม่มีใครเก่งกว่าใคร และไม่มีใครเก่งมาตั้งแต่เกิด แต่ละคนมีประสบการณ์ต่าง ๆ กัน พิจารณาองค์ประกอบว่าคนเหล่านั้นหรือคนเหล่านั้นเก่งภาษาอังกฤษเพราะอะไร พวกเขาต้องฝึกฝนและเรียนรู้มากเท่าไรถึงได้เก่งแบบนี้ เราจะเห็นแต่ความสำเร็จของเขา แต่ไม่เคยเห็นตอนที่พวกเขาทรمانต่อการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ คือให้คิดบวกเข้าไว้

๔) ไม่สนใจคนที่หัวเราะเยาะเย้ย หรือ ดูถูกเรา ให้คิดเสมอว่ายังมีคนหัวเราะและดูถูกเราจะเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับตัวเองเก็บคำหัวเราะ และคำดูถูกเป็นแรงบันดาลใจแล้วพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เมื่อถึงเวลาจากคำดูถูกจะกลับกลายเป็นคำชม

๕) ตั้งเป้าหมายไว้ในใจ ด้วยเหตุผลไม่ว่าอะไรหรือใครจะหยุดเราไม่ได้ จะมุ่งมั่นและพัฒนาทักษะด้านภาษาให้ได้ เมื่อไหร่ที่ตัวเราเองทำสำเร็จ พวกเขาเหล่านั้นจะแปลกใจและจะสอบถามเราว่าทำอย่างไรถึงพัฒนาภาษาอังกฤษและมีความมั่นใจในตัวเองได้^{๕๖}

^{๕๖} FMCP ENGLISH, การสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ๕ วิธี, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.fmcpenglish.com> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๕. แบบการเรียนรู้ (Learning Style) อาจจะเหมือน หรือ ต่างจากคนอื่น แบบการเรียนรู้ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบใช้และจะเรียนรู้ได้ดีด้วยวิธีการเรียนรู้ในแบบนั้น ๆ ครู อาจารย์ควรศึกษาแบบการเรียนรู้ของบัณฑิตและหาวิธีการให้แต่บัณฑิตได้เรียนรู้ในแบบของตน เพื่อให้การเรียนรู้เป็นเรื่องง่ายและได้ผลมากขึ้น ทฤษฎีที่กล่าวถึงแบบการเรียนรู้มีอยู่หลายทฤษฎี แต่ทฤษฎีเป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าเป็นทฤษฎีพื้นฐานและนิยมใช้ในการเรียนภาษา คือ ทฤษฎีที่แบ่งผู้เรียน เป็น ๓ ประเภท ซึ่ง Haynes (๒๐๐๙ : Online) ได้อธิบายว่า "Auditory Learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการฟัง และสามารถจำสิ่งที่ฟังได้ ผู้เรียนประเภทนี้จะสนุกกับการพูดคุย สัมภาษณ์ การอ่านออกเสียง กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ : interviewing. debating. participating on a panel. giving oral reports. participating in oral discussions of written material "Visual learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการดู และสามารถจำสิ่งที่ได้ดูได้ ผู้เรียนประเภทนี้จะชอบการอ่านในใจ และการสังเกต กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่: computer graphics. maps. graphs. charts. cartoons. posters. diagrams. graphic organizers and text with a lot of pictures และ "Tactile Learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัส พวกเขาจะเข้าใจในสิ่งที่ตนได้ลงมือเขียน และเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่: drawing. playing board game. making dioramas. making models. following instructions to make something การสอนอ่านกับผู้เรียนกลุ่มนี้เหมาะที่จะใช้ "The Language Experience Approach (LEA)" และ "The Whole Language Approaches".^{๔๗}

๒.๔.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ปัจจัยที่มีผลหรืออิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ปัจจัยใหญ่ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ปัจจัยเกี่ยวกับครูผู้สอน และ ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

๑. ปัจจัยตัวผู้เรียน

๑) ความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษ หมายถึง สภาวะที่นักศึกษาได้รับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หรือ หมายถึง สภาพแวดล้อมในการเรียนภาษาอังกฤษจากสถาบันการศึกษาเดิม

---

^{๔๗} วิลโล แมงครี, แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน : เคาท์ทูกที่คั้น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/457133> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๒) ลักษณะนิสัยของผู้เรียน หมายถึง สภาวะธรรมชาติของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษของผู้เรียน และมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิธีการเรียน (Learning styles) ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในแต่ละคน

๓) กลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หมายถึง ความคิดหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากความพยายามของผู้เรียนที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งทางด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน และความสามารถในการใช้ภาษาในสังคม

๔) เจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ไคลน (Klein, ๑๙๙๐) ได้อธิบายว่า เจตคติเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาที่สอง หากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาที่สองนั้นๆ จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จมากกว่าผู้เรียนที่มีเจตคติไม่ดี^{๔๘}

สรุปได้ว่า ปัจจัยตัวผู้เรียนถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ การที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษผู้เรียนต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจการสอนของครู อาจารย์ และขึ้นอยู่กับสติปัญญาความสามารถทางภาษา ความถนัด และ เจตคติของผู้เรียนด้วย โดยความถนัดทางการเรียนภาษา ปัจจัยเสริมต่อความมานะบากบั่น เกิดแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ เจตคติที่มีต่อครูผู้สอนและภาษาอังกฤษ ความสนใจในภาษาที่เรียน และเจตคติต่อภาษาอังกฤษโดยมองเห็นประโยชน์และความสำคัญของภาษาในอนาคต

๒. ปัจจัยครูผู้สอน

ครูผู้สอน ควรมีการเตรียมการสอนให้พร้อมอยู่เสมอ มีการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับผู้เรียนเพื่อประโยชน์ในการเข้าถึง เข้าใจในตัวผู้เรียน ช่วยให้ครูสามารถเลือกปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นในที่สุด^{๔๙}

^{๔๘} อีราภรณ์ พลายเล็ก, ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร, วารสารวิจัยและพัฒนา, ปีที่ ๓. (๒๕๕๔): ๕๒ -๕๘.

^{๔๙} รสรินทร์ ปิ่นแก้ว และ ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์, ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตจริง ๑ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาอุตสาหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ปีที่ ๑๘, ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๘๓ - ๙๓.

สรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีปัจจัยทางการสอนอันประกอบด้วยคุณภาพการสอนของครู อาจารย์ ขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ ความสามารถทางภาษา และการสอนของครู หรือ อาจารย์

๓. ปัจจัยสภาพแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง บุคคลและสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมผู้เรียนในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ สิ่งแวดล้อมในสถานที่ศึกษา และ สภาพแวดล้อมครอบครัว

สภาพแวดล้อมในสถานที่ศึกษา

อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ มองว่าสภาพแวดล้อมในสถานที่ศึกษาไม่ใช่เพียงอุปกรณ์ขนาด และสภาพห้องเรียน แต่หมายถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องข้องกับการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนรู้ เช่นจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนในประเทศไทยเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลทำให้คนไทยเรียนภาษาอังกฤษประสบความสำเร็จ เนื่องจากหลายสถาบันการศึกษาในประเทศไทยกำหนดให้จำนวนผู้เรียนในต่อหนึ่งชั้นเรียนที่มีจำนวนมากเกิน เช่น บางห้องเรียนมี ๕๐ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่ไม่เหมาะสมกับการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะขณะกำลังดำเนินการเรียนการสอนผู้เรียนได้รับการใส่ใจจากผู้สอนไม่เต็มที่อีกทั้งโอกาสการฝึกก็ลดลงเนื่องจากมีจำนวนผู้เรียนมากขึ้น^{๔๐}

สภาพแวดล้อมครอบครัว

การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ได้จำแนกบทบาทของบิดามารดา ผู้ปกครองต่อการเรียนรู้ภาษาออกเป็น ๒ ชนิด คือ บทบาทที่ปรากฏการกระทำ (Active role) บทบาทชนิดนี้หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปรากฏการกระทำออกมาโดยการกระตุ้นผู้เรียนให้เรียนภาษา สอนภาษาให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมความสำเร็จในการเรียนภาษาคอยดูแลให้ผู้เรียนทำการบ้านและส่งเสริมให้ผู้เรียนทำทุกอย่างเกี่ยวกับการเรียนภาษาได้ดี ให้รางวัลและให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และบทบาทที่ไม่ปรากฏการกระทำ (Passive role) บทบาทชนิดนี้เป็นบทบาทที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญกว่าบทบาทชนิดที่ปรากฏการกระทำ บทบาทชนิดนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับเจตคติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อชุมชนที่ใช้ภาษาที่ผู้เรียนเรียน บทบาทชนิดนี้บิดา

^{๔๐} วานาลี นพวงศ์ ณ อยุธยา, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, รายงานการวิจัย, (โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชมงคลกรุงเทพ, ๒๕๕๕), หน้า ๑๘.

มารดาหรือผู้ปกครองจะช่วยจูงใจผู้เรียนให้เรียนรู้ภาษา^{๔๑} โดยการกระตุ้นเด็กบ่อย ๆ ให้ทำการบ้าน รวมถึงการยกย่องสรรเสริญและการแสดงการยอมรับ ถ้าหากว่าเขาทำการบ้านได้ดี และรวมทั้งแสดงอาการ หรือพูดคุยยกย่องให้ปรากฏแก่คนอื่นในสิ่งที่เด็กประสบความสำเร็จ ดึงดูดให้สมาชิกในครอบครัว และเพื่อนฝูงให้ความสนใจต่อความสำเร็จที่เด็กได้รับจากโรงเรียน อาจมีการให้ของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ เมื่อเด็กทำได้ อีกทั้งผู้ปกครองควรจูงใจและจูงใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียนและให้สนับสนุนในยามที่เขาต้องการ รวมถึงการที่ผู้ปกครองควรมีความรู้ในรายละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับการเรียนรู้วิชาความรู้ต่าง ๆ ของเด็กที่โรงเรียน รู้ว่าเด็กเรียนเก่งและอ่อนในวิชาใดบ้าง และการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทำดีที่สุด ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่เด็กในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ในกรณีที่เป็น อาจจะไปถึงการคอยดูแลให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบ้านที่เด็กทำด้วย หรือการดูแลตารางกิจกรรมให้ด้วยถ้าจำเป็น ทั้งในเรื่องการจัดให้มีสถานที่ที่เงียบสงบพอที่จะศึกษา มีตำราที่เหมาะสม มีเอกสารสำหรับอ้างอิง มีอุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้อื่น ๆ เด็กแต่ละคนต้องการที่จะมีสถานที่ที่สงบเงียบเพื่อศึกษา มีโต๊ะหนังสือเพื่อทำงาน มีหนังสือพร้อมหรือเอกสารอื่น ๆ เพื่อประกอบการเรียน และสุดท้ายครอบครัวใดที่หัวหน้าครอบครัวมีการศึกษาเห็นความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษว่า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม จะทำให้บุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งบุตรหลาน จะได้รับการสนับสนุนในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่ เช่น ซื้อตำราภาษาอังกฤษมาให้อ่าน ตอบคำถามวิชาภาษาอังกฤษ เมื่อนักเรียนถามหรือไม่เข้าใจ สนับสนุนให้นักเรียนฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ภาคภาษาอังกฤษ ให้นักเรียนเรียนพิเศษด้านภาษาหรือไปเรียนภาคฤดูร้อนที่เป็นประเทศเจ้าของภาษา นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนเต็มที่ในลักษณะนี้^{๔๒}

สรุปว่า ผู้เรียนที่มีความพร้อมด้านครอบครัวหรือคนทางบ้าน ได้รับความอบอุ่นและฐานะทางการเงินจะได้รับโอกาสการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้เรียนรู้ภาษาอังกฤษมากกว่าผู้อื่น โดยมีโอกาส

^{๔๑} อีราภรณ์ กิจจาร์ักษ์, ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร, รายงานการวิจัย, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓), หน้า ๔๖.

^{๔๒} ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และ นรินทร์ สังข์รักษา, ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน, วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ ๘. ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๕) : ๔๙๓ – ๕๐๕.

เรียนพิเศษ เรียนในสถาบันที่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ และมีโอกาสเรียนต่อในต่างประเทศ รวมไปถึงวิสัยทัศน์และเจตคติที่ดีของผู้ปกครองที่มีต่อภาษา โดยมองเห็นความสำคัญจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

๒.๔.๓ วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

วิธีการสอนแบบนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่ว่า ภาษา คือเครื่องมือในการสื่อสารและเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร โดยนำภาษาไปใช้ได้ สถานการณ์จริง ซึ่งไฮเบล (Hybel)^{๕๓} และสมยศ เม่นแยม^{๕๔} ได้ให้ความหมายของความสามารถในการสื่อสารสอดคล้องกันว่า เป็นความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เมื่อมีการแลกเปลี่ยนติดต่อขอข้อมูลกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม โดยสามารถรู้ได้ว่าเมื่อไรควรพูดและควรพูดอะไรกับใคร ที่ไหนและในลักษณะอย่างไร ความหมายของคำว่า ความสามารถในการสื่อสารนี้เอง ทำให้วิธีการสอนเพื่อการสื่อสารมีบทบาทมากต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน^{๕๕}

วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) เป็นแนวการสอนที่เน้นการใช้ภาษา (Use) มากกว่ากฎเกณฑ์ทางภาษา (Usage^{๕๖} ประกอบกับวิลเลียมส์ (Williams)^{๕๗} กล่าวว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนที่สอนด้วยวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมากกว่าผู้เรียนที่เรียนในชั้นเรียนที่มุ่งเน้นการสอนโครงสร้างไวยากรณ์เพียงอย่างเดียวเท่านั้นและลักษณะเด่นของวิธีการสอนแบบนี้ คือ ครูต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการให้ผู้เรียนคิดค้นและลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

^{๕๓} Hybel, Sandra, *Communicating Effective Approach*, (New York: Mc. Graw-Hill, 1995), p.6.

^{๕๔} สมยศ เม่นแยม, *ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ*, กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย, ๒๕๔๓), หน้า ๒๖.

^{๕๕} กระทรวงศึกษาธิการ, *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔*, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ., ๒๕๔๔), หน้า ๑๙.

^{๕๖} Richards, Jack; & Rodgers, Stephen, *Approaches and Methods in Language Teaching: A Description and Analysis*, (Cambridge: Cambridge University press, 2001), p. 13.

^{๕๗} Williams, Warren, *Teaching English as a Second Language*, (London: Longman, 1995), pp.12-13.

นอกจากนี้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารครูต้องรู้และเข้าใจวิธีสอนภาษาอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความรู้ที่ได้รับก่อนการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง^{๕๘}

๒.๔.๓.๑ ขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

เบิร์น (Byrne)^{๕๙} ลิตเติลวูด (Littlewood)^{๖๐} และฮาร์เมอร์ (Harmer)^{๖๑} ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยแบ่งการสอนออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้คือ

๑. ขั้นเสนอเนื้อหา (Presentation or Introducing New Language Item) ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนจะเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย และวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ภาษาโดยดำเนินการ ดังนี้

ผู้สอนเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียน โดยอาจใช้รูปภาพและใช้กิจกรรมการเล่าเรื่อง หรืออ่านบทสนทนาหรือเรื่องราวให้นักเรียนฟัง เนื้อหาที่ใช้ควรมีคำศัพท์หรือรูปแบบของภาษาที่ต้องการสอน และควรสอดแทรกคำศัพท์ที่ผู้เรียนเคยเรียนมาบ้างแล้ว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวที่ครูเล่าง่ายขึ้น

กระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านระดับใด ด้วยการตั้งคำถามให้ตอบหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด ถ้าผู้เรียนตอบคำถามได้ ผู้สอนไม่ควรเสียเวลากับการเสนอเนื้อหามากนัก แต่ถ้ามีผู้เรียนตอบได้เป็นจำนวนน้อยให้ผู้สอนพิจารณาว่าจำเป็นต้องสอนหรืออธิบายเนื้อหาภาษาหรือไม่ ในการสอนหรืออธิบายเนื้อหาดังกล่าว ผู้สอนต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจนว่าเนื้อหาภาษามีรูปแบบวิธีการใช้และความหมายอย่างไร

๒. ขั้นการฝึก (Practice / Controlled Practice) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่โดยผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก การฝึกแบบควบคุมนี้เป็นการฝึกผู้เรียนทั้งชั้น ฝึกเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และฝึกทีละคน การฝึกแบบนี้เน้นที่ความถูกต้องของรูปแบบภาษาเป็นสำคัญ จึงควรใช้เวลาเพียงเล็กน้อย

^{๕๘} กระทรวงศึกษาธิการ, สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ., ๒๕๔๔), หน้า ๑๐๙.

^{๕๙} Byrne, Donn, *Teaching Oral English*, (Singapore: Longman, 1990), p. 9.

^{๖๐} Littlewood, William, *Communicative Language Teaching*, (Cambridge: Cambridge University press, 1995), pp. 45-49.

^{๖๑} Harmer, Jeremy, *The Practice of English Language Teaching*, 3th ed., (London: Longman, 2001), pp. 45-49.

๓. ขั้นปฏิบัติ (Production / Less-controlled Practice) เป็นการฝึกใช้ภาษาที่เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับการนำไปใช้จริงนอกชั้นเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทางวิธีฝึกซึ่งอยู่ในรูปของการทำกิจกรรมแบบต่าง ๆ เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม การพัฒนากระบวนการ การคิดโดยผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มหรือจัดการขั้นเริ่มต้นของกิจกรรมให้ เช่น การอธิบายวิธีทำกิจกรรมจัดกลุ่มผู้เรียน หลังจากนั้นผู้เรียนจะเป็นผู้ทำกิจกรรมเอง ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดไว้ได้ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ทางภาษามาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ในขั้นนี้

ครูผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างดีเพื่อนำมาปรับใช้ในการสอนในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเริ่มจากการสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภาษาที่จะสื่อสารในขั้นนำเสนอเนื้อหา สร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนมีความกล้าในการสื่อสารในขั้นการฝึกและขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะสื่อสารอย่างมีความหมาย ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทโดยให้ผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำในการใช้ภาษา ด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนจัดขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรมีความรู้ในเรื่อง กิจกรรมทางภาษาที่หลากหลาย เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมให้ผู้เรียนมีความต้องการใช้ภาษาในการสื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเรียนอย่างสนุกสนาน

๒.๔.๓.๒ กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ครูผู้สอนจัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในการสื่อสารนั้นสำคัญมาก ฟรีแมน (Freeman)^{๖๒} กล่าวว่าความสำเร็จในการทำกิจกรรมจะวัดจากการที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยครู กำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษา เพื่อหาข้อมูลที่ตนยังขาดอยู่ในการแก้ปัญหา นักวิชาการอื่น ๆ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังต่อไปนี้

---

^{๖๒} Freeman, Diane Larsen, *Techniques and Principles in Language Teaching*, 2nd ed., (Oxford: Oxford University press, 2000), p.15.

สจ๊ต อูทรานันท์^{๖๓} ได้กล่าวว่า การเลือกวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยคำนึงถึงวิธีสอนที่เห็นว่าจะสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ซัยยิดูดี ศิลาเดช^{๖๔} ว่า ลักษณะของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยที่ชอบศึกษาค้นคว้า อยากรู้อยากเห็น ดังนั้นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับนี้ต้องใช้วิธีเรียนปนเล่น เพื่อให้เด็กไม่เบื่อหน่ายการเรียน มองเห็นการใช้ภาษาเป็นเรื่องสนุกสนาน ทำหาย และได้ฝึกการใช้ทักษะภาษาโดยไม่รู้ตัว และเป็นการสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียน กิจกรรมที่ได้รับความนิยมในการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาได้แก่ การใช้เพลง เกมภาษา บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การสัมภาษณ์ และทำโครงการ เป็นต้น

ซาวิยอง (Savignon)^{๖๕} ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการสอนภาษามุ่งให้ผู้เรียนมีความต้องการสื่อสารด้วยบรรยากาศที่สนุกสนาน ซึ่งผู้สอนต้องมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนภาษาที่หลากหลายที่มีลักษณะเป็นกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ส่วนฮาร์เมอร์ (Harmer)^{๖๖} ได้สรุปลักษณะกิจกรรมเพื่อการสื่อสารว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนมาได้อย่างหลากหลาย อีกทั้งผู้สอนต้องเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนและวัยของผู้เรียน

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ต้องการเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องรู้จักเลือกใช้วิธีสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา และเกิดการพัฒนารเรียนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่การจัดการเรียนรู้เท่านั้นที่จะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน สื่อการเรียนการสอนก็เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งเช่นกันที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจการเรียนภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

^{๖๓} สจ๊ต อูทรานันท์, **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**, (พิมพ์ครั้งที่ ๓), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสหาย, ๒๕๓๒), หน้า ๖๕.

^{๖๔} ซัยยิดูดี ศิลาเดช, **คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับมัธยมศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์ฯ, ๒๕๔๔), หน้า ๘๖.

^{๖๕} Savignon, Sandra J., **Communicative Competence: Theory and Classroom Practice**, (California: McGraw-Hill, 1997), p. 32.

^{๖๖} Harmer, Jeremy, **The Practice of English Language Teaching**, 3th ed., (London: Longman, 2001), p. 6.

นอกจากการนำวิธีจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนแล้ว ผู้สอนต้องคำนึงถึงธรรมชาติของการสื่อสาร ซึ่งสามารถแยกทักษะการสื่อสารออกเป็น ๔ ทักษะใหญ่ ๆ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จึงจำเป็นต้องศึกษาแนวทางในการสอนทักษะดังกล่าว แต่ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการพัฒนาการทางด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จึงจะกล่าวถึงการสอนการฟัง-พูดเพื่อการสื่อสารเท่านั้น

๒.๔.๔ การสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร

ทักษะการฟังเป็นทักษะทางการสื่อสารที่อยู่ในประเภทของการรับสาร และยังเป็นทักษะการใช้ภาษาที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน กล่าวได้ว่าทักษะการฟังนั้นเกิดขึ้นก่อนการพูด การอ่าน และการเขียน เพราะทักษะการฟังเกิดขึ้นตามธรรมชาติตั้งแต่แรกเกิด หลายคนจึงเข้าใจว่าทักษะการฟังนั้นไม่จำเป็นต้องมีการฝึกฝนเพราะทุกคนมีความสามารถในการฟัง แท้ที่จริงแล้วทักษะการฟังก็เหมือนกับทักษะอื่น ๆ ที่ต้องได้รับการฝึกฝนพัฒนาอยู่เสมอจึงจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และไม่เพียงแต่การได้ยินเสียงเท่านั้น

การฟังในชีวิตประจำวันของคนเราจะเกิดขึ้นได้ใน ๒ กรณี คือ การฟังที่ได้ยินโดยมิได้ตั้งใจในสถานการณ์รอบตัวทั่ว ๆ ไป (Casual Listening) และการฟังอย่างตั้งใจและมีจุดมุ่งหมาย (Focused Listening) หรือวัตถุประสงค์ของการฟัง คือ การรับรู้และทำความเข้าใจใน “สาร” ที่ผู้อื่นสื่อความมาสู่เรา ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและมีความสามารถในการฟังอย่างเข้าใจในสารที่ได้รับฟัง ครูผู้สอนควรมีความรู้และเทคนิคในการสอนทักษะการฟังอย่างไร จึงจะสามารถจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จ

๒.๔.๔.๑ ความหมายและประสิทธิภาพของการฟัง

แครชเชน (Krashen)^{๖๗} ได้กล่าวถึงความหมายของการฟัง คือ การให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายแก่ผู้ฟัง ซึ่งมีวิธีการหลายอย่างที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมาย เช่น วิธีการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response หรือ T.P.R.) ซึ่งเป็นการที่ผู้สอนออกคำสั่ง

---

^{๖๗} Krashen, Stephen. & Terrell, D., *The Natural Approach: Language Acquisition in the Classroom*, 3rd ed., (Essex, United Kingdom: Pearson Education, 2000), pp. 79-98.

ให้ผู้เรียนแสดงหรือปฏิบัติตาม ผู้เรียนจะไม่ถูกบังคับให้พูดภาษาที่สองหรือภาษาเป้าหมายจนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจความหมายในสิ่งที่ครูพูดออกมา

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การฟังถือเป็นปัจจัยป้อนเข้า เมื่อผู้ฟังเข้าใจในความหมายและการสื่อความจากผู้พูดจึงจะสามารถแสดงออกทางคำพูดได้ ประสิทธิภาพการฟัง ขึ้นอยู่กับความสนใจและความตั้งใจของผู้ฟัง การฟังเป็นกระบวนการที่ผู้ฟังต้องใช้ความสามารถในการเรียบเรียง ตีความเพื่อที่จะได้เข้าใจสิ่งที่ผู้พูดได้พูดออกมาว่ามีความหมายอย่างไร โดยใช้ประสบการณ์เดิมของผู้ฟังผสมผสานจึงจะเป็นการฟังที่สมบูรณ์

๒.๔.๔.๒ ความสำคัญของทักษะการฟัง

ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การฟังถือเป็นทักษะป้อนเข้าและมีความสำคัญยิ่ง เป็นทักษะแรกที่ต้องทำการสอน เพราะการที่จะสามารถพูดโต้ตอบหรือเขียนออกมาได้ จะต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อน ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ ดังนั้นในการเรียนการสอนผู้เรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนทักษะการฟังอย่างเพียงพอ ดังเช่นที่ แม็คดอนน็อฟและชอว์ (McDonough; & Shaw)^{๖๘} ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการฟังไว้ว่า ทักษะการฟังเป็นพื้นฐานของผู้เรียนเพราะการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนนั้น เริ่มจากการฟังก่อนแล้วจึงพัฒนาสู่การเรียนรู้ภาษาในทักษะอื่น ๆ หากผู้เรียนมีปัญหาในการฟังแล้วอาจทำให้การเรียนรู้ภาษาไม่ประสบผล ดังนั้นครูจะต้องให้ความสำคัญโดยการฝึกฝนทักษะการฟังอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการฟังโดยทั่วไป (Casual Listening) และการฟังอย่างมีจุดหมาย (Focused Listening)

๒.๔.๔.๓ ขั้นตอนการสอนทักษะการฟังตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ในการสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร ครูจำเป็นต้องตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจึงกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังที่อันเดอร์วูดส์ (Underwoods)^{๖๙} ขั้นตอนในการสอนการฟังว่า ผู้เรียนควรได้มีโอกาสรู้ว่าตนเองจะได้ฟังอะไร และต้องเตรียมข้อมูลใดบ้างในการฟัง ขั้นตอนในการสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสารมี ๓ ขั้นตอน คือ

^{๖๘} McDonough, Jo; & Christopher Shaw, *Materials and Methods in ELT*, 2nd ed., (England: Blackwell Publishing, 2003), pp. 116-118.

^{๖๙} Underwood, Mary; Joanne Kenworthy; & Michael Rost., *Teaching Listening*, (London: Longman, 1989), p. 30.

๑. ขั้นตอนการฟังหรือขั้นเตรียมการ (Pre-listening Stage) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้รับทราบถึงจุดมุ่งหมายในการฟัง เพื่อการเตรียมตัวกำหนดกลยุทธ์ในการฟังและเป็นการเตรียมความพร้อมในการฟังโดยเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาและเกิดการกระตือรือร้นที่จะฟัง โดยครูใช้กิจกรรมที่ ทำท่าย เช่น

(๑) อธิบายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง (Title Eliciting) โดยการใช้หัวข้อเรื่อง ภาพ หรือสื่ออื่น ๆ เพื่อดึงสิ่งสำคัญที่สัมพันธ์กับชื่อเรื่องออกมา และเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

(๒) การระดมสมอง (Brainstorming) โดยให้ผู้เรียนเดาหรือทำนายว่าจะมีคำศัพท์อะไรบ้างที่จะปรากฏในเรื่องที่จะฟัง จากนั้นครูเขียนคำศัพท์ที่นักเรียนเดาบนกระดาน นอกจากนี้ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะฟัง โดยใช้ความรู้เดิม

(๓) เล่นเกม (Lead-in Games and Activities) เพื่อเป็นการเตรียมตัวผู้เรียน และฝึกทักษะพื้นฐานให้พร้อมก่อนที่จะได้ฟังเนื้อหา เช่น เกมใบ้คำหรือการฝึกออกเสียงคำคู่ที่มีเสียงต่างกันเพียงเสียงเดียว (Minimal Pair)

(๔) การใช้คำถามนำ (Lead-in Questioning) โดยครูผู้สอนถามหรือเขียนคำถามที่จะช่วยให้ผู้เรียนทราบเหตุการณ์เกี่ยวเรื่องที่จะฟัง

การเตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมในการรับสารนั้น คือการให้ผู้เรียนมีความรู้พอสมควรเกี่ยวกับเรื่องที่จะฟังหรือเตรียมเนื้อหาให้ผู้เรียนนั่นเอง ถ้าไม่แน่ใจว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะฟังหรือไม่ ครูอาจถามคำถามซึ่งนำเข้าสู่บทเรียน หรืออาจเล่าเรื่องย่อให้ผู้เรียนฟัง นอกจากนี้ครูต้องเตรียมให้รู้ความหมายของคำศัพท์สำคัญ ๆ ที่จะพบในบทฟัง ตลอดจนโครงสร้างทางภาษาต่าง ๆ เพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลหรือสารที่ได้ฟังอย่างถูกต้อง

๒. ขั้นการฟัง (While-listening Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนหรือผู้ฟังทำกิจกรรมการฟังหรือแบบฝึกหัดด้วยตนเอง โดยใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายกับจุดประสงค์การฟัง การสอนในขั้นนี้ มุ่งให้ผู้เรียนสื่อความหมายจากการฟัง ซึ่งอาจใช้กิจกรรมการฟังต่อไปนี้

- ฟังเพื่อตรวจสอบข้อความตามรูปภาพ
- ฟังเพื่อเลือกภาพตามเค้าโครงเรื่อง
- ฟังเพื่อเรียงรูปภาพตามบทฟัง
- ฟังเพื่อต่อเติมภาพให้สมบูรณ์

- ฟังเพื่อตรวจสอบข้อความถูก/ผิด ตามบทฟัง
- ฟังเพื่อเติมคำในช่องว่างให้สมบูรณ์
- ฟังเพื่อหาข้อความสำคัญ
- ฟังเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือขั้นตอนการทำงาน
- ฟังเพื่อเปรียบเทียบเรื่องที่ฟังกับเรื่องที่เคยคิดเอาไว้ก่อนการฟัง

หลังจากผู้เรียนทำกิจกรรมการฟังแล้ว ครูควรให้ผลย้อนกลับทันที เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของภาระงานที่ผู้เรียนทำ ผู้เรียนจะได้รู้ว่าตนเองเข้าใจสิ่งที่ฟังถูกต้องมากน้อยเพียงใด ซึ่งส่วนใหญ่จะให้การอภิปรายและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจข้อผิดพลาดของตนด้วย

๓. ขั้นหลังการฟัง (Post-listening Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการฟังมาทำกิจกรรมต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการใช้ทักษะสัมพันธ์อื่น ๆ โดยฝึกให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการฟังมาผสมผสานกับความรู้ ความคิดเห็นของตน เพื่อนำไปใช้ในการทำกิจกรรมหรือฝึกทักษะอื่น ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย การแก้ปัญหา หรืออาจจะเป็นกิจกรรมการถ่ายโอน การเขียน เช่น

- การตรวจสอบคำตอบ เพื่อแสดงว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟัง อาจจะเป็นคำถามที่มีตัวเลือกหรือเป็นแบบถูก/ผิด
- การแก้ปัญหา โดยให้ผู้เรียนฟังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา จากนั้นให้ผู้เรียนร่วมกันแก้ปัญหา
- การสรุปสั้น ๆ หรือย่อความ ผู้เรียนเลือกหาประโยคที่เหมาะสมที่จะเป็นบทสรุปของเรื่องจากข้อมูลที่ได้จากผู้สอน
- แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย และให้ฟังข้อมูลเป็นกลุ่มๆ ละส่วนที่แตกต่างกันจากนั้นให้ผู้เรียนมารวมกลุ่มใหญ่ขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และช่วยกันรวบรวมข้อมูลทั้งหมดให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์
- กิจกรรมการเขียน เช่น ให้ผู้เรียนเขียนจดหมาย ไปรษณียบัตร หรือ บทความที่สัมพันธ์กับเรื่องที่ฟัง เป็นต้น
- กิจกรรมการพูด เช่น การโต้วาที สัมภาษณ์ อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ หรือละครที่สัมพันธ์กับเรื่องหรือบทความที่ฟัง

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมการฝึกทักษะการฟังนั้น ครูจะเลือกใช้กิจกรรมใดนั้น ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การสอนทักษะการฟัง นอกจากนี้ เนื้อหาและกิจกรรมที่ใช้ในการสอนควร ได้รับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้จริง ทั้งในและนอก ห้องเรียนและที่สำคัญระดับความยากง่ายของภาษาควรเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน การสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนการฟัง (Pre-listening Stage) ขั้นการฟัง (While-listening Stage) และขั้นหลังการฟัง (Post-listening Stage) ซึ่งควรใช้กิจกรรมที่ หลากหลาย ทักษะการฟังถือเป็นทักษะแรกที่นักเรียนสามารถทำได้ก่อนทักษะอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการ ฟังเป็นการรับข้อมูลข่าวสารเข้ามา จากนั้นผู้ฟังเกิดการคิดวิเคราะห์ แยกย่อยสิ่งที่ได้ยินแล้วทำการ ปฏิสัมพันธ์กับสารเหล่านั้นด้วยทักษะการส่งข้อมูลออก ซึ่งทักษะการส่งข้อมูลที่เป็นทักษะพื้นฐานคือ ทักษะการพูดนั่นเอง

๒.๔.๕ การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในปัจจุบันจึงได้มุ่งเน้นการพูดเพื่อการสื่อสารเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนพยายามสอนให้ นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ

๒.๔.๕.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพูดเพื่อการสื่อสาร

การพูดเป็นการสื่อสารทางวาจาของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งต่างมีจุดประสงค์ที่จะ สื่อสารของตนเอง ผู้ฟังจะต้องตีความในสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อความหมายและสามารถโต้ตอบได้ด้วย ภาษาที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ตรงกับความตั้งใจในการสื่อความหมายของผู้พูด มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพูดเพื่อการสื่อสารดังนี้

บายเกต (Bygate)^{๗๐} ได้กล่าวถึงการสอนพูดเพื่อการสื่อสารไว้ ๒ ประการ คือ ประการแรก การสอนทักษะที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจ ได้แก่ การสอนทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความเข้าใจ เช่น การ จำ การออกเสียงที่ถูกต้องแบบเจ้าของภาษา การผันกริยาที่เหมาะสมกับกาลเวลา (Tense) และการพูด ประโยคให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและไวยากรณ์เพื่อสื่อความหมายที่ผู้พูดต้องการ และประการ

---

^{๗๐} Bygate, Martin, "Speaking", in *The Oxford Handbook of Applied Linguistics*, Edited Robert B. Kaplan, William Grabe, Merrill Swain, G. Richard Tucker, (Oxford: Oxford University press, 2005), pp. 33-34.

ที่สอง เป็นการเพิ่มทักษะการปฏิสัมพันธ์คือ การสอนโดยให้สถานการณ์ที่คล้ายกับเหตุการณ์ในชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดแสดงความรู้สึกของตนเองว่าในสถานการณ์ที่เผชิญอยู่นั้นควรพูดอะไรพูดอย่างไรจึงจะตรงกับจุดประสงค์ที่ตนเองต้องการจะสื่อสาร อีกทั้งสอนให้คำนึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ฟังโดยอาศัยความรู้ที่ได้รับจากการเรียนทักษะการพูดช่วยให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งหมายความว่า ควรให้ความรู้ผู้เรียนก่อนที่จะให้ทำกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์ นั่นคือ การนำแนวคิดการสอนแบบตรง (Direct Method) คือการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รับการฝึกให้เชื่อมคำและวลีเข้ากับความหมายใช้ของจริงหรือการกระทำที่สื่อความ โดยใช้ภาษาที่ต้องการเรียนเป็นสื่อในการสอนมาผสมผสานกับแนวคิดการสอนแบบอ้อม (Indirect Method) เป็นการสอนโดยการจัดกิจกรรมสนทนาแบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้การพูดด้วยตนเอง ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพูดโดยมีความถูกต้องของการใช้ภาษาและความคล่องในการสื่อสารปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

บราวน์ (Brown)^{๗๑} ได้กล่าวว่าการสอนทักษะการพูดเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเป้าหมาย ซึ่งก็คือภาษาอังกฤษนั่นเอง โดยให้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษตามหน้าที่ต่าง ๆ อันเป็นหน้าที่พื้นฐานของภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การกล่าวทักทาย การกล่าวขอบคุณ การกล่าวขอโทษ ซึ่งมีรูปแบบหรือสำนวนในการใช้ภาษาที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ ครูควรสอนให้เด็กมีการพูดแบบปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อบทบาทในการพูดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งผู้เรียนควรมีโอกาสได้ฝึกแสดงความคิดเห็นต่อกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้แก้ปัญหาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ในการวิเคราะห์และได้รับข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่เกิดขึ้นว่า ควรปรับปรุงแก้ไขสิ่งใดในการพูดตามสถานการณ์นั้น ๆ

สรุปได้ว่า การสอนทักษะการพูดควรเป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ ผู้เรียนจะสามารถสื่อสารในสถานการณ์จริง การสอนเพื่อให้นักเรียนพูดได้จริงนั้น นักเรียนต้องมีความเข้าใจในตัวภาษารวมทั้งต้องมีการฝึกปฏิบัติการสื่อสารที่เพียงพอ ซึ่งครูผู้สอนต้องมีความรู้ในขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเป็นอย่างดี

๒.๔.๕.๒ ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

มีผู้เสนอแนะขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

^{๗๑} Brown, Douglas H., *Teaching by Principles: An Interactive Approach to language Pedagogy*, 2nd ed., (New York: Addison Wesley Longman, 2001), pp. 36-37.

สก็อตต์ (Scott)^{๗๒} เสนอขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารดังนี้

๑. ชั้นบอกรัตถุประสงค์ ผู้สอนควรบอกให้ผู้เรียนได้รู้ถึงสิ่งที่จะเรียน

๒. ชั้นเสนอเนื้อหา การเสนอเนื้อหาควรอยู่ในรูปบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายของข้อความที่จะพูด ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับบริบท เช่น ผู้พูดเป็นใครต้องการจะสื่อสารอะไรกับคู่สนทนา ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไร สิ่งที่จะพูด สถานที่พูด และเนื้อหาที่จะพูดมีอะไรบ้าง

๓. ชั้นฝึกและการถ่ายโอน การฝึกจะกระทำทันทีหลังจากการเสนอเนื้อหา อาจจะมีฝึกพูดพร้อม ๆ กันหรือเป็นคู่ ผู้สอนควรให้ผู้ฟังได้ยินได้ฟังสำนวนภาษาหลาย ๆ แบบ และเป็นสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างอิสระใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เป็นจริง

นอกจากนี้ เบิร์น (Byrne)^{๗๓} ได้เสนอขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเสนอ (The Presentation Stage) เป็นขั้นที่ครูสอนเนื้อหาใหม่เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ จดจำ และนำไปใช้ในการฝึกพูดขั้นต่อไป ครูผู้สอนจะมีบทบาทมากในฐานะ “ผู้ให้ความรู้” อย่างไรก็ตามครูควรใช้เวลาในขั้นนี้ไม่นานนักและมีประสิทธิภาพ เนื้อหาที่นำเสนอควรเป็นบทสนทนาเป็นหลัก หรืออาจเป็นบทเขียนร้อยแก้ว (Prose Passage) ก็ได้ ซึ่งแนวการจัดกิจกรรมในขั้นนี้มี ๒ แนวทาง คือ

(๑) กิจกรรมที่มีโครงสร้างที่แน่นอน (Structured Activities) หมายถึง กิจกรรมที่ได้มีการวางแผนไว้อย่างดี เป็นการสอนโครงสร้างไวยากรณ์ที่นักเรียนจะต้องพบในเนื้อเรื่อง เช่น สอนการใช้ Can โดยมีรูปภาพหรือท่าทางเป็นสื่อในการสอน หลังจากนั้นจึงเป็นการพูดถึงตนเองโดยใช้ Can แต่วิธีนี้ถูกติติงว่าไม่เป็นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร แต่มีข้อดีคือไม่ใช้เวลามากนักและอธิบายได้ครอบคลุมเนื้อหา

---

^{๗๒} Scott, Roger, “Speaking”, in *Communication in the Classroom: Application and Methods for a Communicative Approach*, Edited by Keith Johnson and Keith Morrow, (London: Longman, 1981), p. 70.

^{๗๓} Byrne, Donn, *Teaching Oral English*, (Singapore: Longman, 1990), p. 9.

(๒) กิจกรรมที่มีโครงสร้างไม่แน่นอน (Unstructured Activities) หมายถึง กิจกรรมที่ไม่ได้มีการวางแผนในการทำกิจกรรมไว้ตายตัว กิจกรรมนี้เหมาะสำหรับนักเรียนระดับที่สูงขึ้น เพราะนักเรียนจะรู้ในส่วนของตัวเองภาษามากพอที่จะใช้ในการติดต่อสื่อสาร กิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เช่น การให้นักเรียนเดาเรื่องหรือบอกความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ ๒ ขั้นฝึกปฏิบัติ (The Practice Stage) เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกพูดโดยใช้ความรู้ที่ได้จากการนำเสนอให้ถูกต้องและคล่องแคล่ว ในขั้นนี้นักเรียนจะมีบทบาทมากกว่า ครู โดยครูจะเป็นเพียงผู้ควบคุม (Conductor) ให้การฝึกนั้นถูกต้องสื่อที่จะนำมาใช้ในการฝึกมี ๒ ประเภทคือ แบบฝึก (Drills) และเนื้อเรื่อง (Texts)

ขั้นที่ ๓ ขั้นผลิตภาษา (The Production Stage) ในขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนใช้ภาษาที่ได้อ่านรู้จากขั้นที่ ๑ และฝึกในขั้นที่ ๒ อย่างเต็มความสามารถโดยครูไม่ได้มีหน้าที่ในการกำหนดและควบคุม ครูมีหน้าที่คอยจัดการและอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอนดำเนินต่อไปได้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วมากกว่าความถูกต้องทางไวยากรณ์ เพื่อเป็นการเตรียมให้นักเรียนพร้อมที่จะใช้ภาษาได้จริงนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ใช้อาจเป็นงานคู่หรืองานกลุ่มก็ได้

จากแนวคิดขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของสก็อตต์และเบิร์น สามารถสรุปได้ว่า การสอนพูดเพื่อการสื่อสารควรเริ่มด้วยขั้นตอนของการบอกรวบรวมประเด็นของการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนรับทราบในสิ่งที่จะได้เรียน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จากนั้นเป็นขั้นของการนำเสนอเนื้อหา การฝึกปฏิบัติ และการผลิตภาษาหรือการถ่ายโอนเป็นขั้นตอนสุดท้ายจากขั้นตอนดังกล่าว จะสังเกตได้ว่าครูผู้สอนต้องดำเนินการสอนอย่างเป็นขั้นตอนและต้องมีการเลือกใช้กิจกรรมการสอนการพูดที่เหมาะสมกับแต่ละขั้นตอนดังกล่าวด้วย

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณิงรัตน์ งามเกียรติขจร^{๗๔} ได้วิจัยพัฒนานาบทเรียนโปนิกส์เพื่อเสริมสร้างทักษะการรู้หนังสือภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

^{๗๔} คณิงรัตน์ งามเกียรติขจร, บทเรียนโปนิกส์เพื่อเสริมสร้างทักษะการรู้หนังสือภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ แผน ก แบบ ก 2

๑ จำนวน ๒๖ คน จากโรงเรียนวัดธรรมเจดีย์ศรีพิพัฒน์ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร วัดผลบทเรียนโฟนิกส์ด้วยแบบทดสอบโฟนิกส์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แต่ละหน่วยการสอนในบทเรียนโฟนิกส์ประกอบไปด้วย บทเรียนย่อย ๒ บทเรียน ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนแต่ละหน่วยการสอน ๖ ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งหมดในการเก็บข้อมูล ๓๐ ชั่วโมง บทเรียนย่อยบทแรกของหน่วยการสอนแต่ละหน่วยการสอนของบทเรียนโฟนิกส์ นำเสนอเกี่ยวกับความรู้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียงของตัวอักษร และบทเรียนย่อยบทที่สองของหน่วยการสอนแต่ละหน่วยการสอนของบทเรียนโฟนิกส์ นำเสนอเทคนิคการผสมเสียงของตัวอักษรที่นำเสนอในบทเรียนย่อยบทแรกให้เกิดเป็นคำศัพท์พยางค์เดียว และเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์เหล่านั้นแบบทดสอบโฟนิกส์ประกอบไปด้วยแบบทดสอบย่อย ๓ ส่วน จากผลการวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบโฟนิกส์พบว่าผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถทำแบบทดสอบได้ถึงว่าผู้เรียนได้มาซึ่งทักษะการรู้หนังสือภาษาอังกฤษภายหลังจากการเรียนรู้ผ่านบทเรียนโฟนิกส์ทั้ง ๕ หน่วยการสอน

จිරนันท์ เมฆวงษ์^{๗๕}ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการออกเสียงภาษา ของนักเรียนหลังได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ และเพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๒๐ คน ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์โดยรวมผ่านเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนั้นผู้เรียนมีความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษหลังจากที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์

อนุสิษฐ์ พันธกล้า^{๗๖}ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ

ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๑๕๖๐), หน้า บทคัดย่อ.

^{๗๕}จिरนันท์ เมฆวงษ์, การพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษและความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๗), บทคัดย่อ.

^{๗๖}อนุสิษฐ์ พันธกล้า, การพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ ๒ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ๒๕๕๒), หน้า บทคัดย่อ.

ชั้นปีที่ ๒ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน ๔๐ คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพที่ ๙๐.๐๒/๘๐.๐๖ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้ในส่วน ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา สูงกว่าคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และนักศึกษามีความพึงพอใจชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยในระดับมาก

สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง^{๗๗} ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ม. ๖ โรงเรียนเซไลวิทยาคม โดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หลังจากการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร และยังพบอีกว่า เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกพูดภาษาอังกฤษ ด้วยกิจกรรมทางภาษาแล้ว นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารเพิ่มขึ้น

ณัฐนรี ฤทธิรัตน์^{๗๘} ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้วยตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในสาขาวิชาที่จะได้รับผลกระทบจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ๒๕๕๘ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ ๓ สาขาแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน ๕๐ คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม คะแนนความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ และแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ นักศึกษามีความกังวลและความกลัว เมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษ มีปัญหาด้านคำศัพท์ ขาดการฝึกฝนกับอาจารย์และบุคคลอื่น ไม่ชอบเรียน รายวิชาที่เน้นทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และนักศึกษาต้องนึกเป็นภาษาไทยก่อนเสมอเมื่อต้องพูด

---

^{๗๗} สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง, การพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร, (โรงเรียนเซไลวิทยาคม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๙.

^{๗๘} ณัฐนรี ฤทธิรัตน์, ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษและปัญหาในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัย, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ, (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๘) หน้า บทคัดย่อ.

ภาษาอังกฤษ และวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่นักศึกษานำไปใช้มาก ได้แก่ การดูภาพยนตร์ และการฟังเพลงภาษาอังกฤษ

ธีราภรณ์ พลายน้อย^{๗๙} ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ๒) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน ๑๖๑ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๖๐ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และการวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณ -

ผลการวิจัยพบว่า ๑) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงส่วนน้อยที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง ส่วนนักศึกษาที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำมีเพียงร้อยละ ๘.๐๗ ๒) ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน คือ กลวิธีการเรียนและลักษณะนิสัยในเรื่องการใช้ภาษา และปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐาน คือ ระดับผลการเรียน มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

พัชรพร รัตนโรภาส^{๘๐} ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน รายวิชา ENG๓๒๑ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของ

^{๗๙} ธีราภรณ์ กิจจารักษ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร”, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓), หน้า ๗๒.

^{๘๐} พัชรพร รัตนโรภาส, สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๕), บทคัดย่อ.

อาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ๒) ต้องการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ จำนวน ๕๐ คน โดยใช้แบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนใน ๔ ด้านคือ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ๑) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ภาพรวมทั้ง ๔ ด้าน ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผลมีปัญหาที่น้อยที่สุด ๒) ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์คือ เรื่องอาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ขณะสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๙๖ อยู่ในระดับน้อย นักศึกษาบางคนเสนอแนะว่าอยากให้อาจารย์มีบุคลิกที่เป็นกันเองกับนักศึกษาให้มากกว่านี้

ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง^{๔๑} ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในการวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ๒) เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ๓) ศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ๔) ศึกษาแนวทางพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ จำนวน ๔๐๐ คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน ๑ ชุด การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน ๑๐ คน และสนทนากลุ่มจำนวน ๕ คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ

^{๔๑} ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง, ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา*, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๗), หน้า บทคัดย่อ.

ละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่สัมพันธ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ๑) ระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ อยู่ในระดับปานกลาง ๒) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ พบว่า ปัจจัยสนับสนุนด้านตัวผู้เรียน ด้านตัวผู้สอน ด้านครอบครัว และด้านโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ๓) การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ สมการพยากรณ์แสดงในรูปคะแนนดิบ เป็นดังนี้ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ^๒ ๒๒๘ + ๕๗๒ ด้านตัวผู้เรียน (X๑) + ๓๒๓ ด้านครอบครัว (X๓) + ๑๒๒ ด้านโรงเรียน (X๔) ๔) แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า ๑) ผู้เรียน ควรเร่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ ๒) ควรจัด อบรมให้ความรู้แก่ผู้สอน ๓) โรงเรียนควรมีการบูรณาการโดยใช้ภาษาอังกฤษเข้าไปสอนในรายวิชาอื่น ๆ พร้อมกันไปด้วย ๔) ผู้ปกครองควรให้การดูแลโดยการใช้เวลาและสนับสนุนด้านภาษาอังกฤษแก่ บุตรหลานมากขึ้น

เมธาวิ ตันวัฒนะพงษ์ และวิสรุตม์ จางศิริกุล^{๒๒} ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาระดับความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี ชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๕๘ คน ซึ่งเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ๑ ในภาคการศึกษาที่ ๑ และเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ๒ ในภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความกลัวการสนทนาภาษาอังกฤษมากที่สุดคือ ไม่ค่อยรู้ศัพท์เลยไม่รู้อาจจะสร้างประโยคให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการสื่อสาร (ร้อยละ ๗๙.๗๕) กิจกรรมที่สามารถพัฒนาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษมากที่สุด คือพูดคุยกับชาวต่างชาติเป็นประจำและ

^{๒๒} เมธาวิ ตันวัฒนะพงษ์และวิสรุตม์ จางศิริกุล, การศึกษาระดับความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี, การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ ๒: ๒๕๕๗ วันที่ ๘-๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗, (มหาวิทยาลัยราชภัฏจังหวัดภูเก็ต,๒๕๕๗), หน้า ๒๔.

ต่อเนื่อง (ร้อยละ ๖๗.๐๙) วิธีการสอนการสอนภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนาการสนทนาภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้นมากที่สุดคือ การฟังและจับใจความจากบทสนทนาภาษาอังกฤษตัวอย่าง (ร้อยละ ๗๙.๗๕) นอกจากนี้การศึกษานี้พบว่าวิธีการสอนที่เน้นฝึกฝนให้นักศึกษาพัฒนาการฟังให้รู้เรื่อง สร้างแรงบันดาลใจให้นักศึกษา แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการสนทนาภาษาอังกฤษ รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อสามารถสนทนาภาษาอังกฤษได้ และเน้นให้ตระหนักว่าผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษจะสามารถพัฒนาทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษได้ ก็ต่อเมื่อเรียนรู้ภายใต้สภาวะที่มีความกลัวน้อยที่สุด

นางสมร พงษ์พานิช^{๔๓} ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วยวาจาของนิสิตคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึง กันยายน ๒๕๕๑ การวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจปัญหาการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในรูปแบบการพูดนำเสนอและการพูดแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ จำนวน ๑๗๙ คน เรียนวิชาการสื่อสารด้วยวาจาในภาคปลายปีการศึกษา ๒๕๕๐ จำนวน ๘๙ คน และในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๕๑ จำนวน ๙๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบประเมินค่า การสังเกต แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในที่ชุมชนของนิสิตคือ ๑) การขาดความมั่นใจในตนเอง สืบเนื่องมาจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร มีจำนวนคำศัพท์น้อย ขาดทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารในสภาพจริง ๒) การขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการให้เหตุผลสนับสนุนความคิด นอกจากนี้การวิจัยพบว่า การเรียนที่มีการลงมือปฏิบัติจริง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอภายใต้การให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องเป็นรายบุคคลช่วยให้มีความมั่นใจและพัฒนาความสามารถทางด้านการพูด

---

^{๔๓} นางสมร พงษ์พานิช, การศึกษาปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วยวาจาของนิสิตคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึงกันยายน ๒๕๕๑, รายงานวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๑), หน้า บทคัดย่อ.

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร สร้าง และหาประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรรวมทั้งศึกษาความพึงพอใจรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑.๑ การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มุ่งเน้นการศึกษารวบรวม ข้อมูล จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือภาษาอังกฤษ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความและวารสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) ศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมองค์ความรู้ ทักษะภาษาอังกฤษ ด้านการพูด การเขียน การอ่าน การฟัง และกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓) สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อจัดทำเป็นชุดความรู้ในการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๑.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

๑) ดำเนินการออกแบบเครื่องมือ/แบบสอบถามเพื่อทำการสำรวจความคิดเห็นของ พระภิกษุ-สามเณรเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ สามเณร จากพื้นที่ ๑๐ โรงเรียน

๒) การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป

๓) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียน การสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) จัดการข้อมูลในเชิงปริมาณเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดเห็นการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๑.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

๑) การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและ คณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) สัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอน ภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓) ประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพ แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๑.๔ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรฐาน และกระบวนการการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ สามเณร ดังนี้

๑) การพัฒนาชุดความรู้และสื่อสร้างสรรค์เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียน การสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเข้ารับการอบรมการพัฒนาในรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๕๐ รูป

๓) ถวายความรู้พระภิกษุสามเณรกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ วัด เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรกับโรงเรียนพระปริยัติธรรมจำนวน ๑๐ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการสร้างการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

สำหรับการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม เวทีแสดงความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พื้นที่การศึกษาได้แก่โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ประกอบด้วย

๑. โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจติยหลวง)	๒. โรงเรียนเขตุนศึกษา (วัดเขตุนพล)
๓. โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา)	๔. โรงเรียนบาลีสถิตศึกษา (วัดสวนดอก)
๕. โรงเรียนอภัยปริยศึกษา (วัดดับภัย)	๖. โรงเรียนพลราชมหาวิทยาลัย (วัดพันเตา)
๗. โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง)	๘. โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา
๙. โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์	๑๐. โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา

พื้นที่การศึกษาวิจัยดังกล่าว เป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำหรับพระภิกษุสามเณรมาศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งหากมีการประสานงานและ

เสริมสร้างเครือข่ายให้เกิดความเข้มแข็งและพัฒนากิจกรรมที่เหมาะสมสามารถนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรได้

๓.๓ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการวิจัย ดังนี้

๓.๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากพระสงฆ์และสามเณรใน ๑๐ โรงเรียน (เชิง ปริมาณ) จำนวน ๒๕๐ รูป เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็น การรับรู้ ความตระหนัก การพัฒนารูปแบบ สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป โดยในเบื้องต้นพบว่า พระภิกษุและสามเณร ใน ๑๐ โรงเรียน มีจำนวน ๑๕๐๐ รูป คณะผู้วิจัยสามารถใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ที่กำหนดให้ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

มีความเชื่อมั่น ๙๕ % และให้มีความคลาดเคลื่อน ๕% (e = .๐๕) โดยใช้สูตรของ Taro, Yamane (1973) ดังนี้

วิธีทำ

$$\begin{aligned} & \frac{๑,๕๐๐}{๑+๑,๕๐๐ (.๐๕)^2} \\ & = ๒๔๙ \text{ ราย (หรือ } ๒๕๐ \text{ ราย)} \end{aligned}$$

๓.๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม คณาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่เป็นกรณีศึกษา ประกอบด้วย

๑) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน

๒) ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓.๓.๓ กลุ่มตัวแทนพระภิกษุและสามเณรแกนนำต้นแบบในเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ ผู้แทนพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ โรงเรียน จำนวน ๕๐ รูป เพื่อเป็นผู้นำในการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

๓.๔ เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ๑) แบบสอบถาม ๒) แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ๓) คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๔) แบบประเมินการรับรู้ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๕) การสังเกตพฤติกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๔.๑ แบบสอบถาม (questionnaire) จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น การรับรู้ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างพระภิกษุสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป โดยมีเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังนี้

- ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอน
- ตอนที่ ๒ การรับรู้ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ตอนที่ ๔ การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนและข้อเสนอแนะในการดำเนินการในการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๔.๒ แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อได้นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอน

ภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีเนื้อหาที่สำคัญ เช่น

- นโยบายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

- การให้ความรู้การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น

- โรงเรียนพระปริยัติธรรมมีกลยุทธ์ในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อย่างไร

- พระภิกษุสามเณร มีพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษมากน้อยอย่างไร

- ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีแนวทางกระตุ้นให้พระภิกษุสามเณรต้องการอยากเรียนภาษาอังกฤษอย่างไร

- ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีการพัฒนากิจกรรมหรือมีโครงการอย่างไร ในพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร

- หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ เข้ามาช่วยในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับพระภิกษุสามเณรอย่างไร

- ผู้บริหารวัดหรือโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้เสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ให้กับพระภิกษุสามเณรหรือไม่

- การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร ควรเป็นอย่างไร เป็นต้น

๓.๔.๓ ชุดกิจกรรมและกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เป็นการพัฒนาชุดความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีเนื้อหาและกิจกรรมของชุดกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ดังนี้

- การพัฒนาชุดความรู้และสื่อสร้างสรรค์การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑ ชุด เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ
- การถวายความรู้พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๒ ครั้ง
- การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๐ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๔.๔ แบบประเมินการรับรู้ การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นแบบประเมินก่อนและหลังการอบรมถวายความรู้ให้กับพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งประเมินถึงความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง ความเข้าใจ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๔.๕ การสังเกตพฤติกรรม โดยเป็นการเข้าร่วมในการลงพื้นที่กับวัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๐ โรงเรียน/พื้นที่ รวมทั้งเครือข่ายองค์กรทางด้านการศึกษา ที่ดำเนินกิจกรรมด้านการสร้างการรับรู้ การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้สามารถเห็นแนวทางการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยการสนทนากลุ่มกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง

กรมราชวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

สำหรับการสร้างเครื่องมือการวิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

๑) สํารวจหนังสือ รายงานการวิจัย ชุดความรู้ ว่าด้วยกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) การนำข้อมูล ความรู้ที่รวบรวมไว้มาสร้างเป็นเครื่องมือการวิจัยทั้งแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ สทนากลุ่ม และประเด็นการวิจัยอื่น ๆ

๓) การตรวจสอบความเที่ยงตรง เนื้อหาของเครื่องมือ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยคณะนักวิจัย

๔) ดำเนินการออกแบบเครื่องมือการวิจัยที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับประชากร/กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยพิจารณาจากการอธิบายตามทัศนะของผู้ให้ข้อมูล

๕) การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖) การวิเคราะห์เครื่องมือก่อนนำไปใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๗) การนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่กำหนดไว้

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการศึกษาวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการศึกษาวิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) การศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมการค้นหา วัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาต้นแบบที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๐ พื้นที่ตามที่กำหนดไว้

๒) การขอหนังสือจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อนำลงไปขอความร่วมมือในพื้นที่หรือองค์กรที่ศึกษา

๓) นำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นชุดความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการสร้างการรับรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) การสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสร้างองค์ความรู้ กิจกรรม และแนวการปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕) กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ โดยมีเชิญผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม หัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ อาจารย์สอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

๖) การพัฒนาโครงการและกิจกรรมด้านการเสริมสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการสร้างการรับรู้ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๗) การสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมและการเรียนรู้ของพระภิกษุสามเณร ผู้ที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติและฝ่ายต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางการสร้างและการใช้องค์ความรู้และกระบวนการปฏิบัติเพื่อพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๘) สนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดและส่งต่อองค์ความรู้เผยแพร่ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร รวมทั้งการสัมมนาการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนผลักดันการใช้องค์ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ให้เป็นบทเรียนและแนวทางการทำงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาต้นแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อให้การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนมีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๙) การประสานเครือข่ายเพื่อร่วมสนับสนุนกิจกรรมการให้ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เช่น เครือข่าย “Monks Chat” ของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ชมรม English Club ของนิสิตเอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นต้น

๑๐) การสรุปบทเรียนและการวิเคราะห์ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาเป็นคู่มือ
สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีขั้นตอน กิจกรรมการวิจัย
และระยะเวลาในการวิจัยดังนี้

ตารางสรุปขั้นตอน กิจกรรมการวิจัย และระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

กิจกรรมการวิจัย	เดือน					
	๑-๒	๓-๔	๕	๖-๗	๘-๙	๑๐
๑. การศึกษาจากเอกสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทหหรือกับทีมงานวิจัย	-					
๒. การสืบค้นข้อมูล การประสานงาน ผู้อำนวยการโรงเรียน เจ้าอาวาส และ การลงพื้นที่องค์กรต้นแบบในพื้นที่ ๑๐ โรงเรียน		-				
๓. การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องพื้นที่ พร้อมกับการพัฒนาชุดความรู้ (วิจัยเชิงคุณภาพ)			-			
๔. กำหนดการพัฒนาคู่มือและการอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อพัฒนา กิจกรรมการเสริมสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ในพื้นที่ ๑๐ โรงเรียน (วิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงปฏิบัติการ)				-		
๕. การสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดและส่งต่อองค์ความรู้เผยแพร่ความรู้และ แนวปฏิบัติเรื่องการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร (เชิงคุณภาพ)					-	
๖. การประสานเครือข่ายเพื่อร่วมสนับสนุนกิจกรรมการให้ความรู้และแนว ปฏิบัติเพื่อการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร					-	
๗. การสรุปบทเรียนและการวิเคราะห์ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อ พัฒนาเป็นชุดความรู้และกระบวนการเชิงสังคม						-

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เน้นการศึกษาวเคราะห์ทั้งการวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) จากการแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย การอบรมเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาความรู้และกิจกรรมเพื่อการพัฒนา
รูปแบบสื่อการเรียนการสอน

สอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และเนื้อหา (Content analysis) ดังนี้

๓.๖.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เน้นการศึกษวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ได้เก็บรวบรวมจากพระภิกษุและสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป โดยมีขั้นตอนการศึกษวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๑) เลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science)

๒) แบบสอบถามตอนที่ ๑ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

๓) แบบสอบถามตอนที่ ๒ แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของการรับรู้ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) แบบสอบถามตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โรงเรียนพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นข้อมูลความคิดเห็นของพระภิกษุและสามเณรโดยทำการวิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน เพื่อให้เห็นระดับของการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และการเรียนรู้ในแต่ละด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	๑.๐๐ - ๑.๕๐	= มีความคิดเห็นในระดับน้อยมาก
ค่าเฉลี่ย	๑.๕๑ - ๒.๕๐	= มีความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	๒.๕๑ - ๓.๕๐	= มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	๓.๕๑ - ๔.๕๐	= มีความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	๔.๕๑ - ๕.๐๐	= มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

๕) แบบสอบถามตอนที่ ๔ อธิบายการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อศึกษาค่าเป็นกลางทางสถิติ และเพื่อการวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลกับความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๗) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นชุดความรู้ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๖.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยจัดทำเนื้องานวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑) วิเคราะห์แนวคิด ความหมาย ความรู้ และแนวปฏิบัติ เรื่องการสร้าักระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) วิเคราะห์การสร้างและการใช้องค์ความรู้และแนวปฏิบัติ เรื่องการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรที่ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา กิจกรรมและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพื้นที่

๓) วิเคราะห์มาตรการ รูปแบบและวิธีการสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติ เรื่องการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มาวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานกับระดับการปฏิบัติที่มีต่อการสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติ เรื่องการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเพื่อเป็นแนวทางการเสริมสร้างการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มุ่งเน้นการวิเคราะห์จากแบบประเมินก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพและการอบรมของพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเน้นความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการดำเนินการ คือ

- ชุดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

- การประเมินความรู้และความคิดเห็นของกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา แก่นนำเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

- กิจกรรมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน ๑๐ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่ง

เป็นการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สำหรับพระภิกษุสามเณร

- การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่า S.D. ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปการสร้างการรับรู้กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒. การใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

โดยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ที่ได้จากแบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List) สถิติวิจัยที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P คือ ค่าร้อยละ

X คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N คือ จำนวนประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) สถิติวิจัยที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ คือ ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N คือ จำนวนประชากร

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ คือ ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N คือ จำนวนประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบตาราง

๓. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและเครื่องมือการวิจัย โดยการเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นชุดความรู้ กระบวนการวิจัย และแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการสร้างกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๘ สรุปกระบวนการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติ ซึ่งประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ความถี่ และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เชื่อมโยงกับสถิติการวิจัย การพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ในเชิงคุณภาพประกอบภาพถ่ายและการพรรณนาความประกอบการบรรยายเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้และแนวปฏิบัติเรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เพื่อให้เห็นรูปแบบ การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร รวมทั้งมีแนวทางการเสริมสร้างที่เหมาะสมในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในระดับนโยบาย โรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยมีผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) ข้อมูลพื้นฐานและการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร วัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรม ทั้งในระดับนโยบายและพื้นที่ต้นแบบ จำนวน ๑๐ โรงเรียน ในจังหวัดเชียงใหม่

๒) ผลการศึกษาการรับรู้ และพฤติกรรมการเกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓) ชุดความรู้และกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ
สามเณร

๔) การเสริมสร้างกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ
สามเณร

๕) ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ
พระภิกษุสามเณร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของวัดและโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสม

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ ๑) ศึกษา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียน การสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิง ปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการ เรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้สถิติเพื่ออธิบายการศึกษาได้แก่ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ส่วนการวิจัย เชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการจะดำเนินการวิเคราะห์ตามกระบวนการและวัตถุประสงค์การ วิจัย ดังต่อไปนี้

๔.๑ ศึกษาแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔.๑.๑ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ สามเณร การสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุ-สามเณรเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียน การสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากพื้นที่ ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ประกอบด้วย ๑) โรงเรียนสามัคคี วิทยาทาน (วัดเจดีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเขตพูนศึกษา (วัดเขตพูน) ๓) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสถิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยอริยศึกษา (วัดดับภัย) ๖) โรงเรียนพลราชมหาวิทยาลัย (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง) ๘) โรงเรียน พระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียงแหงปริยัติ

ศึกษา ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
สำหรับพระภิกษุสามเณร แสดงผลเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
พระภิกษุ	๓๔	๑๓.๖
สามเณร	๒๑๖	๘๖.๔
รวม	๒๕๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๑๑ - ๑๓ ปี	๕๐	๒๐.๐
๑๔ - ๑๕ ปี	๕๖	๒๒.๔
๑๖ - ๑๗ ปี	๕๓	๒๑.๒
๑๘ - ๑๙ ปี	๕๗	๒๒.๘
๒๐ ปี ขึ้นไป	๓๔	๑๓.๖
รวม	๒๕๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ - ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ - ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ - ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๐๒	๔๐.๘
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๔๘	๕๙.๒
รวม	๒๕๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว

การพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว	จำนวน	ร้อยละ
พูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว	๘๗	๓๔.๘
พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว	๑๖๓	๖๕.๒
รวม	๒๕๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณร	N = ๒๕๐		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. การอธิบายวิธีใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรได้อย่างละเอียด	๔.๑๑	๐.๗๐	มาก
๒. วิทยากรสอนตรงตามเนื้อหาในรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๑๓	๐.๖๗	มาก
๓. วิทยากรมีทักษะในการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูดชัดเจน	๔.๖๔	๐.๔๘	มากที่สุด
๔. วิทยากรมีความทุ่มเทและตั้งใจในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรแก่ผู้อบรม	๔.๓๓	๐.๖๒	มาก
๕. สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม	๔.๔๐	๐.๕๘	มาก

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณร	N = ๒๕๐		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
๖. วิทยาการจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๓๔	๐.๕๒	มาก
๗. มีการปรับปรุงพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมฝึกอบรม รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๓๔	๐.๕๔	มาก
๘. วิทยากรมีความเพียงพอต่อผู้เข้าร่วมฝึกอบรมการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๑๔	๐.๕๕	มาก
๙. สถานที่ในการจัดฝึกอบรมทักษะการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม	๔.๑๘	๐.๕๕	มาก
๑๐. ระยะเวลาในการฝึกอบรมการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๓๐	๐.๕๙	มาก
รวม	๔.๒๙	๐.๕๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ การศึกษาความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูดชัดเจน ($\bar{X} = ๔.๖๔$) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๔๐$) และ วิทยากรจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และมีการปรับปรุงพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X} = ๔.๓๔$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔.๑.๒ นโยบายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเทียวเชิงวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ผู้ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารในยุคแห่งสังคมข่าวสาร ในการใช้เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารและแสวงหาวิทยาการใหม่ ๆ อาจกล่าวได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงยึดแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น โดยเน้นความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และให้ความสำคัญกับการพัฒนาการใช้ภาษาทุกทักษะ คือ ทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตผู้เรียนมักประสบปัญหาเมื่อต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ไม่สามารถนำภาษาที่เรียนไปใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์จริงได้อย่างมั่นใจ สาเหตุหนึ่งของปัญหาคือผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนเท่านั้น จึงขาดความต่อเนื่องในการใช้ภาษาส่งผลให้ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก เพราะขาดความมั่นใจและชินอายต่อการสื่อสาร สำหรับนโยบายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเทียวเชิงวัฒนธรรม ควรจัดให้มีความหลากหลายของสื่อที่จะสอนเพราะว่าพระภิกษุสามเณรในระดับมัธยมศึกษาชั้น ทักษะด้านภาษาก็พอมีบ้าง ดังนั้นสื่อที่จะนำมาประกอบในการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อที่มีเนื้อหาชัดเจน ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเทียวเชิงวัฒนธรรมหรือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเทียวต้องให้มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้มีความหลากหลายที่เขียนโดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๒) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเชิงวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน

๓) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัดของตนเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด

๔) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผล
มาก

๕) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้มากที่สุดในการเรียนการสอน

๖) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรม

๗) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๘) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา

๙) เน้นกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

**๔.๑.๓ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการ
ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร** สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้าง
ประสบการณ์ทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน สื่อการสอนมีให้เลือกหลายชนิด สิ่งสำคัญคือผู้สอนจะต้อง
เลือกและใช้สื่อการสอนให้เหมาะกับบทเรียน สื่อการสอนนั้นจะต้องใช้ได้อย่างสะดวกและเมื่อนำมาใช้
แล้วช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสื่อจึงมีความสำคัญมาก กระบวนการพัฒนา
รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นสรุป ได้ดังนี้

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบสื่อ เช่น วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูล
ทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลสื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์
ข้อมูลวัสดุและการผลิตและการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตสื่อการเรียนรู้

๒) สื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อที่ประกอบด้วยภาพและเสียงที่
มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เหมาะสมกับวัยระดับมัธยมศึกษา

๓) สื่อมีเนื้อหาสนุกสนานเมื่อนำมาประกอบกับการเรียนการสอนแล้วทำให้ผู้เรียนนั้นไม่
เบื่อ เช่น สื่อเกี่ยวกับวัด เกี่ยวกับศาสนา เกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาสนาพุทธ ประเพณีวัฒนธรรม
ต่าง ๆ ของท้องถิ่น

๔) มีประโยคภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีความชัดเจนของภาษา

**๔.๑.๔ การให้ความรู้การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ
พระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม** การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน เป็น
การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายได้เน้นถึงการฟัง พูด อ่าน และเขียนเป็นสำคัญ
จึงมีความจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องนำสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เช่น เทปบันทึกเสียง บัตรคำ บัตรภาพ
การใช้เพลง เกม ฯลฯ เข้ามาช่วยพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนให้สมบูรณ์ สื่อ ช่วยให้เกิดการ

เรียนรู้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีชีวิตชีวาอันจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่ผู้เรียน

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้สอนส่วนใหญ่หนักใจในด้านสื่อการเรียนการสอน คือ จะหาวัสดุเหล่านั้นได้จากที่ไหน ราคาเท่าไร และจัดซื้อได้อย่างไร ดังนั้น แหล่งวัสดุที่พอจะเป็นแนวทางให้ผู้สอนใช้เป็นแหล่งที่จะจัดหาสื่อการเรียนการสอนได้ ดังนี้

- ๑) แหล่งวัสดุที่มีอยู่แล้วภายในโรงเรียน เช่น วัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เป็นต้น
- ๒) แหล่งวัสดุที่ได้จากการจัดระบบของโรงเรียนเอง คือ ครูในโรงเรียนช่วยกันในการผลิตสื่อ
- ๓) แหล่งวัสดุที่มีอยู่ในวัดอารามต่าง ๆ หรือท้องถิ่นนั้น ๆ
- ๔) แหล่งวัสดุที่จะหาได้จากนอกชุมชน หรือท้องถิ่นอื่น ๆ เล่น แผนภาพต่าง ๆ แบบฝึกหัด หนังสืออ่านเพิ่มเติม เว็บไซต์เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอยู่มากมายใน Internet
- ๕) เมื่อรวบรวมได้แล้วก็จัดให้มีการฝึกอบรมผู้สอนในการผลิตสื่อในการเรียนการสอนให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ

๔.๑.๕ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

สื่อการเรียนการสอน คือ เครื่องมือช่วยสอนที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ การเลือกสื่อที่มีอยู่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาความรู้ที่ผู้สอนต้องการสื่อได้รวดเร็วและดียิ่งขึ้น แต่กลับกันการที่ผู้สอนเลือกใช้สื่อผิดประเภทหรือใช้อย่างไม่เหมาะสมก็อาจจะส่งผลเสียกับผู้เรียนได้

แม้ว่าแต่ละโรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อย่างต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ช่วยสอน สื่อวีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต ตามสัดส่วนการเติบโตของแต่ละโรงเรียน แต่ปัญหาในเรื่องของการใช้สื่อก็ยังคงมีให้พบเห็นอยู่โดยทั่วไป ซึ่งปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อเหล่านั้น สามารถจำแนกออกมาเป็นด้าน ๆ ได้ดังนี้

- ๑) ปัญหาด้านบุคลากร คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อ ขาดประสบการณ์และความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการไม่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง
- ๒) ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อหรือนำสื่อมาประยุกต์ใช้กับการสอนต่าง ๆ

๓) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม คือ การที่สิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคหรือไม่เหมาะต่อการใช้สื่อบางประเภท หรือสื่อนวัตกรรมบางชนิด ไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนในห้องเรียนที่มีจำนวนมาก

๔) ปัญหาด้านการเรียนการสอน คือ ความแตกต่างของผู้เรียนส่งผลทำให้การใช้สื่อมีผลลัพธ์ที่หลากหลาย มีทั้งสนใจและไม่สนใจ และสื่อหรือนวัตกรรมบางชนิดใช้เวลาในการใช้มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับการจัดเวลาเรียน

๕) ปัญหาด้านการวัดและประเมิน คือ การขาดการวัดและประเมินผลการใช้สื่อ ทำให้ไม่สามารถหาได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมใด มีผลต่อผู้เรียนอย่างไร

จะเห็นได้ว่าปัญหาในการใช้สื่อนั้น เกิดทั้งจากตัวผู้สอนและตัวผู้เรียน รวมไปถึงถึงสภาพโดยทั่วไปของแต่ละโรงเรียนด้วย สิ่งเหล่านี้ทำให้เห็นว่าแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาในรูปแบบสื่อการเรียนการสอน ควรที่จะประยุกต์ใช้สื่อให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้การใช้สื่อและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งหลักในการประยุกต์ใช้สื่อตามบริบทของโรงเรียน ควรพิจารณาถึงเรื่องต่อไปนี้

๑. สื่อหรือนวัตกรรมที่จะนำมาใช้นั้น จะต้องมียุคเด่นที่เห็นได้ชัดในการเป็นสื่อที่ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน มากกว่ารูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ เช่น การใช้สื่อวีดิทัศน์นำเสนอเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสื่อที่ดีกว่าการสอนตามหนังสือแบบเดิม เป็นต้น

๒. สื่อหรือนวัตกรรมนั้น ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน เช่น การยกตัวอย่างการเล่นของรถไฟ แต่ใช้กับผู้เรียนในพื้นที่ที่ไม่มีรถไฟวิ่งผ่าน ซึ่งลักษณะนี้ นับว่าเป็นการเลือกใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม

๓. ควรเลือกใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่มีงานวิจัยหรือกรณีศึกษารองรับ ในเรื่องของการนำมาใช้ได้ในสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกัน คือ เมื่อใช้ในโรงเรียนหนึ่งแล้ว ไปใช้กับอีกโรงเรียนหนึ่ง ก็ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งโรงเรียนแรกและโรงเรียนที่สอง มีความเข้าใจในเนื้อหาใกล้เคียงกัน

๔. สื่อและนวัตกรรมควรมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เรียน เช่น การหยิบยกข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจของผู้เรียนเพื่ออธิบายถึงสถานการณ์ทางสังคมต่างๆ เป็นต้น

๕. ควรคำนึงถึงงบประมาณของแต่ละโรงเรียนในการเลือกซื้อหรือผลิตสื่อและนวัตกรรม พยายามเลือกสรรสื่อโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก ไม่สิ้นเปลืองมากเกินไป ควรเลือกสื่อที่สามารถนำมาใช้ได้หลากหลาย มากกว่าสื่อที่ใช้ได้เพียงครั้งเดียว

๖. ในการใช้สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ผู้ใช้จำเป็นต้องศึกษาคู่มือการใช้หรือออกแบบวิธีการใช้ให้เหมาะสมก่อนนำมาใช้ เพื่อให้สามารถใช้สื่อได้มีประสิทธิภาพและไม่ให้เกิดความเสียหายกับตัวสื่อ

๗. ปัจจุบันควรเน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น โดยสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีมาทดแทนสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น ใช้การฉายภาพจากอินเทอร์เน็ต แทนการปรี้นรูปภาพลงบนกระดาษ หรือการให้ผู้เรียนส่งงานทางอีเมลแทนการส่งรูปเล่มรายงาน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น จะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดความสนุกสนาน ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน มีโอกาสฝึก พฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ ให้โอกาสกับผู้เรียนที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและเป็นแรงจูงใจนำไปสู่การเรียนรู้โดยอัตโนมัติ สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญและเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สื่อการเรียนรู้แบ่งออกเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ จะมีความหลากหลาย ผู้สอนจะต้องมีหลักการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ได้มีการพัฒนาขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาท ทำให้การผลิตสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ มีลักษณะเป็นมัลติมีเดียหรือสื่อประสม ทำให้สื่อแต่ละชนิดที่ใช้อำนวยประโยชน์ให้กับผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ ถ้าสื่อการเรียนรู้มีการพัฒนาขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ การประยุกต์ใช้สื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน นับเป็นแนวทางที่ดีที่ช่วยกระตุ้นให้โรงเรียน ผู้สอนและผู้เรียนใช้สื่อและนวัตกรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้น ถ้าผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการสอนแล้ว จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นด้วย ซึ่งสิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาทั้งปัจจุบันและในอนาคต

๔.๒ ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การพัฒนาแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนุกสนานในการเรียนและมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นและสามารถเป็นสื่อในการ

จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๑) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๒) สร้างคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

๓) นำรูปแบบคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๑

๕) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๒

๗) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของคู่มือจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

๘) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๕๐ รูป

๙) อบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ โรงเรียน โดยใช้คู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๐) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๑๐ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๑) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๒) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้และกระบวนการสร้างการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การอบรมคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕๐ รูป จาก ๑๐ โรงเรียน ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แสดงผลเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ครั้งที่ ๑					
ก่อนเรียน	๕๐	๒๐	๘.๓๘	๑.๓๘	๔๕.๖๕*
หลังเรียน	๕๐	๒๐	๑๖.๔๔	๑.๓๗	
ครั้งที่ ๒					
ก่อนเรียน	๕๐	๒๐	๘.๓๘	๑.๓๘	๕๔.๗๔*
หลังเรียน	๕๐	๒๐	๑๘.๓๔	๑.๐๒	

* $P < 0.05$

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นอภรณ์ ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{X} = ๑๖.๔๔$ S.D. = ๑.๓๗) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{X} = ๑๘.๓๔$ S.D. = ๑.๐๒) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นอภรณ์ ($\bar{X} = ๘.๓๘$ S.D. = ๑.๓๘) ดังนั้น พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร **แตกต่างกัน** อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

จะเห็นได้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหา บทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอด ในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดี ในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอนด้วย ช่วยให้ผู้เรียนเรียนสำเร็จง่ายขึ้น และผ่านการวัดผลได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน

๔.๓ ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากพื้นที่ ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ประกอบด้วย ๑) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจดีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเชตุพนศึกษา (วัดเชตุพล) ๓) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสหิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยอริยศึกษา (วัดดัมภ์) ๖) โรงเรียนพลราชมหาวิทยาลัย (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง) ๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา ผลสำรวจความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แสดงผลเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณร	N = ๒๕๐		ระดับ
	$\bar{x}$	S.D.	
๑. เนื้อหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับสภาพลักษณะการนำไปใช้จริง	๔.๕๔	๐.๕๗	มากที่สุด
๒. เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น	๔.๕๗	๐.๕๖	มากที่สุด

ตารางที่ ๔.๖ (ต่อ)

ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณร	N = ๒๕๐		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
๓. เนื้อหาในบทเรียนส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรมีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อกาสื่อสาร	๔.๓๘	๐.๕๖	มาก
๔. เนื้อหาช่วยให้พระภิกษุสามเณรสามารถนำความรู้ทางภาษาอังกฤษไปใช้ได้จริง	๔.๔๕	๐.๕๕	มาก
๕. บทเรียนมีความเหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	๔.๓๖	๐.๕๐	มาก
๖. สื่อและอุปกรณ์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษมีความเหมาะสม	๔.๓๑	๐.๔๙	มาก
๗. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	๔.๕๔	๐.๕๑	มากที่สุด
๘. ภาษาที่ใช้มีความถูกต้องและเหมาะสม	๔.๔๓	๐.๕๔	มาก
๙. ใช้โครงสร้างภาษาที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	๔.๓๗	๐.๕๓	มาก
๑๐. โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง	๔.๕๐	๐.๕๖	มาก
๑๑. ภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้ชัดเจน	๔.๔๔	๐.๖๑	มาก
๑๒. ใช้ประโยคเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	๔.๔๓	๐.๖๓	มาก
๑๓. บทสนทนาภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีไทย	๔.๔๙	๐.๕๕	มาก
๑๔. บทสนทนาภาษาอังกฤษมีหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา	๔.๒๘	๐.๖๐	มาก
๑๕. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้	๔.๔๒	๐.๖๔	มาก
๑๖. ท่านสามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น	๔.๕๐	๐.๕๖	มาก
รวม	๔.๔๔	๐.๕๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ การศึกษาผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ($\bar{X} = ๔.๕๗$) รองลงมาคือ เนื้อหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับสภาพลักษณะการนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับเนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = ๔.๕๔$) และ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยกับกันกับ ท่านสามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ($\bar{X} = ๔.๕๐$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

จะเห็นได้ว่า ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงและไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง สื่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และต้องการเรียนรู้สิ่งต่างๆ มากขึ้น เช่น การอ่าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ เจตตคติ การแก้ปัญหา และความซาบซึ้งทางศิลป์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดเป็นอย่างเดียวกัน ทั้งมีเจตตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วย และสื่อการสอนเร้าให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ และช่วยทำให้กระทำกิจกรรมด้วยตนเอง

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และเขียนองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยดังนี้

สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

Input	Process	Output
<ul style="list-style-type: none"> กำหนดเป้าหมายในการถ่ายทอดความรู้โดยการสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร วิเคราะห์ข้อมูลผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ ออกแบบคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ กำหนดกิจกรรมในการอบรมความรู้แก่พระภิกษุสามเณร การพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและเลือกใช้ทรัพยากรในการถ่ายทอดความรู้ในการอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดบทบาทของวิทยากร การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ดำเนินกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 	<ul style="list-style-type: none"> ผลของการถ่ายทอดความรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดความรู้

๑. ปัจจัยนำเข้า (Input) องค์ประกอบที่เป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ในกระบวนการถ่ายทอดความรู้สู่พระภิกษุสามเณร ได้แก่ กำหนดเป้าหมายในการถ่ายทอดความรู้โดยการสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ การออกแบบคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การกำหนดกิจกรรมในการอบรมความรู้แก่พระภิกษุสามเณร การพัฒนาคู่มือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

๑) การกำหนดเป้าหมายในการถ่ายทอดความรู้โดยการสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรว่าต้องการองค์ความรู้ในด้านใด จากนั้นกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้

ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย วิทยากรจะต้องจัดให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติไปพร้อมๆ กัน

(๑) ด้านความรู้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ถึงปัญหาและความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมภายในวัดได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ

(๒) ด้านทักษะ เพื่อให้ผู้อบรมมีทักษะ ด้านทักษะการฟัง ฝึกให้นักเรียนฟังจากสื่อมัลติมีเดีย ต่าง ๆ ฝึกฟังสำเนียงเจ้าของภาษาฝึกจับใจความสำคัญในการฟัง ให้นักเรียนฝึกฟังจากสื่อต่าง ๆ ให้สม่ำเสมอและครูควรฝึกให้นักเรียนจับความสำคัญกับคำศัพท์, ด้านทักษะการพูด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกที่ถูกต้อง และมีการแลกเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอนที่น่าสนใจและควรรหาเทคนิคการสอนให้ฝึกพูดคำง่าย ๆ ก่อนแล้วขยับตามลำดับ, ด้านทักษะการอ่าน จัดให้มีมุมการเรียนรู้จัดหาสื่อที่เหมาะสมในการอ่าน ตามระดับความสามารถ ควรฝึกเทียบเสียงพยัญชนะ – สระต่อนักเรียนให้สนุกสนาน น่าเรียนรู้มากขึ้น, ด้านทักษะการเขียน ให้นักเรียนได้จับใจความด้านการเขียนเป็นคำศัพท์หรือประโยคสั้น และประโยคยาว สอนเทคนิคพื้นฐานใช้การเขียนให้ถูกหลัก และฝึกการเขียนเขียนบรรยายง่ายตามหัวข้อที่ได้มอบหมาย

(๓) ด้านเจตคติ ผู้เรียนส่วนใหญ่จะมี ประสบการณ์ที่ทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุผลเรียนแล้วไม่เข้าใจ เรียนแล้วไม่ สนุก ทำข้อสอบไม่ได้ผลการเรียนไม่ดีวิธีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนทำได้โดยการทำให้การเรียนสนุก น่าสนใจ บทเรียนมีความหมายคือสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม แบบตื่นตัว (Active Learning)

๒) วิเคราะห์ข้อมูลผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมอบรม รวมถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เพื่อนำไปสู่การออกแบบคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตลอดจนการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความสนใจของผู้เข้าร่วมการอบรมด้วย

๓) ออกแบบคู่มือสื่อการเรียนการสอน โดยคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เป็นคู่มือในการพัฒนาทักษะการสนทนาตามสถานการณ์หรือเหตุการณ์ สำหรับพระภิกษุสามเณรที่มีความต้องการจะใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับชาวต่างชาติ คู่มือเล่มนี้ประกอบด้วยบทสนทนาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย จำนวน ๑๐ บท

๔) กำหนดกิจกรรมในการอบรมความรู้แก่พระภิกษุสามเณร โดยวิทยากรจะเป็นผู้กำหนดกิจกรรมในการอบรมโดยคำนึงถึงความรู้ที่จะถ่ายทอดและทักษะที่ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องลงมือปฏิบัติกับเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสม

๕) การพัฒนาคู่มือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและเลือกใช้ทรัพยากรในการถ่ายทอดความรู้ในการอบรม โดยกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรฐาน และกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

- กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร

- สร้างคู่มือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรและนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

- นำรูปแบบคู่มือการเรียนการสอนพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด การจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

- นำคู่มือการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๕๐ รูปจาก ๑๐ โรงเรียน เพื่อค้นหาข้อบกพร่องต่างๆ เช่น ลักษณะของแบบฝึก จำนวนแบบฝึก ความเหมาะสมด้านภาษาและเวลา

- นำคู่มือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

- นำคู่มือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๕๐ รูป จาก ๑๐ โรงเรียน

- นำผลการฝึกอบรมมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของคู่มือแล้วจัดทำคู่มือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

- ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ จำนวน ๕๐ รูป

- การพัฒนาคู่มือการเรียนการสอนจำนวน ๑ ชุด เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

- ทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ครั้งที่ ๑

- ถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๕๐ รูป จาก ๒๕ วัด เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ครั้งที่ ๑ โดยการอบรมให้ความรู้ตามคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แนวทางการตอบคำถามแก่ชาวต่างชาติเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น พุทธประวัติ โบสถ์ วิหาร เจดีย์ พระพุทธรูปปางต่างๆ ศิลปวัฒนธรรมไทยและประเพณีท้องถิ่น โดยการให้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานในการพูดและฟังบทสนทนาและบทบรรยายภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พร้อมทั้งให้พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างหมุนเวียนเป็นกลุ่มและจับคู่แล้วฝึกสนทนา ฝึกบรรยาย โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับวัดต้นแบบ จำนวน ๕ วัด คือ วัดศรีโสดา วัดพระธาตุอภัยสุเทพราชวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดเจดีย์หลวงวรวิหารและวัดโพธารามมหาวิหาร (วัดเจ็ดยอด) และดำเนินการให้พระภิกษุสามเณรฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงในวัดต้นแบบทั้ง ๕ วัด และทำการประเมินความรู้จากการทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรหลังเข้าร่วมกิจกรรม ครั้งที่ ๑

- ดำเนินการชี้แจงข้อบกพร่องจากการฝึกปฏิบัติและพัฒนาปรับปรุงข้อบกพร่องให้แก่พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่าง

- ถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ โรงเรียน เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ครั้งที่ ๒ แล้วประเมินผลหลังเข้าร่วมอบรมและฝึกปฏิบัติครั้งที่ ๒ โดยทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรหลังเข้าร่วมกิจกรรม ครั้งที่ ๒

- การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๐ พื้นที่ โดยใช้คู่มือสื่อการเรียนการสอนสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

- การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

ในการเตรียมความพร้อมของสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรมการอบรม ได้แก่ สื่อที่ใช้ เช่น วิดีทัศน์, คู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร, Power

Point ฯลฯ วัสดุอุปกรณ์ช่วยสำหรับการถ่ายทอดความรู้ เช่น เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

๒. กระบวนการ (Process) องค์ประกอบของกระบวนการในการอบรม ได้แก่ การกำหนดบทบาทของวิทยากร การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และการดำเนินกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ โดยแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

๑) การกำหนดบทบาทของวิทยากร โดยวิทยากรเป็นผู้ให้ความรู้ ทักษะและควบคุมกิจกรรมต่างๆ ในการอบรมให้ดำเนินไปตามแผน คอยให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือในด้านต่างๆแก่ผู้เข้าร่วมการอบรม

๒) การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เริ่มต้นด้วยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน ซึ่งทำได้โดยการแสดงให้เห็นประโยชน์ ที่จะได้รับจากการเป็นผู้มีทักษะภาษาอังกฤษ และการช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถตั้งเป้าหมายในการเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง

๓) การดำเนินกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามคู่มือสื่อการเรียนการสอนสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓. ผลผลิต (Output) ผลของการถ่ายทอดความรู้จากการอบรม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของพระภิกษุสามเณรที่ได้รับจากการถ่ายทอดความรู้จากการอบรมจากการทำแบบทดสอบก่อนการอบรมและหลังการอบรม

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดในประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ ๑) ศึกษา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียน การสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการศึกษาคำอธิบายเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็น แหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ ในเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ได้แก่ ได้แก่ ๑) โรงเรียน สามัคคีวิทยาทาน (วัดเจดีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเขตุนศึกษา (วัดเขตุนพล) ๓) โรงเรียนสมเด็จพะพุทธ ชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสถิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยปริยศึกษา (วัดดับ ภัย) ๖) โรงเรียนพลราชวิทยาลัย (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง) ๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียง แขวงปริยัติศึกษา และในเชิงคุณภาพจำนวน ๒๐ รูป/คน จากผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียน การจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับ อาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และ อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร และในเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๕๐ รูป จากพระภิกษุสามเณรกำลังศึกษาอยู่ระดับ มัธยมศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในเชิงสถิติ

พรรณนาและข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้เห็นกระบวนการและผลลัพธ์ของการวิจัยที่สะท้อนให้เห็นถึง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ผลการศึกษาแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากพื้นที่ ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ - ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ - ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิด เป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ - ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อย ละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และ พูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมี ค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก ที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ สามเณรและการพูดชัดเจน ($\bar{X} = ๔.๖๔$) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๔๐$) และ วิทยากรจัด สื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และมีการปรับพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X} = ๔.๓๔$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุ สามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕.๑.๑.๑ นโยบายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องให้มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้มีความหลากหลายที่เขียนโดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๒) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน

๓) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัตถุของตนเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด

๔) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลมาก

๕) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้มากที่สุดในการเรียนการสอน

๖) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๗) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๘) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา

๙) เน้นกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

๕.๑.๑.๒ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบสื่อ เช่น วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลสื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลวัสดุและการผลิตและการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตสื่อการเรียนรู้

๒) สื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อที่ประกอบด้วยภาพและเสียงที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เหมาะสมกับวัยระดับมัธยมศึกษา

๓) สื่อมีเนื้อหาสนุกสนานเมื่อนำมาประกอบกับการเรียนการสอนแล้วทำให้ผู้เรียนนั้นไม่เบื่อ เช่น สื่อเกี่ยวกับวัด เกี่ยวกับศาสนา เกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาสนาพุทธ ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น

๔) มีประโยคภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีความชัดเจนของภาษา

๕.๑.๑.๓ การให้ความรู้การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑) แหล่งวัสดุที่มีอยู่แล้วภายในโรงเรียน เช่น วัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เป็นต้น

๒) แหล่งวัสดุที่ได้จากการจัดระบบของโรงเรียนเอง คือ ครูในโรงเรียนช่วยกันในการผลิตสื่อ

๓) แหล่งวัสดุที่มีอยู่ในวัดอารามต่าง ๆ หรือท้องถิ่นนั้น ๆ

๔) แหล่งวัสดุที่จะหาได้จากนอกชุมชน หรือท้องถิ่นอื่น ๆ เล่น แผนภาพต่าง ๆ แบบฝึกหัด หนังสืออ่านเพิ่มเติม เว็บไซต์เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอยู่มากมายใน Internet

๕) เมื่อรวบรวมได้แล้วก็จัดให้มีการฝึกอบรมครูในการผลิตสื่อในการเรียนการสอนให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ

๕.๑.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ปัญหาด้านบุคลากร คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อ ขาดประสบการณ์ และความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการไม่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง

๒) ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อหรือนำสื่อมาประยุกต์ใช้กับการสอนต่าง ๆ

๓) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม คือ การที่สิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคหรือไม่เหมาะสมต่อการใช้งาน บางประเภท หรือสื่อนวัตกรรมบางชนิด ไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนในห้องเรียนที่มีจำนวนมาก

๔) ปัญหาด้านการเรียนการสอน คือ ความแตกต่างของผู้เรียนส่งผลทำให้การใช้สื่อมีผลลัพธ์ที่หลากหลาย มีทั้งสนใจและไม่สนใจ และสื่อหรือนวัตกรรมบางชนิดใช้เวลาในการใช้มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับการจัดเวลาเรียน

๕) ปัญหาด้านการวัดและประเมิน คือ การขาดการวัดและประเมินผลการใช้สื่อ ทำให้ไม่สามารถหาได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมใด มีผลต่อผู้เรียนอย่างไร

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอน

๑) สื่อหรือนวัตกรรมที่จะนำมาใช้นั้น จะต้องมียุคเด่นที่เห็นได้ชัดในการเป็นสื่อที่ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน มากกว่ารูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ เช่น การใช้สื่อวีดิทัศน์นำเสนอเรื่องของการเติบโตของสัตว์ ซึ่งเป็นสื่อที่ดีกว่าการสอนตามหนังสือแบบเดิม เป็นต้น

๒) สื่อหรือนวัตกรรมนั้น ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน ยกตัวอย่างเช่น การยกตัวอย่างการเล่นของรถไฟในการคำนวณความเร็ว แต่ใช้กับผู้เรียนในพื้นที่ที่ไม่มีรถไฟวิ่งผ่าน ซึ่งลักษณะนี้ นับว่าเป็นการเลือกใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม

๓) ควรเลือกใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่มีงานวิจัยหรือกรณีศึกษารองรับ ในเรื่องของการนำมาใช้ในสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกัน คือ เมื่อใช้ในโรงเรียนหนึ่งแล้ว ไปใช้กับอีกโรงเรียนหนึ่ง ก็ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งโรงเรียนแรกและโรงเรียนที่สอง มีความเข้าใจในเนื้อหาใกล้เคียงกัน

๔) สื่อและนวัตกรรมนั้น ควรมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เรียน เช่น การหยิบยกข่าว หนังสือที่กำลังเป็นที่สนใจของผู้เรียนเพื่ออธิบายถึงสถานการณ์ทางสังคมต่างๆ เป็นต้น

๕) ควรคำนึงถึงงบประมาณของแต่ละโรงเรียนในการเลือกซื้อหรือผลิตสื่อและนวัตกรรม พยายามเลือกสรรสื่อโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก ไม่ควรให้สิ้นเปลืองมากจนเกินไป ควรเลือกสื่อที่สามารถนำมาใช้ได้หลากหลาย มากกว่าสื่อที่ใช้ได้เพียงครั้งเดียว

๖) ในการใช้สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ผู้ใช้จำเป็นต้องศึกษาคู่มือการใช้หรือออกแบบวิธีการใช้ให้เหมาะสมก่อนนำมาใช้ เพื่อให้สามารถใช้สื่อได้มีประสิทธิภาพและไม่ให้เกิดความเสียหายกับตัวสื่อ

๗) ปัจจุบันควรเน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น โดยสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีมาทดแทนสื่อสิ่งเปลี่ยนต่าง ๆ เช่น ใช้การฉายภาพจากอินเทอร์เน็ต แทนการปริ้นรูปภาพลงบนกระดาษ หรือการให้ผู้เรียนส่งงานทางอีเมลแทนการส่งรูปเล่มรายงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น จะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดความสนุกสนาน สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญและเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สื่อการเรียนแบ่งออกเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ จะมีความหลากหลาย ผู้สอนจะต้องมีหลักการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน การประยุกต์ใช้สื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน นับเป็นแนวทางที่ดีที่ช่วยกระตุ้นให้โรงเรียน ผู้สอนและผู้เรียนใช้สื่อและนวัตกรรมในการ

ส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้น ถ้าผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการสอนแล้ว จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นด้วย ซึ่งสิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาทั้งปัจจุบันและในอนาคต

๕.๑.๒ ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
กระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการการพัฒนาคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๑) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๒) สร้างคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

๓) นำรูปแบบคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๑

๕) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือสื่อจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๒

๗) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของคู่มือจัดทำสื่อจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

๘) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๕๐ รูป

๙) อบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ โรงเรียน โดยใช้คู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๐) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๑๐ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๑) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๒) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การอบรมคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕๐ รูป จาก ๑๐ โรงเรียน ผลสำรวจการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่าพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายการอบรม ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{X} = ๑๖.๔๔$ S.D. = ๑.๓๗) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{X} = ๑๘.๓๔$ S.D. = ๑.๐๒) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการถวายการอบรม ($\bar{X} = ๘.๓๘$ S.D. = ๑.๓๘) พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหา บทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้ความคิดรวบยอด ในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสุขสนทนและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดี ในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง และกับผู้สอนด้วย ช่วยให้ผู้เรียนเรียนสำเร็จง่ายขึ้น และผ่านการวัดผลได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน

๕.๑.๓ ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากพื้นที่ ๑๐

โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ผลสำรวจความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ($\bar{X} = ๔.๕๗$) รองลงมาคือ เนื้อหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับสภาพลักษณะการนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับกับเนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = ๔.๕๔$) และ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยกับกันกับ ท่านสามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ($\bar{X} = ๔.๕๐$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงและไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง สื่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และต้องการเรียนรู้สิ่งต่างๆ มากขึ้น เช่น การอ่าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ เจตตคติ การแก้ปัญหา และความซาบซึ้งทางศิลป์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดเป็นอย่างเดียวกัน ทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วย และสื่อการสอนเร้าให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ และยั่วยุให้กระทำกิจกรรมด้วยตนเอง

๕.๒ อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผู้วิจัยได้อภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

๑) ศีกรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีดังนี้ (๑) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้ความหลากหลายที่เขียนโดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ (๒) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน (๓) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัตถุของตนเองเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด (๔) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลมาก (๕) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้

มากที่สุดในการเรียนการสอน (๖) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (๗) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (๘) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา (๙) เน้นกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

ความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘ อายุ ๑๔ - ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔ อายุ ๑๖ - ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ - ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ สอดคล้องกับ

งานศึกษาของ อนุสิษฐ์ พันธกล้า (๒๕๕๒) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ ๒ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาแพงเพชร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน ๔๐ คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพที่ ๙๐.๐๒/๘๐.๐๖ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้ในส่วน ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา สูงกว่าคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และนักศึกษามีความพึงพอใจชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยในระดับมาก

งานศึกษาของ สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (๒๕๕๐: ๑๙) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ม. ๖ โรงเรียนเซไลวิทยาคม โดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หลังจากการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร และยังพบอีกว่า เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกพูดภาษาอังกฤษด้วยกิจกรรมทางภาษาแล้ว นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารเพิ่มขึ้น

งานศึกษาของ อมรรัตน์ ผุศสุวรรณ (๒๕๖๐) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังด้วยเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อการศึกษาสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า ผลการประเมินรับรองต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการฟังด้วยเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อการศึกษาสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ ๖ รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการ ฟังด้วย เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีความ เหมาะสมมาก ($\bar{X} = ๔.๔๙$, S.D. = ๐.๗๔) จากผลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความเหมาะสมดังกล่าว องค์ประกอบ ของต้นแบบรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการฟังด้วย เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖ จึงมีความเหมาะสมมาก สำหรับครูผู้สอนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการ สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ ๖

๒) ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการ ถวายการอบรม ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{X} = ๑๖.๔๔$ S.D. = ๑.๓๗) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{X} = ๑๘.๓๔$ S.D. = ๑.๐๒) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม ถวายการอบรม ($\bar{X} = ๘.๓๘$ S.D. = ๑.๓๘) ดังนั้นพระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนก สามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ สอดคล้องกับ

งานศึกษาของ สีนีนานู วัฒนสุข (๒๕๖๐) การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน การอ่านภาษาอังกฤษโดยบูรณาการยุทธวิธี ส่งเสริมการคิดขั้นสูง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ อ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และทักษะ การคิดวิเคราะห์สำหรับนักศึกษาสาขาวิชา ภาษาอังกฤษชั้นปีที่ ๒ พบว่า หลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนการอ่านภาษาอังกฤษโดยบูรณา การยุทธวิธีส่ง เสริมการคิดขั้นสูง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และทักษะการ คิดวิเคราะห์สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ ๒ โดยภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความ สามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนการอ่านภาษาอังกฤษโดยบูรณา การยุทธวิธีส่ง เสริมการคิดขั้นสูง (PMIAAR Model) ทั้ง ๖ ขั้นตอนเป็นกระบวนการพัฒนา ความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ มีการใช้ยุทธวิธีในการอ่าน(Reading

Strategies) บูรณาการกับยุทธวิธี ในการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking Strategies: HOTS Strategies) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ เข้าใจเนื้อหาบทอ่าน สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ มีการแสวงหาคำตอบและค้นพบข้อสรุปในที่สุดยุทธวิธีที่ใช้แต่ละอย่างมีจุดเน้นของผลลัพธ์หรือเป้าหมายที่แตกต่างกัน

งานศึกษาของ วราภรณ์ วราธิพร (๒๕๕๘) ศึกษาการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า คะแนนเฉลี่ยโดย รวมของความพึงพอใจของผู้เรียนมีค่า ๔.๗๑ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุดทุกด้านสามารถอภิปราย ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนได้ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตั้งแต่การวางแผนการเรียนรู้ ทำให้ รับรู้จุดมุ่งหมายของการเรียนในแต่ละครั้งว่าต้องทำอะไร รวมถึงทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความต้องการของตนเอง สรุป สังเคราะห์และประเมินตนเอง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายกับตนเอง ซึ่งแนวคิดดัง กล่าวของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารเป็นแนวคิดที่สอดคล้อง กับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหลักการ ที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นกระบวนการ มากกว่าเนื้อหา โดยมีหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงทั้งด้านตัวผู้เรียนและกระบวนการพัฒนาผู้เรียน

งานศึกษาของ อรพรรณ ศรีบุญเพชร (๒๕๕๕) ศึกษาการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนหลังเรียนเรื่อง Personal Identification โดยใช้ การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ไปใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Personal Identification โดยใช้ การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยร้อยละ ๗๕.๓๓ และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๖๗เมื่อนำ ไปเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ๗๐ พบว่าผ่านเกณฑ์ ทั้งคะแนนและจำนวนนักเรียน แสดงให้เห็นว่าการสอน โดยใช้ การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารทำ ให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีความก้าวหน้าและพัฒนาทางการเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องมาจากการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ ภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งเป็นวิธีการสอนภาษาที่มี ความหลากหลายด้านกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน เข้าใจ ความสนใจกระตุ้นให้นักเรียนอยากจะเรียนรู้ในบทเรียน และรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ที่ต้องเคารพกฎเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง การยอมรับ ในความคิดเห็นของผู้อื่น มีความพยายามในการพัฒนาตนเอง เกิดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนไม่เกิด ความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ไม่รู้สึกว่าการ

เรียนเป็น สิ่งที่ยาก น่าเบื่อ แต่การเรียนเป็นกิจกรรมของชีวิตที่ สนุกสนาน น่าตื่นเต้นมีสิ่งใหม่ ๆ ที่ ต้องเรียนรู้เกิดขึ้นได้ ตลอดเวลา นักเรียนกล้าแสดงออก มั่นใจในตนเอง

๓) ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ($\bar{X} = ๔.๕๗$) รองลงมาคือ เนื้อหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับสภาพลักษณะ การนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับเนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = ๔.๕๔$) และ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยกับกันกับ ท่านสามารถสนทนาสื่อสาร ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ($\bar{X} = ๔.๕๐$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ

งานศึกษาของ พลับพลึง พันธไชย (๒๕๕๓) ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๒ ที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบมุ่ง ประสพการณ์ภาษา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบ มุ่งประสพการณ์ภาษา โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับแรกคือเขียน หนังสือเล่มใหญ่ ($\bar{X} = ๔.๕๗$) รองลงมา คือ นักเรียนมีอิสระในการคิดและการเขียน ($\bar{X} = ๔.๓๗$) และนักเรียนชื่นชมในผลงานของตนเอง ($\bar{X} = ๓.๙๒$) ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการ จัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบมุ่งประสพการณ์ภาษา เป็น กระบวนการจัดกิจกรรมที่ให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการ ลงปฏิบัติจริงครอบคลุมทักษะทางภาษาทั้ง ๔ ด้าน สร้าง และสรุปองค์ ความรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจที่คงทน สนุก มีความสุขกับการเรียน กล้า แสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเองโดยเฉพาะ อย่างยิ่งในขั้นตอนการสอน ขั้นที่ ๕ คือกิจกรรม เสริม ทักษะทางภาษาส่งผลทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ในการเรียนได้เป็นอย่างดี

งานศึกษาของ ภัทราวดี วงศ์สุเมธ (๒๕๖๐) ศึกษาการวิจัย เรื่อง การพัฒนาสื่อการเรียนการ สอนในรูปแบบเกมเสริมทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา: กรณีศึกษาต้นแบบ เกมระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ที่มีต่อต้นแบบเกม มีค่าเฉลี่ยรวมของ “ความพึงพอใจ ต่อความสวยงามของ รูปแบบการรับข้อมูลและการแสดงผลลัพธ์” มีค่าเท่ากับ ๔.๗๐ (S.D. เท่ากับ ๐.๑๒) ซึ่งจัดอยู่ในระดับ ความพึงพอใจมากที่สุดในขณะที่ค่าเฉลี่ยรวมของ “ความพึงพอใจ ต่อการเรียนภาษาอังกฤษผ่าน ต้นแบบเกม” มีค่าเท่ากับ ๔.๕๗ (S.D. เท่ากับ ๐.๒๒) ซึ่งจัดอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของความพึงพอใจของ ผู้เรียนที่มีต่อต้นแบบเกมพบว่าค่าคะแนนเฉลี่ย “ความพึงพอใจ ของผู้เรียนที่มีต่อต้นแบบเกมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ” มีค่า เท่ากับ ๔.๖๖ (S.D. เท่ากับ ๐.๑๐) ซึ่งจัดอยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนชื่นชอบต้นแบบ เกม โดย ต้นแบบเกมมีส่วนช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้เข้าสู่ เนื้อหาบทเรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับ ทั้งความรู้ทางภาษาอังกฤษ และความสนุกสนานเพลิดเพลินในระหว่างการเรียนรู้ผ่าน ต้นแบบเกม

งานศึกษาของ คอติเยาะ เจะโต (๒๕๕๙) ศึกษาการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการสอน ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนเพื่อการ สื่อสารสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา พบว่า 1. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนเพื่อการ สื่อสารในด้าน ผู้สอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ประเด็นด้านเรื่อง ครูชี้แจงกิจกรรมการเรียนรูที่ เน้น การสื่อสารให้นักศึกษาเข้าใจชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเนื่องจากกิจกรรมตามแนวการ สื่อสารเป็น กิจกรรมที่นักศึกษาต้องปฏิบัติดังนั้นครูต้องอธิบายโดยใช้ภาษาอังกฤษและ ภาษาไทยควบคู่เพื่อให้ นักศึกษามีความกระจ่างในขั้นตอนการทำกิจกรรม 2. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารในด้าน กิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ประเด็นเรื่อง นักศึกษามีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมร่วมกันมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด กิจกรรมเพื่อ การสื่อสารเป็นกิจกรรมกลุ่ม นักศึกษาสามารถช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรมได้ 3. ความพึงพอใจต่อ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารในด้าน เนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) ประเด็นเรื่องเนื้อหา รูปแบบ ตรงกับความ สนใจและความต้องการของนักศึกษามีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด เนื้อหาเกี่ยวกับการสื่อสารใน ชีวิตประจำวันที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เช่น เรื่องการซื้อขาย ของ การอ่านบทความเรื่อง อาชีพ 4. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการ สอนเพื่อการสื่อสารในด้าน การวัดและการประเมินผลเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) ประเด็นเรื่อง มีการ ประเมินผลการเรียนเน้นรายบุคคลและกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด กิจกรรม Number headed together สามารถประเมินได้ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจะได้ผลิต สื่อได้ตรงตามความต้องการและตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร

๒) ผู้สอนควรมีการติดตามเทคนิคและวิธีการผลิตสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อที่จะได้ปรับใช้ได้อย่างทันสมัย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัย

๑) ควรมีการศึกษาภาพรวมของความเหมาะสม และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ในทุกวิชา เพื่อผลักดันให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๒) ควรมีการขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้กว้างและครอบคลุมมากขึ้น

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ

กมล สุดประเสริฐ อ่างใน สุนีย์ ภูพันธ์. แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วนจำกัด. ๒๕๔๖.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม. รายงานการวิจัย เรื่องการพัฒนาสื่อเพื่อบททวนเนื้อหาในหมวดวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อ .อ.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. ๒๕๔๖.

กรมวิชาการ. กองวิจัยทางการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นทักษะการสื่อสารตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.. ๒๕๔๔.

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตน. ๒๕๕๑.

จุฬารัตน์ ภารพบ และฐิติณารัตน์ ค่ายอด. การศึกษารูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ให้บริการคุณภาพการท่องเที่ยวจังหวัดสตูล. รายงานวิจัย. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา. ๒๕๕๘.

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ. ภาษากับการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๔๘.

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๔.

ดวงเดือน แสงชัย. การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตน. ๒๕๓๓.

ดิเรก ฤกษ์ห่วย. ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม. ในเอกสารการสอนชุดวิชา คหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๖๔๓.

ธีราภรณ์ กิจจารักษ์. ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชา
ภาษาอังกฤษคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. รายงานการ
วิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ๒๕๕๓.

นันทนีย์ กมลศิริพิชัยพร. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. เอกสารประกอบการสอน วิชา
๒๖๘๑๖๐๒ ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี. .เอกสารอัดสำเนา. ม.ป.ป. ๕.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ในเอกสารการสอนชุด
วิชาการพัฒนาชนบท หน่วยที่ ๑-๗. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ๒๕๓๔.

บุญเรือง ชื่นสุวิมล. ลักษณะภาษาอังกฤษของคนชายของชาวไทยที่แฝงลอยริมถนนสุขุมวิท.
ศาสตร์แห่งภาษา.

พรพิมล รียาย และธนากร ขำศร. “การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่
๑ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย”. รายงานวิจัย. กองทุนวิจัย มหาวิทยาลัย
นอร์ท-เชียงใหม่. ๒๕๕๒.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. การพัฒนาชุมชน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : บางกอกบล๊อค.
๒๕๓๔.

วนาลี นพวงศ์ ณ ออยุธยา. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. รายงานการวิจัย. โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัย
ของมหาวิทยาลัยราชมงคล กรุงเทพ. ๒๕๕๕.

วิทยากร เชียงกุล. การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : ฉบับแกระ. ๒๕๒๗.

วิรัช เตียงหงษากุล. หลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์. ๒๕๒๙.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. ความหมายของการพัฒนาคำที่มีความหมายใกล้เคียงและแนวคิดพื้นฐานของ
การพัฒนา. เอกสารอัดสำเนา. ม.ป.ท.

สังต์ อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มิตรสหาย. ๒๕๓๒.

สนธยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
๒๕๔๗.

สมยศ เม่นแย้ม. **ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย. ๒๕๔๓.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. **วิธีสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๐.

อวยชัย ผกามาศ. **วาทกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. .ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต. ๒๕๔๒. หน้า ๑-๒.

(๒) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กระทรวงศึกษาธิการ. **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศใน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ. ๒๕๔๔.

(๓) วารสาร

จิตยา สุวรรณชฎ. **พัฒนาสังคม: ขอบเขตและแนวความคิด**. **วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์** ๑๙.๓
กรกฎาคม ๒๕๒๒. หน้า ๓๔๑.

ณภัทร วุฒิวงศา. **กลยุทธ์สร้างแรงจูงใจ: การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ**. **วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ**. ปีที่ ๓๔. ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๗): ๘๙ – ๙๗.

ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และ นรินทร์ สังข์รักษา. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน**. **วารสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร**. ปีที่ ๘. ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๕) : ๔๙๓ – ๕๐๕.

ธีราภรณ์ พลายเล็ก. **ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร**. (วารสารวิจัย และพัฒนา) ปีที่ ๓. ๒๕๕๔: ๕๒ – ๕๘.

รสรินทร์ ปิ่นแก้ว และ ภาณุวัฒน์ ศิริบุหงศ์. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในชีวิตจริง ๑ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาอุตสาหกรรม วิทยาลัย อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**. **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปีที่ ๑๘. ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน) ๒๕๖๐ : ๘๓ – ๙๓.

วีรยุทธ พงษ์ศิริ. รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนากับชาวต่างชาติของพระสงฆ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๖๐. หน้า ๓๔-๔๓.

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

British Council. วิธีที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้มีสำเนียงคล้ายเจ้าของภาษามากที่สุด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.britishcouncil.or.th/english/tips/how-to-improveyour-english-pronunciation-to-talk-like-a-native> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

British Council. วิธีที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้มีสำเนียงคล้ายเจ้าของภาษามากที่สุด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.britishcouncil.or.th/english/tips/how-to-improveyour-english-pronunciation-to-talk-like-a-native> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

Chomsky, N. **Language and mind**. Retrieved May 10, 2007. [online]. available from: <http://www.marxists.org/reference/subject/philosophy/works/us/chomsky.htm>. [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

FMCP ENGLISH. การสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ๕ วิธี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.fmcpenglish.com> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

นฤมล จิตรเอื้อ และเชมมาวีร์ รัชชชูชีพ. มปป. กลยุทธ์การจูงใจการท่องเที่ยวระยะยาวแบบเปี่ยมสุขของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างประเทศ. RMUTT Global Business and Economics Review Vol. 7 No. November 2012. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.bus.rmutt.ac.th/journal/pdf/vol7-no2-06.pdf> [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

วิไล แผลงศรี. แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน : เกาให้ถูกที่คัน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/457133> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

สุริน ร่วมคำ และคณะ. การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทบาทสมมติ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.lannapoly.ac.th/mis/download.php?> [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๒. ภาษาอังกฤษ

- Brown. Douglas H. **Teaching by Principles: An Interactive Approach to language Pedagogy**. 2nd ed. New York: Addison Wesley Longman. 2001.
- Bygate. Martin. “**Speaking**”. in **The Oxford Handbook of Applied Linguistics**. Edited Robert B. Kaplan. William Grabe. Merrill Swain. G. Richard Tucker. Oxford: Oxford University press. 2005.
- Byrne. Donn. **Teaching Oral English**. Singapore: Longman. 1990.
- Canale. M. and Swain. M. “**Theoretical Bases of communicative Approach to Second Language Teaching and Testing.**” *Applied Linguistics* 1 7 . 6 .November 1980.
- Corder. S. Pit. **Error Analysis and Inter-language**. New York: Oxford University Press. 1982.
- Dornyei. Zoltan. “**On the Teachability of Communication Strategies.**” *TESOL Quarterly* 29. Spring 1995.
- Freeman. Diane Larsen. **Techniques and Principles in Language Teaching**. 2nd ed.. Oxford: Oxford University press. 2000.
- Harmer. Jeremy. **The Practice of English Language Teaching**. 3 th ed. London: Longman. 2001.
- Hudson. R.A. **Sociolinguistics**. London: Cambridge University press. 1980.
- Hybel. Sandra. **Communicating Effective Approach**. New York: Mc. Graw-Hill. 1995.
- Kasper. G. & Faerch. C. **Plan and strategies in foreign language communication**. In *Strategies in intern language communication*. London: Longman. 1983.
- Krashen. Stephen. & Terrell. D. **The Natural Approach: Language Acquisition in the Classroom**. 3rd ed. Essex. United Kingdom: Pearson Education. 2000.
- Lasswell. H.D. “**The Structure and Function of Communication in Society**”. In *Public Opinion and Communication*. New York: Free Press. 1966.

- Littlewood. W.T. **Foreign and second language learning**. London: Cambridge University press. 1998.
- Littlewood. William. **Communicative Language Teaching**. Cambridge: Cambridge University press. 1995.
- McDonough. Jo; & Christopher Shaw. **Materials and Methods in ELT**. 2 nd ed. England: Blackwell Publishing. 2003.
- Poulisse. Nanda. and Schils. Erik. “**The Influence of Task – and Proficiency – Related Factors on the Use of Compensatory Strategies: A Quantitative Analysis.**” *Language Learning* 39. January 1989.
- Rebecca L. **Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know**. New York: Newbury House. 1990.
- Richards. Jack; & Rodgers. Stephen. **Approaches and Methods in Language Teaching: A Description and Analysis**. Cambridge: Cambridge University press. 2001.
- Savignon. Sandra J. **Communicative Competence: Theory and Classroom Practice**. California: McGraw-Hill. 1997.
- Scott. Roger. “**Speaking in Keith’ Johnson and Keith Morrow.**” In **communication in the classroom**. London. Longman Group Ltd. 1981.
- Selinker. L. **Interlingua**. *IRAL* 10 .1972.
- Tarone. E. & Yule. G. **Eliciting the performance of strategic competence**. Washington. DC: Newbury House. 1989.
- Tarone. Elanine. “**Communicative Strategies. Foreigner Talk. and Repair in Interlingua**”. *Language Learning* 30. No.2 .1980.
- Todd. L. **Modern English: Pidgins and creoles**. Oxford. England: Basil Blackwell. 1984.
- Underwood. Mary; Joanne Kenworthy; & Michael Rost. **Teaching Listening**. London: Longman. 1989.

Varadi. Tamas. **Strategies of Target Language Learner Communication: Message Adjustment.** IRAL .1980.

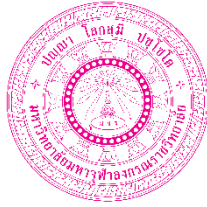
Wardhaugh. R. **An introduction to sociolinguistics.** New York: Basil Blackwell. 1986.

Williams. Warren. **Teaching English as a Second Language.** London: Longman. 1995.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

จดหมายนำ

๑๒๓
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอนาย้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้คณะผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะผู้วิจัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ ได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการวิจัยตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยมีความสมบูรณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับวิธีการดำเนินการวิจัย คณะผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอท่านเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่คณะนักวิจัย ในวันที่ ๒๗ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ ระหว่างเวลา ๑๓.๐๐ น.-๑๖.๓๐ น. หรือตามความเหมาะสมและความสะดวกแก่ท่าน คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาสันทัศน์ พงษ์สวัสดิ์, ดร.)

หัวหน้าโครงการวิจัย

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง : การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คำชี้แจง

๑. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ โปรดให้สัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบในทางลบต่อการปฏิบัติงานของท่าน หรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะนำการให้สัมภาษณ์ของท่านไปใช้วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด ๔ ข้อ

ข้อที่ ๑. นโยบายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นเช่นไร

ข้อที่ ๒ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะอย่างไร

ข้อที่ ๓ การให้ความรู้การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีอะไรบ้าง

ข้อที่ ๔ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความเมตตาจากคุณครูในการตอบแบบสัมภาษณ์ ในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(พระมหาสันทัศน์ โสตุถิวโส, ดร.)

หัวหน้าโครงการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาตัวแบบความยั่งยืนของโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในสังคมไทย

ชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์..... ฉายา/นามสกุล.....

วัน/เดือน/ปี เวลา..... ตำแหน่ง.....

ประเด็นสัมภาษณ์

ข้อที่ ๑. นโยบายการพัฒนาในรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นเช่นไร

.....
.....

ข้อที่ ๒. กระบวนการพัฒนาในรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะอย่างไร

.....
.....

ข้อที่ ๓ การให้ความรู้การพัฒนาในรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีอะไรบ้าง

.....
.....

ข้อที่ ๔. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาในรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

.....
.....

(พระมหาสันทัศน์ โสคติวิโส, ดร.)

หัวหน้าโครงการวิจัย

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

.....

คำชี้แจง

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความจริงโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะปกปิดเป็นความลับ แต่จะนำไปวิเคราะห์เพื่อนำผลการวิจัยไปแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

แบบสอบถามแบ่งเป็น ๔ ตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ ๒ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ตอนที่ ๓ ประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(พระมหาสันทัศน์ โสตุถิวโส, ดร.)

หัวหน้าโครงการวิจัย

พุทธศักราช ๒๕๖๔

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

๑. เพศ

พระภิกษุ สามเณร

๒. อายุ

๑๑ - ๑๓ ปี ๑๔ - ๑๕ ปี
 ๑๖ - ๑๗ ปี ๑๘ - ๑๙ ปี ๒๐ ปีขึ้นไป

๓. การศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

๔. ท่านพูดภาษาอังกฤษคล่องแคล่วได้หรือไม่

ได้ ไม่ได้

ตอนที่ ๒ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับผลการกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

คะแนน ๕	หมายความว่า	กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรอยู่ในระดับ มากที่สุด
คะแนน ๔	หมายความว่า	กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรอยู่ในระดับ มาก
คะแนน ๓	หมายความว่า	กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรอยู่ในระดับ ปานกลาง
คะแนน ๒	หมายความว่า	กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรอยู่ในระดับ น้อย
คะแนน ๑	หมายความว่า	กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑.	การอธิบายวิธีใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรได้อย่างละเอียด					
๒.	วิทยากรสอนตรงตามเนื้อหา รูปแบบสื่อการเรียนการ สอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร					
๓.	วิทยากรมีทักษะในการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูด ชัดเจน					
๔.	วิทยากรมีความทุ่มเทและตั้งใจในการฝึกอบรมรูปแบบ สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ สามเณรแก่ผู้อบรม					
๕.	สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียน การสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความ เหมาะสม					
๖.	วิทยากรจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา รูปแบบสื่อ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ สามเณร					
๗.	มีการปรับปรุงพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วม ฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับพระภิกษุสามเณร					
๘.	วิทยากรมีความเพียงพอต่อผู้เข้าร่วมฝึกอบรมการใช้ รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร					
๙.	สถานที่ในการจัดฝึกอบรมทักษะการใช้สื่อการจัดการ เรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีความเหมาะสม					
๑๐.	ระยะเวลาในการฝึกอบรมการใช้รูปแบบสื่อการเรียน การสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร					

ตอนที่ ๓ ประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

คะแนน ๕	หมายความว่า	ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ มากที่สุด
คะแนน ๔	หมายความว่า	ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ มาก
คะแนน ๓	หมายความว่า	ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ ปานกลาง
คะแนน ๒	หมายความว่า	ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ น้อย
คะแนน ๑	หมายความว่า	ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	การใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑.	เนื้อหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับสภาพลักษณะการนำไปใช้จริง					
๒.	เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น					
๓.	เนื้อหาในบทเรียนส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรมีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสาร					
๔.	เนื้อหาช่วยให้พระภิกษุสามเณรสามารถนำความรู้ทางภาษาอังกฤษไปใช้ได้จริง					
๕.	บทเรียนมีความเหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ					
๖.	สื่อและอุปกรณ์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษมีความเหมาะสม					
๗.	เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน					

๘.	ภาษาที่ใช้มีความถูกต้องและเหมาะสม					
๙.	ใช้โครงสร้างภาษาที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน					
๑๐.	โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง					
๑๑.	ภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้ชัดเจน					
๑๒.	ใช้ประโยคเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน					
๑๓.	บทสนทนาภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณีไทย					
๑๔.	บทสนทนาภาษาอังกฤษมีหลักธรรมคำสอนทาง พระพุทธศาสนา					
๑๕.	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการ สื่อสารภาษาอังกฤษได้					
๑๖.	ท่านสามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น					

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน
ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ข้อเสนอแนะ/ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(พระมหาสันทัศน์ โสตุถิวโส, ดร.)

หัวหน้าโครงการวิจัย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบ

แบบทดสอบ

การพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คำชี้แจง

แบบทดสอบทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารใช้ประเมินก่อนและหลังการใช้การพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีจำนวนทั้งหมด ๒๐ ข้อ **จง** เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

ชื่อ.....นามสกุล.....ฉายา.....

A: Are these statements true or false for your country

1. Unemployment has risen in recent years.

True

False

2. Jobs have been created in new industries.

True

False

3. Traditional jobs have been lost.

True

False

4. Many people have been made redundant in my town.

True

False

5. Machines are replacing people.

True

False

B: Complete the conversations with these words.

my   your   his   her   its   our   their   it

A : Can I have ..... ID number, please?

B : Yes, ... ID is 4399900144048.

A : What's ..... address?

B : ..... 42 Bank street.

A : Is this ..... e - mail address?

B : No, it's ..... daughter's.

A : What's ..... password?

B : I'll type ..... myself.

C: fill in the blank

1. There ..... a lot of oil in kuwait.
2. There ..... a lot of cars on the road today.
3. There ..... a lot of people out side the factory.
4. There ..... a lot of reasons why I don't like him.
5. There ..... a lot of good restaurants in Bangkok.
6. There ..... too much bad news on the television.
7. There ..... too much sugar in this cola drink.
8. There ..... too many people in the world.
9. There ..... many people here.
10. There ..... much time left. Please hurry.

ภาคผนวก ง

การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คู่มือ

การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

สำหรับพระภิกษุสามเณร

Development of English Media Model for Monks
and Novices

โครงการวิจัยย่อยที่ ๓

พระมหาสันทัศน์ โสตุถิวโส, ดร.

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1. Temple = วัด (Wat)

Wat is a place where priests or Buddhist monks and novices live. In a Buddhist Wat, the first and most important of all places is a temple, or “Bostha”, —a place where all the rites of the “Sangha” are performed and religious services are given to the Buddhists on important occasions, such as on Wan Pra or on other religious days.

To the Thai people, Wats are important artistically, educationally, morally, and socially. In the artistic point of view, Wats are known to be the places where the fine arts of the ancient, especially painting, sculpture, and architecture, are well preserved. We can learn a great deal about the lofty aesthetic spirit of the Thai arts from the most well-known Royal Chapel, Wat Benjama Bopit-also known as the Marble Temple, and Wat Arun or the Temple of the Dawn.

2. Pagoda = เจดีย์ (Chedi)

A pagoda is a mound-like or hemispherical structure containing relics (such as Śāriṃa – typically the remains of Buddhist monks or nuns) that is used as a place of meditation. A related architectural term is a chaitya, which is a prayer hall or temple containing a stupa.

Buddhist temple rises in the shape of a pyramid or a rounded pyramid — this is called a pagoda. The word may make you think of China or Japan, and in fact most pagodas are found in those two countries, as well as other parts of Asia, including Cambodia, Nepal, and India and Thailand. Pagoda comes from the Portuguese pagode, although its origin is uncertain. One possible root is the Tamil word pagavadi, “house belonging to a deity.”

3. Buddha = พระพุทธเจ้า

The Buddha was a philosopher, mendicant, meditator, spiritual teacher, and religious leader who lived in what is now Nepal and India (c. 5th to 4th century BCE). He is revered as the founder of the world religion of Buddhism and recognized by most Buddhist schools as the Enlightened One who is believed to have transcended Karma and escaped the cycle of birth and rebirth. He taught for 45 years and built a large following, both monastic and lay. His teaching is based on his insight into dukkha (typically translated as "suffering") and the end of dukkha—the state called Nibbana or Nirvana.

4. Monk = พระ

Becoming a monk is an incredibly important (and extremely common) rite of passage for young Thai men. Ordaining shows devotion to the Buddhist faith and one's respect to parents, helping individuals gain personal and familial merit within Thai society. It is seen as one of the most significant events in a Thai man's life, full of ceremony and tradition.

5. Abbot = เจ้าอาวาส

The superior or head of an abbey or monastery.

The abbot is the monk who is in charge of the other monks in a monastery or abbey.

The abbot who is an Ecclesiastical Sub-District Chief as well.

6. Novice = สามเณร

A novice is someone who has been doing a job or other activity for only a short time and so is not experienced at it.

In a monastery or convent, a novice is a person who is preparing to become a monk or nun.

7. Buddhist = พุทธศาสนิกชน

A Buddhist is a person whose religion is Buddhism. They believe the teaching of the Buddha and they follow and practice of the Buddha's teaching.

8. Temple boy = เด็กวัด

Temple boys are typically young boys (typically between the ages of 10 and 15) who are affiliated with temples (wat) and provide cleaning services, run errands and collect gifts in exchange for food, lodging, instruction, and other benefits. Some are sent to become temple boys to acquire merit; others, because they are given free room and board; and others to receive religious and moral instruction. Some temple boys go on to be ordained as monks themselves. Temple boys may undertake the formal step of *sāmaṇera* ordination as part of their role, depending on their age and local custom. Historically speaking, serving as a temple boy has provided a means for social mobility; notable figures including politicians (Chuan Leekpai and Watana Muangsook) and actors (e.g., Rangsiroj Panpeng) spent their formative years in this role.

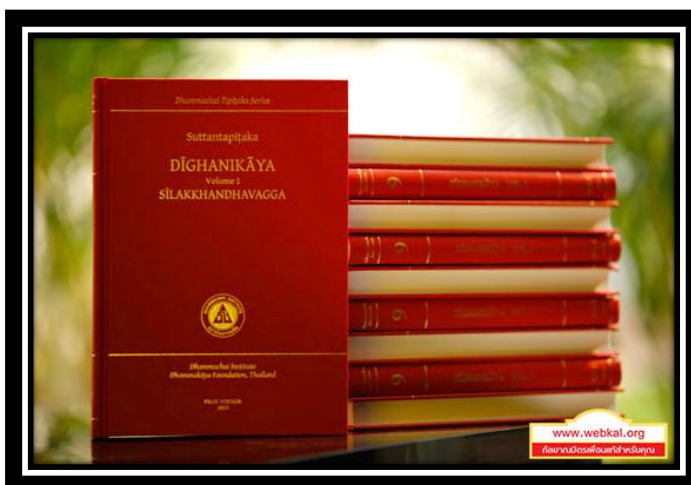

9. Triple Gem= พระรัตนตรัย

The Triple Gem, or “Pra Ratanatrai” in Thai (Pra refers to “high” or “sacred” things, Ratana means gem, and Trai means triple) is the term used to refer to the three objects of Refuge taken by all Buddhists.

10. The Dhamma = พระธรรม

Dhamma in the Pāli language originally meant “the law of nature” or “the truth.” In today’s India, unfortunately, the word has lost its original meaning, and is mistakenly used to refer to “sect” or “sectarianism.” Using this theme as an introduction, in this below discourse, Goenkaji explains that Vipassana meditation teaches how to live a life of pure Dharma—a life full of peace, harmony and goodwill for others)

11. The Sangha = พระสงฆ์

The word “Sangha” is a Sanskrit word that means, literally, a community that joins and lives together. In this sense, I sometimes use the term “network” for it, because all these various people or things that are joined together interact and form a whole. On one level, it can refer to a group of people that live, function and work together as a community. On another level, it can refer to a community of purifications and realizations on a mental continuum that also exist together, interacting and working together.

12. Precept= ศีล

Precept (sīla, (Pāli), Sanskrit śīla, in Buddhism, morality, or right conduct; sīla comprises three stages along the Eightfold Path—right speech, right action, and right livelihood. Evil actions are considered to be the product of defiling passions (see āsrāva), but their causes are rooted out only by the exercise of wisdom (prajna).

13. Five Precepts = ศีล 5

1. Refrain from taking life.
2. Refrain from taking what is not given.
3. Refrain from the misuse of the senses.
4. Refrain from wrong speech.
5. Refrain from intoxicants that cloud the mind.

14. The Buddha image = พระพุทธรูป

A Buddha image in Thailand typically refers to three-dimensional stone, wood, clay, or metal cast images of the Buddha. While there are such figures in all regions where Buddhism is commonly practiced, the appearance, composition and position of the images vary greatly from country to country.

15. Relics = พระบรมสารีริกธาตุ

Śarīra is a generic term referring to Buddhist relics, although in common usage it usually refers to pearl or crystal-like bead-shaped objects that are purportedly found among the cremated ashes of Buddhist spiritual masters. Relics of the Buddha after cremation are termed dhātū in the Mahāparinibbana Sutta.

16. Buddha's footprint = รอยพระพุทธรบาท

The footprints of Buddha (Buddhapada) were represented historically even before there were statues of Buddha. The footprints of the Buddha are highly revered in all Buddhist countries, including Thailand. According to the legend, after the Buddha attained enlightenment, his feet made an imprint in the stone where he stepped.

17. Religious Ceremony = พิธีทางศาสนา

The activities of Buddhism, all Buddhists prefer to do with Buddhist monks. ceremony - the proper or conventional behavior on some solemn occasion; "an inaugural ceremony" love feast, agape - a religious meal shared as a sign of love and fellowship.

18. Offer food to the monks = ใส่บาตร

Offering food is one of the oldest and most common rituals of Buddhism. Food is given to monks during alms rounds and also ritually offered to tantric deities and hungry ghosts. Offering food is a meritorious act that also reminds us not to be greedy or selfish.

19. The Kathin ceremony = กฐิน

Kathina is a Buddhist festival which comes at the end of Vassa, the three-month rainy season retreat for Theravada Buddhists in Bangladesh (known as Kaṭhina Cībar Dān), Cambodia, Laos, Malaysia, Myanmar, Sri Lanka, India and Thailand.[2] The season during which a monastery may hold Kathina is one month long, beginning after the full moon of the eleventh month in the Lunar calendar (usually October).

20. Make merit = ทำบุญ

Merit (Sanskrit: puṇya, Pali: puñña) is a concept considered fundamental to Buddhist ethics. It is a beneficial and protective force which accumulates as a result of good deeds, acts, or thoughts. Merit-making is important to Buddhist practice: merit brings good and agreeable results, determines the quality of the next life and contributes to a person's growth towards enlightenment. In addition, merit is also shared with a deceased loved one, in order to help the deceased in their new existence. Despite modernization, merit-making remains essential in traditional Buddhist countries and has had a significant impact on the rural economies in these countries.

1. Sanctuary หมายถึง สถานที่ศักดิ์สิทธิ์
2. The Lord Buddha หมายถึง พระพุทธเจ้า
3. Tripitaka หมายถึง พระไตรปิฎก
4. Relics หมายถึง พระบรมสารีริกธาตุ
5. Belief หมายถึง ความเชื่อ
6. Faith หมายถึง ความศรัทธา, เลื่อมใส
7. Worship หมายถึง กราบไหว้, นมัสการ, บูชา เคารพ
8. Altar หมายถึง แท่นบูชา, โต๊ะหมู่บูชา
9. Pray หมายถึง สวดมนต์, อธิษฐาน
10. Sacred cord หมายถึง สายสิญจน์
11. monk หมายถึง พระ
12. Novice หมายถึง สามเณร
13. Nun หมายถึง แม่ชี
14. holy water หมายถึง น้ำมนต์
15. Receive blessing from the monks หมายถึง รับพรจากพระ
16. Monk Sprinkle the holy water หมายถึง รดน้ำมนต์
17. Buddhist ordination หมายถึง บรรพชา การบวช

18. Blessing หมายถึง พร
19. Merit หมายถึง ความดีงาม, บุญกุศล
20. Sin หมายถึง บาป
21. Make merit หมายถึง ทำบุญ
22. Donate หมายถึง บริจาค
23. Offer food to the monks หมายถึง ใส่บาตรพระ, ถวายภัตตาหารแก่พระ
24. Alms bowl หมายถึง บาตรพระ
25. Precept หมายถึง ศีล
26. Five Precepts หมายถึง ศีล 5 ข้อ
27. The Buddha image, The Buddha statue หมายถึง พระพุทธรูป
28. Temple หมายถึง วัด
29. Pagoda หมายถึง
30. Chapel หมายถึง อุโบสถ
31. Amulet หมายถึง เครื่องรางของขลัง
32. Abbey หมายถึง สำนักสงฆ์
33. Buddha's footprint รอยพระพุทธรบาท
34. light the incense sticks หมายถึง จุดธูป
35. Put gold leaf onto The Buddha image to gild หมายถึง ปิดทององค์พระพุทธรูป
36. pour water of dedication/ to make a libation หมายถึง กรวดน้ำ
37. Light the candle หมายถึง จุดเทียน
38. Lotus flower หมายถึง ดอกบัว
39. Incense burner หมายถึง กระจ่างธูป
40. Listen to the sermon หมายถึง ฟังเทศน์

ตัวอย่างบทสนทนาภาษาอังกฤษ

- คู่สนทนา** Are there religious holidays in Thailand?
อาร์ แด ริลีจิดซ ฮอเลื่อเดย อิน ไทยแลนด์?
(ในเมืองไทยมีวันหยุดสำคัญทางศาสนาไหมครับ?)
- ตัวคุณ** Yes, there are many of them. Because most of Thais are Buddhists, many religious days are announced as the holidays.
เย็ส, แด อาร์ แมนนี่ อ็อฟ เต็ม ปิคอส โมสท อ็อฟ ไทส อาร์ บุตติส, แมนนี่ ริลีจิดซ เดส อาร์ อนาวสท แอ็ส เดอะ ฮอเลื่อเดยส
(มีหลายวันครับ เพราะชาวไทยส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ มีการกำหนดวันสำคัญทางศาสนาหลายวันให้เป็นวันหยุด)
- คู่สนทนา** What days are religious days in Buddhism?
ว็อท เดยส อาร์ ริลีจิดซ เดยส อิน บุตติสซิม?
(วันสำคัญทางศาสนาพุทธมีวันอะไรบ้างครับ?)
- ตัวคุณ** There are many days, for example, Visakhabucha day, Makhabucha day and Asarnlahabucha day.
แด อาร์ แมนนี่ เดยส, ฟอร เอ็กสแซมเพิล, วิสาขบูชา เดย, มาฆบูชา เดย, แอน อาสานพหบูชา เดย
(มีหลายวันครับ เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา และวันอาสาฬหบูชา)
- คู่สนทนา** What do you do on religious holidays?
ว็อท ดู ยู ออน ริลีจิดซ ฮอเลื่อเดยส?
(คุณทำอะไรในวันหยุดทางศาสนาครับ?)
- ตัวคุณ** We usually go to temple on those days.
วี ยูสชวลลี โก ทู เท็มเพิล ออน โดซ เดซ
(ปกติจะไปวัดกันครับ)

- คู่สนทนา** Is it necessary for Thais to go to temple on the religious holidays?
อิช อิท เน็คเซสเซียรี ฟอร ไทส ทู โก ทู เท็มเพิล ออน เดอะ รีลิจีจิส ฮอเลื่อเดยส?
(เป็นเรื่องจำเป็นไหมครับที่คนไทยต้องไปวัดในวันหยุดทางศาสนา?)
- ตัวคุณ** It is not exactly, but it depends on each person's faith.
อิท อิซ นีอท เอ๊กแซคลิ, บัท อิท ดีเพนส ออน อีช เพอเซินส เฟดฝ
(ไม่ถึงขนาดนั้นครับ แต่ขึ้นอยู่กับศรัทธาของแต่ละคน)
- คู่สนทนา** Why do Thai people go to temple on those days?
วาย ดู ไท พีเพิล โก ทู เท็มเพิล ออน โดช เดยส?
(ทำไมคนไทยถึงต้องไปวัดในวันดังกล่าวครับ?)
- ตัวคุณ** We go to temple to make merit and listen to a sermon.
วี โก ทู เท็มเพิล ทู เมค เมอริท แอน ลิสซิ่น ทู อะ เซอรูเมน
(ไปทำบุญและไปฟังธรรมกันที่วัดครับ)
- คู่สนทนา** Do Thais go to temple on the religious holidays only?
ดู ไทส โก ทู เท็มเพิล ออน เดอะ รีลิจีจิส ฮอเลื่อเดยส โอนลี่?
(คนไทยไปวัดกันเฉพาะวันสำคัญทางศาสนาหรือเปล่าครับ?)
- ตัวคุณ** No, not only on those days, but also on Sunday, Thais usually go to temple.
โน, นีอท โอนลี่ ออน โดช เดยส, บัท ออลโซ ออน ซันเดย, ไทส ยูสชวลลี่ โก ทู เท็มเพิล
(ไม่ได้ไปวัดเฉพาะวันหยุดสำคัญทางศาสนาครับ ปกติคนไทยยังไปวัดกันในวันอาทิตย์ด้วย)

CHAPTER: I

CHIANG MAI (เชียงใหม่)

Chiangmai, is the largest city in northern Thailand and the capital of Chiang Mai Province. It is 700 km (435 mi) north of Bangkok in a mountainous region. Chiang Mai (meaning "New City" in Thai) was founded in 1296 as the new capital of Lan Na, succeeding the former capital, Chiang Rai. The city's location on the Ping River (a major tributary of the Chao Phraya River) and its proximity to major trading routes contributed to its historic importance.

The city (thesaban nakhon, "city municipality") of Chiang Mai only officially covers most parts of the Mueang Chiang Mai District, with a population of 127,000, the city's sprawl extends into several neighboring districts. The Chiang Mai metropolitan area has a population of nearly one million people, which is more than half of the total population of Chiang Mai Province.

Fig.1: Chiang Mai Map

(<https://www.google.com/>)

The city is subdivided into four khwaeng (electoral wards): Nakhon Ping, Sriwichai, Mengrai, and Kawila. The first three are on the west bank of the Ping River, and Kawila is on the east bank. Nakhon Ping District includes the northern part of the city. Sriwichai, Mengrai, and Kawila consist of the western, southern, and eastern parts, respectively. The city center—within the city walls—is mostly within Sriwichai ward. King Mengrai was a powerful leader who gathered the migrating Tai from Yunnan into the first real kingdom of the region, and Chiang Mai – meaning ‘new city’ became its centre. The Old Town that we love and admire today was laid out as a square mile according the cardinal points and auspiciously begun in 1296 with the digging of the moat and construction of city walls that partly still stand. Surviving and thriving through a glorious and sometimes tumultuous reign of fortunes, Chiang Mai has become one of Thailand’s true cultural and historic treasures.

The Ping valley was large enough for widespread rice cultivation and the mountains provided an excellent defense against invaders. Tradesmen and craftsmen were attracted, impressive temples built and the city flourished for centuries through to its zenith under King Tilokarat in the 16th century. It was at that time that the towering 96 metre pagoda of Wat Chedi Luang (Royal Pagoda temple) was erected, only to be fell to half that height in a 1545 earthquake.

Other temples, such as Wat Chiang Man and Wat Phra Singh date from the 14th century and contain valuable ancient Buddhas. Laos and Burmese or Shan influences can be seen in this ancient architecture. Even the famed Emerald Buddha, Thailand's national heirloom, once resided in the city.

As the kingdoms to the south – Sukhothai, and later Ayuthaya – rose to prominence, Lanna's influence was trumped, though the kingdom did manage to retain autonomy right up to the early twentieth century when it was absorbed into the modern democratic monarchy of Siam. However, during the Middle Ages the city fell on hard times. It was under Burmese control for two hundred years, at one point being almost entirely emptied of people.

When the Siamese regrouped after Ayuthaya had been sacked by their bitter rivals from Burma, a modern state was re-established in Bangkok and a Northerner, General Kawila, was sent to liberate Chiang Mai, so that it came back to Thai control at the end of the 1700s. The city walls and moat were restored in 1801 and foreigners soon made their first appearances. In fact, explorer Ralph Fitch recorded in his voyages of the 1580s that he visited a 'fair and prosperous town call Jamahey', and by the mid-1600s British trading pioneers had arrived. But it was not until the 1800s when teak traders from Burma regularly visited Chiang Mai. However, for centuries before this, Chinese traders had gradually established a Sino community in the city, and the ethnic heritage has been passed down to this day, with the area around Warorot Market forming a Chinatown.

All the same, getting to Chiang Mai was a very arduous trip by river skiff or elephant. When the railway line arrived in 1920, along with the telegraph, the city's isolation came to an end and by 1932 it had become a province of Siam (later Thailand). It is today, the second largest of Thailand's cities by population and commerce. Significantly, it has developed one of the region's largest handicraft industries, with ancient and contemporary skills and styles on display at Baan Tawai and Borsang craftsmen villages. The items made here are exported around the world.

The last of the Northern royals are still alive, and the last Chiang Mai King's daughter became a favourite consort of King Chulalongkorn in 1900 – today the Dara Rasamee legacy of longan farming and Northern traditions are common in Chiang Mai. Importantly, the city and its people preserve their Lanna heritage, speaking their own dialect, dressing in local costume on Fridays and upholding unique ceremonies, of which Yee Peng, and the launching of lanterns for Loi Kratong, are the best loved.

During the twentieth century it was agriculture that sustained the city, namely rice, fruit (mainly lychees and longan) as well as teak. Logging was phased out in the 1980s, and the political situation settled down, enabling tourism to thrive. By the turn of the century the new gold rush of tourist dollars transformed the city. Starting first with cheap digs for trekking backpackers, Chiang Mai has since evolved into a boutique guesthouse and coffee shop capital of Southeast Asia, retaining its charm defiantly under the pressure of traffic, malls and billboards. Yet, a short drive

out of the city is the timeless nature of the mountainous north, with all sorts of soft adventure activities now offered. Both Travel + Leisure and Conde Nast magazines have rated Chiang Mai as a top worldwide destination (from reader polls) in recent years. We hope you enjoy exploring the magical Chiang Mai.

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Monk:** Good morning,
Welcome to the “Chiang Mai Province.”
I am Phramaha..... And I’m your guide for this tour of our beautiful temples.
- Tourists:** Good morning, Is Chiangmai the largest city in northern Thailand?
- Monk:** Yes, Chiangmai, is the largest city in northern Thailand and the capital of Chiang Mai Province.
- Tourists:** How far is it from Bangkok?
- Monk:** It is 700 km (435 mi) north of Bangkok in a mountainous region.
- Tourists:** What does Chiang Mai mean?
- Monk:** Chiang Mai (meaning "New City" in Thai) was founded in 1296 as the new capital of Lan Na, succeeding the former capital, Chiang Rai. The city's location on the Ping River (a major tributary of the Chao Phraya River) and its proximity to major trading routes contributed to its historic importance.
- Tourists:** How many population are there in the city of Chiang Mai and the Chiang Mai metropolitan area?
- Monk:** The city (thesaban nakhon, "city municipality") of Chiang Mai only officially covers most parts of the Mueang Chiang Mai District, with a population of 127,000, the city's sprawl extends into several neighboring districts. The Chiang Mai metropolitan area has a population of nearly one million people, which is more than half of the total population of Chiang Mai Province.
- Tourists:** What is the city subdivided?
- Monk:** The city is subdivided into four khwaeng (electoral wards): Nakhon Ping, Sriwichai, Mengrai, and Kawila. The first three are on the west bank of the Ping River, and Kawila is on the east bank. Nakhon Ping District includes the northern part of the city. Sriwichai, Mengrai, and Kawila consist of the western, southern, and eastern parts, respectively. The city center—within the city walls—is mostly within Sriwichai ward.
- Tourists:** Who was the king gathering the migrating Tai from Yunnan?

- Monk:** The King Mengrai was a powerful leader who gathered the migrating Tai from Yunnan into the first real kingdom of the region, and Chiang Mai – meaning ‘new city’ became its centre. The Old Town that we love and admire today was laid out as a square mile according the cardinal points and auspiciously begun in 1296 with the digging of the moat and construction of city walls that partly still stand. Surviving and thriving through a glorious and sometimes tumultuous reign of fortunes, Chiang Mai has become one of Thailand’s true cultural and historic treasures.
- Tourists:** Can you tell us about the ping valley?
- Monk:** Of course, The Ping valley was large enough for widespread rice cultivation and the mountains provided an excellent defense against invaders. Tradesmen and craftsmen were attracted, impressive temples built and the city flourished for centuries through to its zenith under King Tilokarat in the 16th century. It was at that time that the towering 96 metre pagoda of Wat Chedi Luang (Royal Pagoda temple) was erected, only to be fell to half that height in a 1545 earthquake. Other temples, such as Wat Chiang Man and Wat Phra Singh date from the 14th century and contain valuable ancient Buddhas. Laos and Burmese or Shan influences can be seen in this ancient architecture. Even the famed Emerald Buddha, Thailand’s national heirloom, once resided in the city.
- Tourists:** What is the situation at time?
- Monk:** At the situation at time, as the kingdoms to the south – Sukhothai, and later Ayuthaya – rose to prominence, Lanna’s influence was trumped, though the kingdom did manage to retain autonomy right up to the early twentieth century when it was absorbed into the modern democratic monarchy of Siam. However, during the Middle Ages the city fell on hard times. It was under Burmese control for two hundred years, at one point being almost entirely emptied of people.
- Tourists:** When did the Siamese regroup?
- Monk:** When the Siamese regrouped after Ayuthaya had been sacked by their bitter rivals from Burma, a modern state was re-established in Bangkok and a Northerner, General Kawila, was sent to liberate Chiang Mai, so that it came back to Thai control at the end of the 1700s. The city walls and moat were restored in 1801 and foreigners soon made their first appearances. In fact, explorer Ralph Fitch recorded in his voyages of the 1580s that he visited a ‘fair and prosperous town call Jamahey’, and by the mid-1600s British trading pioneers had arrived. But it was not until the 1800s when teak traders from Burma regularly visited Chiang Mai. However, for centuries before this, Chinese traders had gradually established

a Sino community in the city, and the ethnic heritage has been passed down to this day, with the area around Warorot Market forming a Chinatown.

Tourists: How do we go to Chiang Mai in the past?

Monk: All the same, getting to Chiang Mai was a very arduous trip by river skiff or elephant. When the railway line arrived in 1920, along with the telegraph, the city's isolation came to an end and by 1932 it had become a province of Siam (later Thailand). It is today, the second largest of Thailand's cities by population and commerce. Significantly, it has developed one of the region's largest handicraft industries, with ancient and contemporary skills and styles on display at Baan Tawai and Borsang craftsmen villages. The items made here are exported around the world.

Vocabulary (คำศัพท์)

capital (n)	=	เมืองหลวง
mountainous (n)	=	ภูเขา
tributary (n)	=	แคว
city municipality (n)	=	เทศบาลเมือง
metropolitan (n)	=	ปริมณฑล
auspiciously (adv.)	=	อย่างรุ่งเรือง
widespread (adj.)	=	กว้างขวาง, แพร่หลาย, กระจาย
cultivation (n)	=	การอบรมสั่งสอน, วัฒนธรรม
invaders (n)	=	ผู้รุกราน, ผู้บุกรุก
Tradesmen (n)	=	พ่อค้าขายปลีก
craftsmen (n)	=	ช่างฝีมือ, จิตรกร
pagoda (n)	=	เจดีย์, ปราสาท
autonomy (n)	=	ความอิสระ
democratic (adj.)	=	เกี่ยวกับประชาธิปไตย
monarchy (n)	=	ระบอบกษัตริย์, ราชาธิปไตย
pioneers (n)	=	ผู้บุกเบิก
isolation (n)	=	การแยกออก
population (n)	=	ประชากร
commerce (n)	=	การค้า, การพาณิชย์
contemporary (adj.)	=	ซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน
costume (n)	=	เครื่องแต่งกาย
ceremonies (n)	=	พิธี

CHAPTER: II

PEOPLE OF CHIANG MAI (ประชาชนเชียงใหม่)

Seventy percent of the land in the north is mountainous and in the past was densely forested, making overland communication difficult. As a result each valley developed slight variations in customs and language. People practiced wet-rice subsistence agriculture and were self-sustaining, making what they needed. Customs and beliefs associated with the agricultural cycle were passed down from their ancestors.

1. The People

The people of the valleys refer to themselves as the khon muang, and are of mixed origin. The first inhabitants were known as the Lawa. These people were joined by other groups moving along the trading routes of the river valleys.

Notable amongst these were the Mon, who originated from the region around Thaton in Myanmar. The Mon founded Haripunchai, a northern offshoot of the Dvaravati civilization that predominated in the Chao Phraya basin from the 6th - 10th centuries. By the 13th century, however, the dominant group were ethnic Tai, who had been migrating south into the valleys from at least the 10th century (some theories plausibly suggest the Tai may have been in the area long before this date). This group came to be known as the Tai Yuan.

Until the European colonialism of the 19th century, the politics of the north was dominated by the struggles with the Burmese, and between the kingdoms of Ayutthaya, Lanna and Lan Xang. Each military incursion involved forced relocation of populations to increase manpower. Thus the wars of the region served mainly to mix ethnic Tai groups. Such resettlements tended to be geographically based, resulting in subtle differences within the population of the valley to this day.

The second half of the 19th century saw a large influx of overseas Chinese coming up from the South, as well as Haw Chinese coming overland from Yunnan. Many of the latter were Muslims who had fled to the hills after the brutal Chinese suppression of the Panthay rebellion in Yunnan in 1873. At the same time the hilltribes were also moving south through the uplands.

In the mid 19th century Westerners started arriving with Christian missionaries and increased in numbers with the growth of the teak industry. The teak industry also attracted large numbers of Shan who worked all over the north for the logging companies.

Fig.1: Hilltribes taking water at spring
(https://www.chiangmai1.com/chiang_mai/people.shtml)

The 20th century has seen large migrations of hilltribes as well as Kuomintang Chinese, who fled China after the communist victory of 1949. Finally the recent economic growth has attracted people from all over Thailand. The incorporation of Lanna into the global market place brought to an end the relative cultural isolation of the once remote northern valleys.

DIALOGUE (บทสนทนา)

Tourists: What do the people of valleys call themselves?

Monks: The people of the valleys refer to themselves as the khon muang, and are of mixed origin. The first inhabitants were known as the Lawa. These people were joined by other groups moving along the trading routes of the river valleys.

Tourists: Are they mon?

Monks: Notable amongst these were the Mon, who originated from the region around Thaton in Myanmar. The Mon founded Haripunchai, a northern offshoot of the Dvaravati civilization that predominated in the Chao Phraya basin from the 6th - 10th centuries. By the 13th century, however, the dominant group were ethnic Tai, who had been migrating south into the valleys from at least the 10th century (some theories plausibly suggest the Tai may have been in the area long before this date). This group came to be known as the Tai Yuan.

Tourists: What is the politics of 19th century?

Monks: Until the European colonialism of the 19th century, the politics of the north was dominated by the struggles with the Burmese, and between the kingdoms of Ayutthaya, Lanna and Lan Xang. Each military incursion involved forced relocation of populations to increase manpower. Thus the wars of the region served mainly to mix ethnic Tai groups. Such resettlements tended to be geographically based, resulting in subtle differences within the population of the valley to this day.

Tourists: What is the situation of 19th century?

Monks: The second half of the 19th century saw a large influx of overseas Chinese coming up from the South, as well as Haw Chinese coming overland from Yunnan. Many of the latter were Muslims who had fled to the hills after the brutal Chinese suppression of the Panthay rebellion in Yunnan in 1873. At the same time the hilltribes were also moving south through the uplands.

Tourists: When did the Westerners start?

Monks: In the mid 19th century Westerners started arriving with Christian missionaries and increased in numbers with the growth of the teak industry. The teak industry also

attracted large numbers of Shan who worked all over the north for the logging companies.

Tourists: What does it happened in 20th century?

Monks: The 20th century has seen large migrations of hilltribes as well as Kuomintang Chinese, who fled China after the communist victory of 1949. Finally the recent economic growth has attracted people from all over Thailand. The incorporation of Lanna into the global market place brought to an end the relative cultural isolation of the once remote northern valleys.

Vocabulary (คำศัพท์)

inhabitants (n)	=	ผู้อยู่อาศัย
originated (v)	=	ต้นกำเนิด
predominated (v)	=	เหนือกว่า
migrating (v)	=	ย้าย
colonialism (n)	=	ลัทธิอาณานิคม
struggles (v)	=	ต่อสู้
populations (n)	=	ประชากร
geographically (adv.)	=	ทางภูมิศาสตร์
suppression (n)	=	การปราบปราม
uplands (n)	=	ที่สูง
attracted (v)	=	ดึงดูด
migrations (n)	=	การโยกย้าย
hilltribes (n)	=	ชาวเขา
economic (n)	=	เศรษฐกิจ
relative (n)	=	ญาติ
valleys (n)	=	หุบเขา

CHAPTER: III
LANGUGE OF CHIANG MAI (ภาษาของชาวเชียงใหม่)

The main ethnic language of the north is kham muang. With differences in both vocabulary and tones, Northern Thai may be considered a different language from central Thai. Though the differences are diminishing as kham muang borrows from the state language, a person from central Thailand cannot immediately understand the northern language.

วิเชียร
กำแพงเมือง

Words of Indian origin trace their roots to Pali through the Mon civilization, as opposed to those of central Thai which came from Sanskrit via the Khmer civilization of Angkor. Kham muang has its own script used in religious texts, but most local people are unable to read it.

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Tourists:** What is the main ethnic language of the north?
Monks: The main ethnic language of the north is kham muang.
Tourists: Is Northern Thai considered a different language from central Thai?
Monks: Yes, Northern Thai may be considered a different language from central Thai. Though the differences are diminishing as kham muang borrows from the state language, a person from central Thailand cannot immediately understand the northern language.
Tourists: Do words of Indian origin trace their roots to Pali through the Mon civilization?
Monks: Yes, words of Indian origin trace their roots to Pali through the Mon civilization, as opposed to those of central Thai which came from Sanskrit via the Khmer civilization of Angkor. Kham muang has its own script used in religious texts, but most local people are unable to read it.

Vocabulary (คำศัพท์)

ethnic (n)	=	ชาติพันธุ์	diminishing (n)	=	กำลังลดลง
immediately (adv.)	=	โดยทันที	trace (v)	=	ติดตาม
Mon (n)	=	ชาวมอญ	civilization (n)	=	อารยธรรม
Sanskrit (n)	=	สันสกฤต	Khmer (n)	=	เขมร
Angkor (n)	=	อังกอร์	script (n)	=	ตัวอักษร, ตัวแบบ
religious (n)	=	ศาสนา	Kham muang (n)	=	ภาษาไทยถิ่นเหนือ

CHAPTER: IV

RELIGION OF CHIANG MAI (ศาสนาของชาวเชียงใหม่)

Buddha Image in protected Position, Chiang Mai, Thailand. Although Mahayana Buddhism may have come to the region first via the Khmer empire and the Silk Road from China, Theravada Buddhism had become the dominant form of Buddhism by the end of the 14th century.

Theravada Buddhism in its essence is about the dhamma, the truth according to the Buddhist view. As the state religion of Lanna, however, it became connected with Brahmanic court traditions. These came from the indianised empires of the Khmer at Angkor and the Myanmarns at Pagan, which were at the height of their power in the 12th and 13th centuries.

Fig.1: Buddha Image

(https://www.chiangmai1.com/chiang_mai/people.shtml)

Prior to the dominance of these beliefs, the Tai were animists with a fertility cult centered on the wet-rice cultivation cycle. The blend of the Tai spirit world with Buddhism has resulted in the variety of customs and religious practice today.

Central to the traditional Thai view of the cosmos is the cycle of rebirth. To commit sin is to be reborn into a hell world, and to make merit is to progress into a better after-life. A forest monk may explain this to a Westerner as an allegory for the laws of cause and effect known as karma. To a Thai villager, near Mae Chaem the holy images in the temples are the home of powerful spirits, and the vivid depictions of heaven and hell are maps that help him find his way in the cycle of seasons and years.

Naga, Chiang Mai, Thailand, the temple has long been the social center of rural Thai communities and Buddhism is woven into the fabric of rural life. The monk-hood originally provided the only education available and served to occupy males without work, especially during the rainy season. To this day folk festivals involve making merit by supporting the monk-hood with food and labor.

Until quite recently the temple was the main outlet for artistic creativity, the greatest works coming as a result of sponsorship by the ruling nobility. By so doing the rulers not only gained merit, but also gained political legitimacy, as pious works were seen as a crucial part of a leader's majesty.

Buddhist values pervade the character of the Thai, who value maintaining harmony in relationships very highly. To avoid causing offense, Thais pay much attention to outward appearance. However, they also prize having a "cool heart" - being jai yen. This means that you

should not allow yourself to become "hot" with desire and at the mercy of worldly passions which can lead to harmful actions.

Buddhism also teaches tolerance, and so people have been free to practice other religions. Islam first arrived with Muslim Yunnanese who have been trading in the northern valleys since the time of the Mongols (11th - 13th centuries). The first permanent Christian mission was established in 1867. McCormick Hospital is one of several major institutions that came about with the growth of Christianity in the valley.

DIALOGUE (บทสนทนา)

Tourists: What schools of Buddhism do Chiang Mai's people believe?

Monks: Buddha Image is protected Position, Chiang Mai, Thailand. Although Mahayana Buddhism may have come to the region first via the Khmer empire and the Silk Road from China, Theravada Buddhism had become the dominant form of Buddhism by the end of the 14th century.

Tourists: What do Chiang Mai's people believe before Buddhism?

Monks: As the state religion of Lanna, however, it became connected with Brahmanic court traditions. These came from the indianised empires of the Khmer at Angkor and the Myanmarns at Pagan, which were at the height of their power in the 12th and 13th centuries.

Tourists: How is the Buddhism influential to tradition and culture?

Monks: Prior to the dominance of these beliefs, the Tai were animists with a fertility cult centered on the wet-rice cultivation cycle. The blend of the Tai spirit world with Buddhism has resulted in the variety of customs and religious practice today.

Tourists: What is the traditional Thai view of the cosmos?

Monks: Central to the traditional Thai view of the cosmos is the cycle of rebirth. To commit sin is to be reborn into a hell world, and to make merit is to progress into a better after-life. A forest monk may explain this to a Westerner as an allegory for the laws of cause and effect known as karma. To a Thai villager, near Mae Chaem the holy images in the temples are the home of powerful spirits, and the vivid depictions of heaven and hell are maps that help him find his way in the cycle of seasons and years.

Tourists: How do Buddhist values pervade the character of the Thai?

Monks: Buddhist values pervade the character of the Thai, who value maintaining harmony in relationships very highly. To avoid causing offense, Thais pay much

attention to outward appearance. However, they also prize having a "cool heart" - being jai yen. This means that you should not allow yourself to become "hot" with desire and at the mercy of worldly passions which can lead to harmful actions.

Vocabulary (คำศัพท์)

empire (n)	=	จักรวรรดิ
dominant (adj.)	=	เด่น
court (n)	=	ศาล
dominance (n)	=	การครอบงำ
animists (n)	=	พวกอนิเมิต
fertility (n)	=	ความอุดมสมบูรณ์
cultivation (n)	=	เพาะปลูก
cosmos (n)	=	จักรวาล
merit (n)	=	บุญ
spirits (n)	=	จิตใจ
depictions (n)	=	การพรรณนา
heaven (n)	=	สวรรค์
hell (n)	=	นรก
rural life (n)	=	ชีวิตในชนบท
festivals (n)	=	เทศกาล
sponsorship (n)	=	สปอนเซอร์
majesty (n)	=	พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
harmony (n)	=	ความสามัคคี
harmful (adj.)	=	เป็นอันตราย
tolerance (n)	=	ความอดทน
Mongols (n)	=	ชาวมองโกล
permanent (adj.)	=	ถาวร
institutions (n)	=	สถาบัน
valley (n)	=	หุบเขา

CHAPTER: V

CHIANG MAI' S SONGKHRAN (เทศกาลสงกรานต์จังหวัดเชียงใหม่)

Chiang Mai is the best and busiest place in the country to see in the Thai New Year, Songkran, which takes over the city between April 13 and 16. The most obvious role of the festival is as an extended “rain dance” in the driest part of the year, when huge volumes of canal water are thrown about in a communal water fight that spares no one a drenching. The other elements of this

Fig.1: Chiang Mai' s Songkran

(<https://www.topchiangmai.com/culture>)

complex festival are not as well known but no less important. Communities get together to build sand castles in the shape of chedis in the temple compounds, which they cover with coloured flags-this bestows merit on any ancestors who happen to find themselves in hell and may eventually release them from their torments, and also shows an intent to help renovate the wat in the year to come. House are given a thorough spring-clean to see out the old year, while the Buddha images are cleaned, polished and sprinkled with lustral water, before being ceremonially carried through the middle of the water fight, to give everyone the chance to throw water on them and receive the blessing of renewal. Finally, younger family members formally visit their elders during the festival to ask for their blessings, while pouring scented water over their hands.

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Monk:** Good morning,
Welcome to the “Chiang Mai Province.”
I am Phramaha..... And I’m your guide for this tour of our beautiful temples and cottage industries. Today I would like you to sightseeing at Songkhran festival in my temple.
- Tourists:** Good morning, is Chiang Mai the best and busiest place in the country to see in the Thai New Year?
- Monk:** Yes, Chiang Mai is the best and busiest place in the country to see in the Thai New Year, Songkhran, which takes over the city between April 13 and 16.
- Tourists:** What is the activity of the Chiang Mai people doing in Songkhran festival most?
- Monk:** The most obvious role of the festival is as an extended “rain dance” in the driest part of the year, when huge volumes of canal water are thrown about in a communal water fight that spares no one a drenching.

- Tourists:** As I have heard of Songkhran festival, do all Thai people always take sand to build the pagoda?
- Monk:** Yes, the other elements of this complex festival are not as well known but no less important. Communities get together to build sand castles in the shape of chedis in the temple compounds, which they cover with coloured flags-this bestows merit on any ancestors who happen to find themselves in hell and may eventually release them from their torments, and also shows an intent to help renovate the wat in the year to come House are given a thorough spring-clean to see out the old year, while the Buddha images are cleaned, polished and sprinkled with lustral water, before being ceremonially carried though the middle of the water fight, to give everyone the chance to throw water on them and receive the blessing of renewal. Finally, younger family members formally visit their elders during the festival to ask for their blessings, while pouring scented water over their hands.

Vocabulary (คำศัพท์)

obvious (adj.)	=	ชัดเจน
festival (n)	=	เทศกาล
extended (adj.)	=	ซึ่งกว้างออกไป
driest (adj.)	=	แห้ง
communal (adj.)	=	เกี่ยวกับชุมชน
drenching (v)	=	(การ) ทำให้เปียกโชก, แขน้ำ
castles (n)	=	ปราสาท, ป้อมปราการ
chedis (n)	=	เจดีย์
renovate (v)	=	ปรับปรุง
images (n)	=	พระพุทธรูป
polished (v)	=	ขัดเงา
lustral (adj.)	=	เกี่ยวกับพิธีล้างบาป
ceremonially (adv.)	=	พิธี
blessing (v)	=	ให้พร
renewal (n)	=	การเริ่มใหม่
pouring (v)	=	เท, ริน, ราด
scented (adj.)	=	มีกลิ่นหอม

CHAPTER: VI

CHIANG MAI' S LOY KRATHONG (เทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่)

Loy Krathong, on the night of the full moon in November, has its most showy celebration at Sukhothai, but Chiang Mai is not far behind. While a spectacular but unnerving firework fiesta rages on the banks, thousands of candles are gently floated down the Ping River in beautiful lotus-leaf boats. People hope in this way to float away any sins or ill luck they have incurred, and give thanks for the rainy season to Mae Kong Kha, the ancient water goddess. In northern Thailand, the parallel event of Loy Khome takes place during the daytime, when brightly coloured paper hot-air balloons (khome fai), often with fireworks attached, are released to carry away problems and bad luck, and honour the Buddha's top-knot, which he cut off when he became an ascetic. According to legend, the top-knot is looked after by the Buddha's mother in heaven.

Fig.1: Chiang Mai' s Loy Krathong
(<https://www.topchiangmai.com/culture>)

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Tourists: What is the Loy krathong?
- Monks: Loy Krathong, on the night of the full moon in November, has its most showy celebration at Sukhothai, but Chiang Mai is not far behind. While a spectacular but unnerving firework fiesta rages on the banks, thousands of candles are gently floated down the Ping River in beautiful lotus-leaf boats.
- Tourists: What do people think to float Loy Krathong?
- Monks: The people hope in this way to float away any sins or ill luck they have incurred, and give thanks for the rainy season to Mae Kong Kha, the ancient water goddess.
- Tourists: How is Loy Krathong in norther.
- Monks: In northern Thailand, the parallel event of Loy Khome takes place during the daytime, when brightly coloured paper hot-air balloons (khome fai), often with fireworks attached, are released to carry away problems and bad luck, and honour the Buddha's top-knot, which he cut off when he became an ascetic. According to legend, the top-knot is looked after by the Buddha's mother in heaven.
- Tourist: Have you floated Loy Krathong?

Monks: Yes, When I was a boy. My mother took me to float Loy Krathong but I was a monk I did not float Loy Krathong because in Thai land Buddhist monk can not play this function.

Vocabulary (คำศัพท์)

Loy Krathong (n)	=	ลอยกระทง
celebration (n)	=	การเฉลิมฉลอง
spectacular (adj.)	=	งดงาม
firework (n)	=	ดอกไม้เพลิง
fiesta (n)	=	งานสังสรรค์
rages (n)	=	โกรธ
float (v)	=	ลอย
ancient (adj.)	=	โบราณ
goddess (n)	=	พระเจ้า
parallel (adj.)	=	ขนาน
daytime (n)	=	กลางวัน
balloons (n)	=	ลูกโป่ง
ascetic (n)	=	นักพรต
heaven (n)	=	สวรรค์

CHAPTER: VII

CHIANG MAI' S YEE PENG (เทศกาลยี่เป็งจังหวัดเชียงใหม่)

Yee Peng is the annual festival that local people of Chiang Mai hold to celebrate the full moon in November of every year. However, nowadays, people from all over the world come to Chiang Mai to enjoy the cheerful feelings that this festival brings about. The symbols of Yee Peng festival include Kratong (floating baskets) and Khom Loy (lanterns). In the Northern language, the term Yee Peng is a combination of two words; Yee and Peng. The word “Yee” means two or second, while the word “Peng” means full moon. Together, the term Yee Peng means full moon on the second month. However, the second month of the Lanna calendar falls into November of the international calendar, which is also the 12th lunar month in the Buddhist calendar.

Fig.1: CHIANG MAI' S YEE PENG
(<https://travel.trueid.net/detail>)

According to the ancient Lanna tradition, Yee Peng is a 3-day event. It starts 2 days before the full moon night. The first day is the pay-day, which people buy materials and prepare food and decorative objects, such as Kratong and Khom Loy for the celebration. On the second day, people make merit at the temple where monks perform religious ceremony to dispel bad fortunes of the past year and to invite good fortune into people's life for the coming year. After the religious ceremony, people enjoy the feast and make donation to the poor and the less fortunate people.

The third day of the event is the full moon night. It is the highlight of Yee Peng festival. This is the night that people release Kratong with lighted candles into the river and launch lighted Khom Loy into the night sky. Ancient Lanna people believe that they offend the River Goddess (Pra Mae Kong Ka) through their use of water during the agricultural season. Releasing Kratong into the river is their way of asking for forgiveness from and giving thanks to the River Goddess. As for the Khom Loy, people believe that when they launch them into the sky, the Khom Loy takes all bad fortune from their lives away with it. However, from the scenery perspective, the Krongtong with lighted candles and the full moon reflection decorate the river very beautifully, while the lighted Khom Loy decorates the night sky like brilliant stars. Together, Kratong and Khom Loy make the night time of Chiang Mai a must-see and an unforgettable scene.

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Tourists:** What is the Yee Peng festival?
- Monks:** Yee Peng is the annual festival that local people of Chiang Mai hold to celebrate the full moon in November of every year.
- Tourists:** What is the symbol of Yee Peng festival?
- Monks:** The symbols of Yee Peng festival include Kratong (floating baskets) and Khom Loy (lanterns).
- Tourists:** What is the meaning of Yee Peng?
- Monks:** In the Northern language, the term Yee Peng is a combination of two words; Yee and Peng. The word “Yee” means two or second, while the word “Peng” means full moon. Together, the term Yee Peng means full moon on the second month. However, the second month of the Lanna calendar falls into November of the international calendar, which is also the 12th lunar month in the Buddhist calendar.
- Tourists:** How long does Yee Peng start?
- Monks:** Yee Peng is a 3-day event. It starts 2 days before the full moon night. The first day is the pay-day, which people buy materials and prepare food and decorative objects, such as Kratong and Khom Loy for the celebration. On the second day, people make merit at the temple where monks perform religious ceremony to dispel bad fortunes of the past year and to invite good fortune into people’s life for the coming year. It is the highlight of Yee Peng festival.
- Tourists:** What do the people do in the last day of Yee Peng festival?
- Monks:** The third day of the event is the full moon night. It is the highlight of Yee Peng festival. This is the night that people release Kratong with lighted candles into the river and launch lighted Khom Loy into the night sky. Ancient Lanna people believe that they offend the River Goddess (Pra Mae Kong Ka) through their use of water during the agricultural season. Releasing Kratong into the river is their way of asking for forgiveness from and giving thanks to the River Goddess. As for the Khom Loy, people believe that when they launch them into the sky, the Khom Loy takes all bad fortune from their lives away with it.
- Tourists:** How is the Kratong and Khom Loy made the night time?
- Monks:** while the lighted Khom Loy decorates the night sky like brilliant stars. Together, Kratong and Khom Loy make the night time of Chiang Mai a must-see and an unforgettable scene.

Vocabulary (คำศัพท์)

Yee Peng (n)	=	งานประเพณีเดือนยี่เป็ง
festival (n)	=	งานเทศกาล
celebrate (v)	=	ฉลอง
combination (n)	=	การผสมผสาน
tradition (n)	=	ประเพณี
materials (n)	=	วัสดุ
decorative (adj.)	=	ตกแต่ง
celebration (n)	=	การเฉลิมฉลอง
fortunes (n)	=	โชคลาภ
donation (n)	=	บริจาค
Kratong (n)	=	กระทง
Khom Loy (n)	=	โคมไฟ
scenery (n)	=	ทิวทัศน์
prospective (adj.)	=	อนาคต
moon (n)	=	ดวงจันทร์
reflection (n)	=	การสะท้อน
decorate (v)	=	ตกแต่ง
brilliant stars (n)	=	ดวงดาวที่สดใส
unforgettable (adj.)	=	ที่จำจดจำ
scene (n)	=	ฉาก

CHAPTER: VIII

CHIANG MAI' S POY LUANG (เทศกาลปอยหลวงจังหวัดเชียงใหม่)

Poy Luang is an ancient Lanna festival, which a large number of people gather together to celebrate a completion of religious structures. At the same time, it provides local people with an opportunity to meet and greet and to have fun. The term Poy Luang is a combination of two words; Poy and Luang. The first word “Poy” has two meanings. The first meaning refers to joy, while the second meaning refers to gathering of a lot of people. The word “Luang” means great. As such, the term Poy Luang can mean either the great joy or the great gathering or both. Poy Luang may take place annually or once every few years, depending on the occasion. However, Lanna people only hold Poy Luang festival during the month of February to April or May at the latest.

Because Buddhist temples are non-state sponsored institution, throughout the year, Lanna people put together money and/or personal labor to build a small to medium size religious structures. People build the structures for monks to make holy for believers to worship and for the pride of their community. However, in a special occasion, people in the community may decide to build a very large religious structure which requires a several years to complete. During the building process, people put their hearts and spirits into finding money to buy the materials and pay for the building, while some people also put free labor to help build it. Therefore, it takes sacrifice, courage and determination to complete the religious structures of their desire, and people take pride into making it happen.

Poy Luang festival takes place after the structures are complete and the people are ready to hand over the structures to the temple and the monks to make holy. The event continues for a 4 days. The first 3 days are for merit making, holding memorial services to the ancestors, partying and celebration. The last day is the day which people officially hand over the religious structures to the temple. Poy Luang festival brings not only the joy of people in the community, but it also brings them the sense of unity and belonging. In addition to providing the people in the community with the sense of pride and joy, Poy Luang festival also provides young single adults a great chance to meet and find their soul mates.

Fig.1: CHIANG MAI' S POY LUANG
(<https://www.chiangmainews.co.th/>)

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Tourists:** What is Poy Luang festival?
- Monks:** Poy Luang is an ancient Lanna festival, which a large number of people gather together to celebrate a completion of religious structures. At the same time, it provides local people with an opportunity to meet and greet and to have fun.
- Tourists:** What is the meaning of Poy Luang?
- Monks:** The term Poy Luang is a combination of two words; Poy and Luang. The first word “Poy” has two meanings. The first meaning refers to joy, while the second meaning refers to gathering of a lot of people. The word “Luang” means great. As such, the term Poy Luang can mean either the great joy or the great gathering or both. Poy Luang may take place annually or once every few years, depending on the occasion.
- Tourists:** When do the people join the Poy Luang festival?
- Monks:** Lanna people only hold Poy Luang festival during the month of February to April or May at the latest.
- Tourists:** Why do Lanna people put money to build a small to medium size religious structure?
- Monks:** Because Buddhist temples are non-state sponsored institution, throughout the year, Lanna people put together money and/or personal labor to build a small to medium size religious structures. People build the structures for monks to make holy for believers to worship and for the pride of their community.
- Tourists:** Why do Lanna people make the religious structure?
- Monks:** However, in a special occasion, people in the community may decide to build a very large religious structure which requires a several years to complete. During the building process, people put their hearts and spirits into finding money to buy the materials and pay for the building, while some people also put free labor to help build it. Therefore, it takes sacrifice, courage and determination to complete the religious structures of their desire, and people take pride into making it happen.
- Tourists:** What do the people do after completing the structures?
- Monks:** Poy Luang festival takes place after the structures are complete and the people are ready to hand over the structures to the temple and the monks to make holy.
- Tourists:** What did they do after the first 3 days for marit making?

- Monks:** The event continues for a 4 days. The first 3 days are for merit making, holding memorial services to the ancestors, partying and celebration. The last day is the day which people officially hand over the religious structures to the temple.
- Tourists:** What do Lanna people get the Poy Luang festival?
- Monks:** Poy Luang festival brings not only the joy of people in the community, but it also brings them the sense of unity and belonging. In addition to providing the people in the community with the sense of pride and joy, Poy Luang festival also provides young single adults a great chance to meet and find their soul mates.

Vocabulary (คำศัพท์)

Poy Luang (n)	=	ปอยหลวง
celebrate (v)	=	ฉลอง
completion (n)	=	เสร็จจึ้น
provides (v)	=	จัดเตรียมให้
combination (n)	=	การผสมผสาน
gathering (v)	=	การชุมนุม
annually (adv.)	=	ทุกปี
institution (n)	=	สถาบัน
worship (v)	=	สักการะ
community (n)	=	ชุมชน
special (adj.)	=	พิเศษ
occasion (n)	=	โอกาส
requires (v)	=	ต้องการ
process (n)	=	กระบวนการ
materials (n)	=	วัสดุ
determination (n)	=	การกำหนด
desire (v)	=	ต้องการ
structures (n)	=	โครงสร้าง
merit making (v)	=	ทำบุญ
holding (v)	=	ครอบครอง
memorial (n)	=	อนุสรณ์
ancestors (n)	=	บรรพบุรุษ
officially (adv.)	=	อย่างเป็นทางการ
sense (v)	=	ความรู้สึก

CHAPTER: IX

CHIANG MAI' S FLOWER FESTIVAL (เทศกาลไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดเชียงใหม่)

The city of Chiang Mai will be decorated with colorful flowers when its annual flower festival begins. The Chiang Mai Flower Festival starts on the first weekend of every February. The festival offers a relaxed and cheerful atmosphere making the city a very pleasant ambience. The festival displays a wide variety of flowers. The city shuts off the roads next to the moat around the park during the festival to allow vendors to set up flower stalls for people to admire worry-free.

Highlights of the festival include the Flower Festival Parade and the Miss Chiang Mai Flower Festival. However, the focus of the festival is at Buak Haad Park on the southwestern corner of the moat.

Buak Haad Park is where the Flower Festival Parade comes to the complete stop for the judges to choose the Chiang Mai Flower Festival Queen. During this festival, the city completely transforms the park. Exhibitors put on special displays of flowers, miniature trees and famous local orchids for the judges to choose the best of each. The landscape specialists show off their works including waterfalls, patios and various kinds of gardens. The festival also includes flower stands that represent gardens from neighboring countries.

The Flower Festival Parade is the most fun part of the festival. The gaily decorated carriages, colorful hill tribe people in their costumes and the Miss Chiang Mai Flower Festival candidates make up the parade. The parade starts from Nawarat Bridge and goes through the Tha Pae Road, to the Tha Pae Gate, and then turns left following the moat round to the Buak Haad Park. During the parade, the parade participants hand out roses to the visitors along the road.

The parade moves slowly and stops frequently for dancers in traditional costumes to perform dances, allowing plenty of photographing opportunity. Miss Chiang Mai Flower Festival candidates sit on top of the gaily decorated carriages. By late afternoon, the serious part of the festival begins choosing the Chiang Mai Flower Festival Queen. The party goes on to the evening until the judges announce the Flower Festival Queen.

Fig.1: CHIANG MAI' S FLOWER FESTIVAL
(<https://www.chiangmainews.co.th/page>)

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Tourists:** When does colorful flower begin?
- Monks:** The city of Chiang Mai will be decorated with colorful flowers when its annual flower festival begins. The Chiang Mai Flower Festival starts on the first weekend of every February.
- Tourists:** What is the function of colorful flower?
- Monks:** The festival offers a relaxed and cheerful atmosphere making the city a very pleasant ambience. The festival displays a wide variety of flowers. The city shuts off the roads next to the moat around the park during the festival to allow vendors to set up flower stalls for people to admire worry-free.
- Tourists:** What is the highlights of the colorful flower?
- Monks:** Highlights of the festival include the Flower Festival Parade and the Miss Chiang Mai Flower Festival. However, the focus of the festival is at Buak Haad Park on the southwestern corner of the moat.
- Tourists:** Where is the Buak Haad Park?
- Monks:** Buak Haad Park is where the Flower Festival Parade comes to the complete stop for the judges to choose the Chiang Mai Flower Festival Queen. During this festival, the city completely transforms the park. Exhibitors put on special displays of flowers, miniature trees and famous local orchids for the judges to choose the best of each. The landscape specialists show off their works including waterfalls, patios and various kinds of gardens. The festival also includes flower stands that represent gardens from neighboring countries.
- Tourists:** Is there parade and where does the parade start?
- Monks:** The Flower Festival Parade is the most fun part of the festival. The gaily decorated carriages, colorful hill tribe people in their costumes and the Miss Chiang Mai Flower Festival candidates make up the parade. The parade starts from Nawarat Bridge and goes through the Tha Pae Road, to the Tha Pae Gate, and then turns left following the moat round to the Buak Haad Park. During the parade, the parade participants hand out roses to the visitors along the road.
- Tourists:** What is the function of the parade?
- Monks:** The parade moves slowly and stops frequently for dancers in traditional costumes to perform dances, allowing plenty of photographing opportunity. Miss Chiang Mai Flower Festival candidates sit on top of the gaily decorated carriages. By late afternoon, the serious part of the festival begins choosing the Chiang Mai Flower

Festival Queen. The party goes on to the evening until the judges announce the Flower Festival Queen.

Vocabulary (คำศัพท์)

annual (adj.)	=	ประจำปี
weekend (n)	=	สุดสัปดาห์
cheerful (adj.)	=	ร่าเริง
atmosphere (n)	=	บรรยากาศ
ambience (n)	=	สิ่งแวดล้อม, สภาพแวดล้อม
variety (n)	=	ความหลากหลาย
moat (n)	=	คูเมือง
around (prep.)	=	รอบ ๆ
vendors (n)	=	ผู้ขาย
admire (v)	=	ชื่นชม
southwestern (adj.)	=	ทิศตะวันตกเฉียงใต้
transforms (v)	=	เปลี่ยนแปลง
miniature (adj.)	=	น้อยๆ
orchids (n)	=	กล้วยไม้
judges (n)	=	ผู้พิพากษา
waterfalls (n)	=	น้ำตก
carriages (n)	=	รถม้า
costumes (n)	=	เครื่องแต่งกาย
parade (n)	=	ขบวนพาเหรด
hand out (n)	=	แจก
traditional (adj.)	=	แบบดั้งเดิม
photographing (n)	=	ถ่ายรูป
opportunity (n)	=	โอกาส
candidates (n)	=	ผู้สมัคร
serious (n)	=	จริงจัง
judges (n)	=	ผู้พิพากษา
announce (v)	=	ประกาศ
Flower Festival Queen (n)	=	ราชินีเทศกาลดอกไม้

CHAPTER: X

CHIANG MAI' S INTHAKIN FESTIVAL (เทศกาลเข้าอินทชินจังหวัดเชียงใหม่)

Many cities in Thailand house what is known as the city pillar. However, in the Northern Thai language, the city pillar is called as Inthakin. In Chiang Mai, Inthakin festival is a significant festival for people who are mindful of the old tradition. Many people believe that if the city pillar is respected, then the city and its residents will be safe, happy and prosperous.

Fig.1: CHIANG MAI' S INTHAKIN FESTIVAL
(<https://www.chiangmainews.co.th/page>)

The festival takes place according to the lunar calendar. Usually, it starts on the day of the waning moon of the sixth lunar month (late of May or early of June) and lasts for 6-8 days. On the first day of the festival, a Buddha image of Phra Chao Fon Saen Ha will be paraded around the streets of Chiang Mai city while locals wait along the street side to sprinkle blessed water to the statue.

When the Buddha image returns to Chedi Luang temple, a ritual of flowers offering begins. Crowds of people come to make merit by offering flowers and candles on the bowls in the forecourt of the temple. Nowadays, the pillar is housed in its own special shrine called Viharn Jaturamook. From this, the pillar can only be seen during the festival dates and women are not permitted to enter the shrine but can view it through the entrance while men may enter and pray. Apart from offering flowers, people also believe that making merit by donating money to their own Buddha image (based on the day of birth) will bring them good luck.

Moreover, there are traditional events celebrated every night within the temple ground including musical performances, traditional performances of sword dancing and lance dancing, carnival games and a wide variety of food. The visitors will also enjoy listening to the traditional Northern Thai music. The ceremony ends with closing chants from 108 monks gathered at Chedi Luang temple. This is a very large celebration in which the people of Chiang Mai participate.

DIALOGUE (บทสนทนา)

Tourists: What is the city pillar?

Monks: Many cities in Thailand house what is known as the city pillar. However, in the Northern Thai language, the city pillar is called as Inthakin. In Chiang Mai, Inthakin festival is a significant festival for people who are mindful of the old tradition.

Tourists: What do the people believe of Inthakin festival?

- Monks:** Many people believe that if the city pillar is respected, then the city and its residents will be safe, happy and prosperous.
- Tourists:** When does the festival take place?
- Monks:** The festival takes place according to the lunar calendar. Usually, it starts on the day of the waning moon of the sixth lunar month (late of May or early of June) and lasts for 6-8 days. On the first day of the festival, a Buddha image of Phra Chao Fon Saen Ha will be paraded around the streets of Chiang Mai city while locals wait along the street side to sprinkle blessed water to the statue.
- Tourists:** When does a ritual of flowers offering begin?
- Monks:** When the Buddha image returns to Chedi Luang temple, a ritual of flowers offering begins. Crowds of people come to make merit by offering flowers and candles on the bowls in the forecourt of the temple.
- Tourists:** What is the pillar called nowadays?
- Monks:** Nowadays, the pillar is housed in its own special shrine called Viharn Jaturamook. From this, the pillar can only be seen during the festival dates and women are not permitted to enter the shrine but can view it through the entrance while men may enter and pray.
- Tourists:** What do the people believe by making merit?
- Monks:** Apart from offering flowers, people also believe that making merit by donating money to their own Buddha image (based on the day of birth) will bring them good luck.
- Tourists:** How does the functions of festival end?
- Monks:** Moreover, there are traditional events celebrated every night within the temple ground including musical performances, traditional performances of sword dancing and lance dancing, carnival games and a wide variety of food. The visitors will also enjoy listening to the traditional Northern Thai music. The ceremony ends with closing chants from 108 monks gathered at Chedi Luang temple. This is a very large celebration in which the people of Chiang Mai participate.

Vocabulary (คำศัพท์)

pillar (n)	=	เสา
significant (adj.)	=	สำคัญ
tradition (n)	=	ประเพณี
prosperous (adj.)	=	รุ่งเรือง

lunar (adj.)	=	พระจันทร์
calendar (n)	=	ปฏิทิน
sprinkle (v)	=	โรย
blessed (adj.)	=	ให้พร
crowds (n)	=	ฝูงชน
bowls (n)	=	ชาม
forecourt (n)	=	ลานหน้าบ้าน
shrine (n)	=	ศาลเจ้า
permitted (v)	=	ได้รับอนุญาต
entrance (n)	=	ทางเข้า
celebrated (v)	=	เฉลิมฉลอง
performances (n)	=	การแสดง
sword (n)	=	ดาบ
carnival (n)	=	งานรื่นเริง
visitors (n)	=	ผู้มาเยือน
ceremony (n)	=	พิธี
chants (v)	=	สวด
participate (v)	=	มีส่วนร่วม

CHAPTER: XI

WAT PHRATHAT DOI SUTHEP (วัดพระธาตุดอยสุเทพ)

Phrathat Doi Suthep temple is a must-see landmark of Chiang Mai that first time visitors should not miss. It is a Buddhist temple located on top of a 1,676 meter high mountain. The temple is considered to be one of the most sacred archeological sites in Thailand. It is located just about 15 kilometers from the city of Chiang Mai.

Fig.1: WAT PHRATHAT DOI SUTHEP

(<https://th.trip.com/hot>)

The history of this temple, in itself, is a source of attraction. According to the legend, in the late 14th century, a sacred white elephant carried holy relics through Chiang Mai. During the journey, it died of fatigue on Doi Suthep. After that, the spot which the elephant fell marked the location where the relics were enshrined. King Gue Na then built the original golden pagoda to hold the holy relics on that spot. Today, this golden pagoda is the centerpiece of this landmark attracting thousands of visitors here each year.

In addition to the golden pagoda, the temple is another reason people visit Doi Suthep. Although it has gone through several renovations in the past 600 years, it is still as charming as ever. This temple is the Buddhist monastery that consists of many items considered sacred by Thai people. Examples of these items include an emerald Buddha replica, metal bells, and a Hindu God statue. The assembly hall inside the temple is decorated by mural paintings depicting the Buddha's life and his teachings. On the outside of the temple, there are bells that many people believe will bring them blessings when ringing. In addition to these sacred things, the view of Chiang Mai from the temple's terrace is absolutely breath-taking.

Another charm of this temple is that the thrill of climbing-up the Naga (serpent) staircase of 309 steps. However, one may choose to use the cable car instead. It is important to note that visitors are required to take off their shoes before entering the holy square to see the golden pagoda.

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Tourists:** Where is the Phrathat Doi Suthep temple?
- Monks:** Phrathat Doi Suthep temple is a must-see landmark of Chiang Mai that first time visitors should not miss. It is a Buddhist temple located on top of a 1,676 meter high mountain. The temple is considered to be one of the most sacred archeological sites in Thailand. It is located just about 15 kilometers from the city of Chiang Mai.
- Tourists:** What is the important characteristic of this temple?
- Monks:** The history of this temple, in itself, is a source of attraction. According to the legend, in the late 14th century, a sacred white elephant carried holy relics through Chiang Mai. During the journey, it died of fatigue on Doi Suthep. After that, the spot which the elephant fell marked the location where the relics were enshrined. King Gue Na then built the original golden pagoda to hold the holy relics on that spot. Today, this golden pagoda is the centerpiece of this landmark attracting thousands of visitors here each year.
- Tourists:** In addition to the golden pagoda, what is the attractive characteristic of this temple?
- Monks:** In addition to the golden pagoda, the temple is another reason people visit Doi Suthep. Although it has gone through several renovations in the past 600 years, it is still as charming as ever. This temple is the Buddhist monastery that consists of many items considered sacred by Thai people. Examples of these items include an emerald Buddha replica, metal bells, and a Hindu God statue. The assembly hall inside the temple is decorated by mural paintings depicting the Buddha's life and his teachings. On the outside of the temple, there are bells that many people believe will bring them blessings when ringing. In addition to these sacred things, the view of Chiang Mai from the temple's terrace is absolutely breath-taking.
- Tourists:** What is the other charm of this temple?
- Monks:** Another charm of this temple is that the thrill of climbing-up the Naga (serpent) staircase of 309 steps. However, one may choose to use the cable car instead. It is important to note that visitors are required to take off their shoes before entering the holy square to see the golden pagoda.

Vocabulary (คำศัพท์)

landmark (n)	=	แลนด์มาร์ค
mountain (n)	=	ภูเขา
considered (v)	=	พิจารณา
sacred (adj.)	=	ศักดิ์สิทธิ์
archeological (adj.)	=	โบราณคดี
attraction (n)	=	สิ่งจูงใจ
fatigue (v)	=	ความเหนื่อยล้า
relics (n)	=	พระธาตุ
centerpiece (n)	=	แกนกลาง
renovations (n)	=	การปรับปรุงใหม่
charming (v)	=	มีเสน่ห์
monastery (n)	=	อาราม
emerald (n)	=	มรกต
replica (n)	=	แบบจำลอง
assembly (n)	=	ชุมนุมชน
terrace (n)	=	ชั้น
important (adj.)	=	สำคัญ
holy (adj.)	=	ศักดิ์สิทธิ์
square (adj.)	=	สี่เหลี่ยม

CHAPTER: XII

WAT PHRA SINGH (วัดพระสิงห์)

There are several old temples within the walls of the ancient city, Chiang Mai. Among them, Phra Singh temple is perhaps the largest and most interesting temple. The temple is located in the western part of the city. The main entrance, which is guarded by Singhs (lions), is situated at the end of Rachadamnoen road.

Fig.1: WAT PHRA SINGH

(<https://thai.tourismthailand.org/Attraction>)

As its name implies, the temple is named for the Buddha image it houses, Sihing Buddha. The temple was built in 13th century by King Pha Yu to preserve the ashes of his father, King Kham Fu. It was considered to be the first monastery where the Emerald Buddha was housed. However, the Emerald Buddha was moved to Chedi Luang temple later and is now enshrined in Phra Kaew temple, Bangkok.

Inside the temple, there are three main buildings, namely Viharn Luang, Viharn Lai Kam and Ho Trai. The largest building is Viharn Luang. It is an assembly hall built in 14th century. Inside the hall, the visitors will be amazed by a high red roof supported by round white pillars. It houses Phra Chao Thong Tip, a large image of the seated golden Buddha.

For Viharn Lai Kam, it is the main attraction of this temple. It is an assembly hall built in 14th century. It is an attractive building of Thai Lanna style with 24 meters wide and 56 meters long. Within the hall, there are mural paintings on the walls depicting Lanna people's lives. This hall also houses Sihing Buddha.

Another prime classical Lanna architecture is Ho Trai (temple library). Built at the end of 15th century, this library is a magnificent building containing Buddhist scriptures. The visitors will be appreciated by the highly skilled craftsmanship of Lanna people. The unique building is located on the left of Viharn Lai Kam and is rarely seen elsewhere.

DIALOGUE (บทสนทนา)

Tourists: Where is the Phra Singh temple?

Monks: Phra Singh temple is perhaps the largest and most interesting temple. The temple is located in the western part of the city. The main entrance, which is guarded by Singhs (lions), is situated at the end of Rachadamnoen road.

Tourists: What is the meaning of Phra Singh temple?

- Monks:** As its name implies, the temple is named for the Buddha image it houses, Sihing Buddha. The temple was built in 13th century by King Pha Yu to preserve the ashes of his father, King Kham Fu. It was considered to be the first monastery where the Emerald Buddha was housed. However, the Emerald Buddha was moved to Chedi Luang temple later and is now enshrined in Phra Kaew temple, Bangkok.
- Tourists:** What is there inside the temple?
- Monks:** Inside the temple, there are three main buildings, namely Viharn Luang, Viharn Lai Kam and Ho Trai. The largest building is Viharn Luang. It is an assembly hall built in 14th century. Inside the hall, the visitors will be amazed by a high red roof supported by round white pillars. It houses Phra Chao Thong Tip, a large image of the seated golden Buddha.
- Tourists:** What is the main attraction of this temple?
- Monks:** For Viharn Lai Kam, it is the main attraction of this temple. It is an assembly hall built in 14th century. It is an attractive building of Thai Lanna style with 24 meters wide and 56 meters long. Within the hall, there are mural paintings on the walls depicting Lanna people's lives. This hall also houses Sihing Buddha.
- Tourists:** Where do the Lanna people keep the Buddhist scriptures?
- Monks:** Another prime classical Lanna architecture is Ho Trai (temple library). Built at the end of 15th century, this library is a magnificent building containing Buddhist scriptures. The visitors will be appreciated by the highly skilled craftsmanship of Lanna people. The unique building is located on the left of Viharn Lai Kam and is rarely seen elsewhere.

Vocabulary (คำศัพท์)

ancient (adj.)	=	โบราณ	implies (v)	=	หมายถึง
enshrined (v)	=	ประดิษฐาน	amazed (adj.)	=	ประหลาดใจ
supported (v)	=	ได้รับการสนับสนุน	paintings (n)	=	ภาพวาด
mural (adj.)	=	ภาพจิตรกรรมฝาผนัง	depicting (v)	=	พรรณนา
prime (adj.)	=	ก่อน	architecture (n)	=	สถาปัตยกรรม
magnificent (adj.)	=	งดงาม	scriptures (n)	=	พระคัมภีร์
appreciated (n)	=	ชื่นชม	craftsmanship (n)	=	ฝีมือ

CHAPTER: XIII

WAT CHEDI LUANG (วัดเจดีย์หลวง)

One of the main temples in Chiang Mai is Chedi Luang temple. It is a ruined temple in the historic center of Chiang Mai, located on Phra Pok Glao road. The temple was built in the 14th century during the reign of King Saen Muang Ma.

At first, the site was designated to house the ashes of his father, King Ku Na. The building was expanded further by other kings until reaching its final form in 1475. It was then received the great honor to house the Emerald Buddha, the holiest religious object in Thailand (now kept in Phra Kaew temple, Bangkok). At that time, the temple stood tall as high as 84 meters, ranked the largest building of all Lanna.

Fig.1: WAT CHEDI LUANG

(<https://www.uhotelsresorts.com/th/uchiangmai/attractions/wat-chedi-luang>)

Unfortunately, the pagoda was heavily damaged in the earthquake during the reign of Queen Mahadevi. The Emerald Buddha remained there for about six years after the earthquake. Then, it was brought to Luang Prabang, Laos.

In addition to the great pagoda, there are several buildings in the temple. A large viharn (assembly hall) next to the ruined pagoda was built in 1928. Its impressive interior has round pillars supporting a high red ceiling. The assembly hall contains a standing Buddha known as Phra Chao Attarot, which was made of brass alloy, mortar and cast in the late 14th century.

On the temple ground, there exists the city pillar of Chiang Mai, named Sao Inthakin (spirit of the city). Lanna people believe that it will protect the city. It was originally located in Sadeu Muang temple. Later, it was moved to this location in 1800 by King Kawila. The best time to visit this temple is during the Wian Tian ceremony in the eve of the main Buddhist festive days.

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Tourists:** What is the main temple in Chiang Mai?
- Monks:** One of the main temples in Chiang Mai is Chedi Luang temple. It is a ruined temple in the historic center of Chiang Mai, located on Phra Pok Glao road. The temple was built in the 14th century during the reign of King Saen Muang Ma.
- Tourists:** Whose ashes was designated at first?
- Monks:** At first, the site was designated to house the ashes of his father, King Ku Na. The building was expanded further by other kings until reaching its final form in 1475.

It was then received the great honor to house the Emerald Buddha, the holiest religious object in Thailand (now kept in Phra Kaew temple, Bangkok). At that time, the temple stood tall as high as 84 meters, ranked the largest building of all Lanna.

Tourists: When was the pagoda heavily damaged?

Monks: Unfortunately, the pagoda was heavily damaged in the earthquake during the reign of Queen Mahadevi. The Emerald Buddha remained there for about six years after the earthquake. Then, it was brought to Luang Prabang, Laos.

Tourists: What is the importance of Sao Inthakin?

Monks: In addition to the great pagoda, there are several buildings in the temple. A large viharn (assembly hall) next to the ruined pagoda was built in 1928. Its impressive interior has round pillars supporting a high red ceiling. The assembly hall contains a standing Buddha known as Phra Chao Attarot, which was made of brass alloy, mortar and cast in the late 14th century.

Tourists: What do the Lanna people believe of Sao Inthakin?

Monks: On the temple ground, there exists the city pillar of Chiang Mai, named Sao Inthakin (spirit of the city). Lanna people believe that it will protect the city. It was originally located in Sadeu Muang temple. Later, it was moved to this location in 1800 by King Kawila. The best time to visit this temple is during the Wian Tian ceremony in the eve of the main Buddhist festive days.

Vocabulary (คำศัพท์)

ashes (n)	=	ขี้เถ้า
honor (n)	=	ให้เกียรติ
religious (adj.)	=	เคร่งศาสนา
earthquake (n)	=	แผ่นดินไหว
impressive (adj.)	=	ประทับใจ
interior (adj.)	=	ภายใน
pillar (n)	=	เสา
Sao Inthakin (n)	=	เสาอินทขิล
ceremony (n)	=	พิธี
festive (n)	=	งานรื่นเริง

CHAPTER: XIV

WIANG KUM KAM (เวียงกุมกาม)

Wiang Kum Kam is an ancient city located in Saraphi district, around three kilometers south of the southeastern corner of Chiang Mai city center. It is the recently restored settlement along the Ping River.

Wiang Kum Kam was built by King Mengrai in the late 13th century as the capital city of Lanna kingdom. The city flourished during the reign of the Mengrai dynasty until the late 16th century.

Fig.1: WIANG KUM KAM
(<https://travel.kapook.com/view192697.html>)

However, the city was repeatedly hit by severe flood years after years. As a result, King Mengrai had chosen a new site for his capital on the higher opposite bank of the Ping River and declared the newly constructed city, Chiang Mai as the capital of the Lanna kingdom.

In 1984, Thai authorities were alerted of the discovery of a number of ancient items found under Chang Kam temple, just five kilometers southeast of the Chiang Mai metropolitan. Archaeologists quickly moved in and uncovered the remains of the lost ancient city, Wiang Kum Kam. Over 30 archaeological sites including many ancient temples were also found within the ancient rectangular shaped city.

Among the sites, two of them are still in the best condition and are in use today. One of them is Chedi Liem temple which apparently was never affected by the floods. The other one is Chang Kam temple (or Kan Thom temple) which was named after the craftsman, Kan Thom, who built the temple. People moved back to this area again about 200 years ago to form a new community, and it was named as Chang Kham village.

DIALOGUE (บทสนทนา)

Tourists: Where is the Wiang Kum Kam?

Monks: Wiang Kum Kam is an ancient city located in Saraphi district, around three kilometers south of the southeastern corner of Chiang Mai city center. It is the recently restored settlement along the Ping River.

Tourists: Who built Wiang um Kam?

Monks: Wiang Kum Kam was built by King Mengrai in the late 13th century as the capital city of Lanna kingdom. The city flourished during the reign of the Mengrai dynasty until the late 16th century.

- Tourists:** Where was the place that King Mengrai chose to establish capital?
- Monks:** However, the city was repeatedly hit by severe flood years after years. As a result, King Mengrai had chosen a new site for his capital on the higher opposite bank of the Ping River and declared the newly constructed city, Chiang Mai as the capital of the Lanna kingdom.
- Tourists:** What were Thai authorities alerted?
- Monks:** In 1984, Thai authorities were alerted of the discovery of a number of ancient items found under Chang Kam temple, just five kilometers southeast of the Chiang Mai metropolitan.
- Tourists:** What did Archaeologists move?
- Monks:** Archaeologists quickly moved in and uncovered the remains of the lost ancient city, Wiang Kum Kam. Over 30 archaeological sites including many ancient temples were also found within the ancient rectangular shaped city. Among the sites, two of them are still in the best condition and are in use today. One of them is Chedi Liem temple which apparently was never affected by the floods. The other one is Chang Kam temple (or Kan Thom temple) which was named after the craftsman, Kan Thom, who built the temple. People moved back to this area again about 200 years ago to form a new community, and it was named as Chang Kham village.

Vocabulary (คำศัพท์)

southeastern (n)	=	ตะวันออกเฉียงใต้
flourished (v)	=	รุ่งเรือง
declared (adj.)	=	ประกาศ
constructed (adj)	=	ประกาศ
authorities (n)	=	เจ้าหน้าที่
ancient (adj.)	=	โบราณ
southeast (n)	=	ตะวันออกเฉียงใต้
Archaeologists (n)	=	นักโบราณคดี
uncovered (adj.)	=	เปิดเผย
rectangular (adj.)	=	สี่เหลี่ยม
shaped (adj.)	=	รูปร่าง
affected (adj.)	=	ได้รับผลกระทบ
community (n)	=	ชุมชน

CHAPTER: XV

THREE KINGS MONUMENT (พระบรมราชานุสาวรีย์สามกษัตริย์)

One of the best known and most recognized Chiang Mai attractions is the Three Kings Monument. The monument is located in the center of the ancient city walls of Chiang Mai. Nowadays, the sculptures have become an iconic image representing Chiang Mai.

Fig.1: WIANG KUM KAM

(<https://www.emagtravel.com/archive/3kings-monument.html>)

Standing in front of the Chiang Mai City Art and Cultural Center, formally the Provincial Administration Building, the Three Kings Monument was erected to immortalize the three kings who cofounded Chiang Mai in 1296.

The names of the three Kings were King Mengrai, King Ramkamhaeng of Sukothai and King Ngam Muang of Payao. According to the legend, King Mengrai had been searching for a site to build the capital city of the Lanna Kingdom. It was said that King Mengrai saw two deer chasing a pack of wolves at this spot and decided to take such event to be an auspicious sign.

King Mengrai then called upon his two friends to help design the new city and initially called it Nopburi Sri Nakorn Ping Chiang Mai. They all worked together to lay out the city. To safeguard their territories, these three kings had also sworn an oath of eternal friendship.

When the city completed, King Mengrai built a temple, Sadoe Muang temple on the site which is now occupied by the Art and Cultural Center. Inside the temple, he installed the city pillar or Sao Lak Muang, believed to be the guardian spirit of the city. Little is left today of the old temple and the city pillar has long been moved to Chedi Luang temple where it stands till this day.

DIALOGUE (บทสนทนา)

Tourists: Where is the monument?

Monks: One of the best known and most recognized Chiang Mai attractions is the Three Kings Monument. The monument is located in the center of the ancient city walls of Chiang Mai. Nowadays, the sculptures have become an iconic image representing Chiang Mai.

Tourists: What is it standing in front of the Chiang Mai City Art?

Monks: Standing in front of the Chiang Mai City Art and Cultural Center, formally the Provincial Administration Building, the Three Kings Monument was erected to immortalize the three kings who cofounded Chiang Mai in 1296.

- Tourists:** What is names of three Kings?
- Monks:** The names of the three Kings were King Mengrai, King Ramkamhaeng of Sukothai and King Ngam Muang of Payao. According to the legend, King Mengrai had been searching for a site to build the capital city of the Lanna Kingdom. It was said that King Mengrai saw two deer chasing a pack of wolves at this spot and decided to take such event to be an auspicious sign.
- Tourists:** Who did King Mengrai call to help design the new city?
- Monks:** King Mengrai then called upon his two friends to help design the new city and initially called it Nopburi Sri Nakorn Ping Chiang Mai. They all worked together to lay out the city. To safeguard their territories, these three kings had also sworn an oath of eternal friendship.
- Tourists:** What did King Mengrai do after city completed?
- Monks:** When the city completed, King Mengrai built a temple, Sadoe Muang temple on the site which is now occupied by the Art and Cultural Center. Inside the temple, he installed the city pillar or Sao Lak Muang, believed to be the guardian spirit of the city. Little is left today of the old temple and the city pillar has long been moved to Chedi Luang temple where it stands till this day.

Vocabulary (คำศัพท์)

Monument (n)	=	อนุสาวรีย์
sculptures (n)	=	ประติมากรรม
Provincial Administration (n)	=	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
immortalize (v)	=	ทำให้เป็นอมตะ
wolves (n)	=	หมาป่า
auspicious (adj.)	=	เป็นมงคล
safeguard (v)	=	ป้องกัน
territories (n)	=	ดินแดน
eternal (adj.)	=	นิรันดร์
friendship (n)	=	มิตรภาพ
guardian (n)	=	ผู้ปกครอง
spirit (n)	=	วิญญาณ
pillar (n)	=	เสา

CHAPTER: XVI

WAT CHIANG MAN (วัดเชียงใหม่)

This temple was built in 1297 at the site of the camp King Mangrai used when he supervised the building of Chiang Mai. It was the first temple to be built in Chiang Mai and contains several very old artifacts. The oldest structure is the Chang Lom chedi, which is in a style that could have originated from Sri Lanka via Sukhothai, or from Pagan. Fifteen elephants represent a sea of unformed matter upon which the cosmos of the chedi floats.

Fig.1: WAT CHIANG MAN

(<https://www.finearts.go.th/fad7/view/>)

Nearby are a lotus pond, a raised scripture repository and an ubosot. The stela in front of the ubosot was inscribed in 1581, and is one of the oldest known records that establishes the founding date of Chiang Mai.

The temple has two Lanna style viharn. The larger viharn was renovated by Khru Ba Srivichai in the 1920's. The standing Buddha image (front right of the altar) has an inscription on its slightly lopsided square base that dates it to 1465. This makes it the oldest dated Buddha image to be found so far in Chiang Mai. Close study shows new gilt veneer covers pits and cracks that indicate the image's real age.

The smaller viharn to the north (open 09:00-17:00) contains two small but very famous Buddha images. The Phra Sila image is a bas-relief that probably came from Ceylon in about the eighth century. The image is believed to have the power to bring rain and is the focus of a festival at the temple held from April 1-5.

The Phra Sae Tang Khamani crystal image belonged to Queen Chamadevi, who brought it from Lop Buri when she became the first ruler of Haripunchai. The image reputedly survived the burning of Haripunchai when it was razed by King Mangrai, and is honored for its powers to protect against disaster.

DIALOGUE (บทสนทนา)

Tourists: When was this built?

Monks: This temple was built in 1297 at the site of the camp King Mangrai used when he supervised the building of Chiang Mai. It was the first temple to be built in Chiang Mai and contains several very old artifacts.

Tourists: What is the oldest structure in Chiang Mai?

- Monks:** The oldest structure is the Chang Lom chedi, which is in a style that could have originated from Sri Lanka via Sukhothai, or from Pagan. Fifteen elephants represent a sea of unformed matter upon which the cosmos of the chedi floats.
- Tourists:** Where was the scripture kept?
- Monks:** Nearby are a lotus pond, a raised scripture repository and an ubosot. The stela in front of the ubosot was inscribed in 1581, and is one of the oldest known records that establishes the founding date of Chiang Mai.
- Tourists:** By whom was the larger viharn renovated?
- Monks:** The temple has two Lanna style viharn. The larger viharn was renovated by Khru Ba Srivichai in the 1920's. The standing Buddha image (front right of the altar) has an inscription on its slightly lopsided square base that dates it to 1465. This makes it the oldest dated Buddha image to be found so far in Chiang Mai. Close study shows new gilt veneer covers pits and cracks that indicate the image's real age.
- Tourists:** What does the smaller viharn contains?
- Monks:** The smaller viharn to the north (open 09:00-17:00) contains two small but very famous Buddha images. The Phra Sila image is a bas-relief that probably came from Ceylon in about the eighth century. The image is believed to have the power to bring rain and is the focus of a festival at the temple held from April 1-5.
- Tourists:** Whose did the Phra Sae Tang Khamani crystal image belong?
- Monks:** The Phra Sae Tang Khamani crystal image belonged to Queen Chamadevi, who brought it from Lop Buri when she became the first ruler of Haripunchai. The image reputedly survived the burning of Haripunchai when it was razed by King Mangrai, and is honored for its powers to protect against disaster.

Vocabulary (คำศัพท์)

supervised (v)	=	ดูแล
artifacts (n)	=	สิ่งประดิษฐ์
unformed (adj.)	=	ไม่เป็นรูปเป็นร่าง
cosmos (n)	=	จักรวาล
scripture (n)	=	คัมภีร์
repository (n)	=	ที่เก็บ
renovated (v)	=	ปรับปรุงใหม่
lopsided (adj.)	=	ลำเอียง
survived (v)	=	รอดชีวิต

CHAPTER: XVII

WAT JET YOD (วัดเจ็ดยอด)

King Tilokarat built the temple in 1455. The temple was probably copied from the design of the Mahabodhi temple in Pagan, which itself was a copy of the Indian temple at Bodhgaya. It had been predicted that Buddhism would decline after 2000 years. King Tilokarat's religious works, as well as those of other Southeast Asian monarchs of the time, were an attempt to prevent this decline. Wat Jet Yod was the site of the Eighth World Buddhist council in 1477, which revised the Tripitaka (Buddhist canon and teachings).

Fig.1: WAT JET YOD
(<https://thai.tourismthailand.org/>)

The temple gets its name from the seven chedis - jet yod - which sit on top of the old viharn. An arched tunnel at the center contains a seated Buddha image. The laterite walls are decorated with over 70 stucco reliefs. Though damaged, they still clearly show thewada (angel), beings who live in heavenly realms. The faces on these images are reputed to be likenesses of the relatives of King Tilokarat. Three chedis stand in the spacious grounds. The largest contains the ashes of King Tilokarat. The small ubosot nearby has a fine carved wood gable. Several Buddha images in different attitudes may be found on the western side of the compound (signs give explanations in English).

The trees and grass in the spacious grounds have the feel of a park, creating a very pleasant atmosphere.

DIALOGUE (บทสนทนา)

Tourists: When was Wat Jet Yod built?

Monks: King Tilokarat built the temple in 1455. The temple was probably copied from the design of the Mahabodhi temple in Pagan, which itself was a copy of the Indian temple at Bodhgaya. It had been predicted that Buddhism would decline after 2000 years.

Tourists: What is the King Tilokarat's religious work?

Monks: King Tilokarat's religious works, as well as those of other Southeast Asian monarchs of the time, were an attempt to prevent this decline. Wat Jet Yod was the site of the Eighth World Buddhist council in 1477, which revised the Tripitaka (Buddhist canon and teachings).

- Tourists:** How does this temple get this name?
- Monks:** Wat Jet Yod, Chiang Mai, Thailand, the temple gets its name from the seven chedis - jet yod - which sit on top of the old viharn.
- Tourists:** What does an arched tunnel at the center contain?
- Monks:** An arched tunnel at the center contains a seated Buddha image. The laterite walls are decorated with over 70 stucco reliefs. Though damaged, they still clearly show thewada (angel), beings who live in heavenly realms. The faces on these images are reputed to be likenesses of the relatives of King Tilokarat. Three chedis stand in the spacious grounds.
- Tourists:** What does the largest chedi contain?
- Monks:** The largest contains the ashes of King Tilokarat. The small ubosot nearby has a fine carved wood gable. Several Buddha images in different attitudes may be found on the western side of the compound (signs give explanations in English). The trees and grass in the spacious grounds have the feel of a park, creating a very pleasant atmosphere.

Vocabulary (คำศัพท์)

Pagan (n)	=	คนนอกศาสนา
Bodhgaya (n)	=	พุทธคยา
monarchs (n)	=	พระมหากษัตริย์
prevent (v)	=	ป้องกัน
arched (adj.)	=	โค้ง
tunnel (n)	=	อุโมงค์
laterite (n)	=	ศิลาแลง
decorated (adj.)	=	ตกแต่ง
damaged (adj.)	=	ได้รับความเสียหาย
realms (n)	=	อาณาจักร
likenesses (n)	=	ความเหมือน
spacious (adj.)	=	กว้างขวาง
carved (v)	=	แกะสลัก
attitudes (n)	=	ทัศนคติ
explanations (n)	=	คำอธิบาย
atmosphere (n)	=	บรรยากาศ

CHAPTER: XVIII
WAT SUAN DOK (วัดสวนดอก)

This temple originally lay in a fortified square beyond Chiang Mai walls. Legends tell that King Ku Na invited the venerable Sumana Thera, a very pious monk from Sukhothai to bring the Buddhism of Sri Lanka to Chiang Mai.

The King offered him the royal flower garden (Suan Dok) as a place to build a temple. The temple was established in 1371.

When Sumana Thera was living in Sukhothai, he had a vision which showed him where to find a very holy relic that had long been buried near the city. When the relic was unearthed, miraculous illuminations took place confirming its power. These miracles did not repeat themselves for the King of Sukhothai, who left the relic in the care of the monk.

Thus when King Ku Na invited Sumana Thera to Chiang Mai, the monk brought the holy relic with him. When the relic was about to be enshrined at the temple, he found that the relic had split into two pieces. One of these pieces was kept at Wat Suan Dok, and the other was buried at Wat Phrathat Doi Suthep.

The main viharn was rebuilt in the early 1930's by Khru Ba Srivichai. A large Buddha image with a hand in the position for holding straw stands back to back with the main seated image. The images took on their present shape under Khru Ba Srivichai.

Mural, Chiang Mai, Thailand A smaller viharn to the south contains a seated Buddha image - the Phra Chao Kao Tue - cast by King Muang Kaew in 1504. The Lanna style image stands 4.7 meters tall and is made up of nine pieces. The walls of the viharn are decorated with murals showing the previous lives of the Buddha (the Vessantara Jataka may be seen on the upper level of the north wall).

West of the main viharn numerous chedi contain the remains of the royal family of Chiang Mai. These were collected from different sites in Chiang Mai and placed there at the wish of Princess Dararatsmi in 1909. The compound also contains the northern campus of the Maha Chulalongkorn Buddhist University of the Mahanikai sect. A wall with tall ornamental gates surrounds the compound, and the remains of earthen walls that once surrounded the fortified monastery can still be seen on the opposite side of the road.

Fig.1: WAT SUAN DOK
(<https://th.wikipedia.org/wiki/>)

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Tourists:** Where is the Wat Suan Dog?
- Monks:** This temple originally lay in a fortified square beyond Chiang Mai walls. Legends tell that King Ku Na invited the venerable Sumana Thera, a very pious monk from Sukhothai to bring the Buddhism of Sri Lanka to Chiang Mai.
- Tourists:** Who offered the place to build a temple?
- Monks:** Wat Suan Dog, Chiang Mai, Thailand, The King offered him the royal flower garden (Suan Dok) as a place to build a temple. The temple was established in 1371.
- Tourists:** Who found relic?
- Monks:** When Sumana Thera was living in Sukhothai, he had a vision which showed him where to find a very holy relic that had long been buried near the city. When the relic was unearthed, miraculous illuminations took place confirming its power. These miracles did not repeat themselves for the King of Sukhothai, who left the relic in the care of the monk.
- Tourists:** Where did Suman Thera keep the relic?
- Monks:** Thus when King Ku Na invited Sumana Thera to Chiang Mai, the monk brought the holy relic with him. When the relic was about to be enshrined at the temple, he found that the relic had split into two pieces. One of these pieces was kept at Wat Suan Dok, and the other was buried at Wat Phrathat Doi Suthep.
- Tourists:** Who built the main viharn?
- Monks:** The main viharn was rebuilt in the early 1930's by Khru Ba Srivichai. A large Buddha image with a hand in the position for holding straw stands back to back with the main seated image. The images took on their present shape under Khru Ba Srivichai.
- Tourists:** What does a smaller viharn to the south contain?
- Monks:** A smaller viharn to the south contains a seated Buddha image - the Phra Chao Kao Tue - cast by King Muang Kaew in 1504. The Lanna style image stands 4.7 meters tall and is made up of nine pieces. The walls of the viharn are decorated with murals showing the previous lives of the Buddha (the Vessantara Jataka may be seen on the upper level of the north wall).
- Tourists:** What does the west of the main virarn numerous chedi contain?
- Monks:** West of the main viharn numerous chedi contain the remains of the royal family of Chiang Mai. These were collected from different sites in Chiang Mai and placed there at the wish of Princess Dararatsmi in 1909. The compound also contains the

northern campus of the Maha Chulalongkorn Buddhist University of the Mahanikai sect. A wall with tall ornamental gates surrounds the compound, and the remains of earthen walls that once surrounded the fortified monastery can still be seen on the opposite side of the road.

Vocabulary (คำศัพท์)

venerable (adj.)	=	ที่เคารพ
relic (n)	=	พระธาตุ
miraculous (adj.)	=	ปาฏิหาริย์
illuminations (n)	=	แสงสว่าง
enshrined (v)	=	ประดิษฐาน
decorated (adj.)	=	ตกแต่ง
murals (n)	=	จิตรกรรมฝาผนัง
numerous (adj.)	=	มากมาย
remains (n)	=	ซาก
royal (n)	=	ราชวงศ์
northern (adj.)	=	ภาคเหนือ
ornamental (adj.)	=	ไม้ประดับ
gates (n)	=	ประตู
surrounds (n)	=	ล้อมรอบ
earthen (adj.)	=	ดิน
fortified (v)	=	เสริมกำลัง
monastery (n)	=	อาราม
opposite (adj.)	=	ตรงข้าม
side (n)	=	ด้านข้าง

CHAPTER: XIX

WAT U-MONG SUAN PUTHA-THAM (วัดอุโมงค์ สวนพุทธธรรม)

Located in a grove Wat U-Mong (Tunnel Temple) is a practicing meditation temple. The origins of the temple, which are traced to the 14th century, are obscure. The temple may have been founded by King Mangrai himself to accommodate some forest monks from Sri Lanka.

One legend relates that King Ku Na may have developed the temple in the 1380's to accommodate a celebrated monk called Therachan. The king used to consult the monk on various problems when the monk was in residence at a temple in the old city (Wat U-Mong Maha Therachan).

On occasions, however, the monk was thought to be a little "eccentric" because he preferred the solitude offered by the forest retreat to Chiang Mai temples. Records suggest the temple may have become deserted as early as the end of the reign of King Tilokarat (1487). The site only became a monastery again in 1948.

A strong influence on the temple has been the Buddhist philosophy of the late Buddhadasa Bhikkhu, one of Thailand's most celebrated 20th century monks. His statue stands on an islet in the lake to the south of the chedi. The Venerable favored the natural environment of the forest over human construction. As a result the modest temple buildings are surrounded by trees.

A path from the main entrance leads up past a Buddhist museum. It continues between a kuti and a "spiritual theater" which contains murals depicting Buddhist wisdom. The path then reaches a raised area with walls of brick. Tunnels lead to meditation cells and a venerated Buddha image. Some of the oldest murals in Thailand used to be visible in these tunnels, but they have now disappeared. Chiang Mai Open Zoo Entry, Chiang Mai, Thailand The bell shaped chedi above is reached by a stairway. From the chedi walk north above the Tunnels to see a fine Buddha image cast in the ascetic style.

The temple grounds also extend to cover an open zoo on the side of the mountain. The front entrance lies up a short lane on the south side of the temple. The zoo has an inner fenced area connected to the main temple compound by a small back gate in the west fence. This inner area contains kuti for monks in the classic forest tradition. Tame deer wander the park and the park sanctuary is a good site for bird watching.

Fig.1: WAT U-MONG SUAN PUTHA-THAM
(<https://th.wikipedia.org/wiki/>)

DIALOGUE (บทสนทนา)

- Tourists:** Where is the Wat U-Mong?
- Monks:** Located in a grove Wat U-Mong (Tunnel Temple) is a practicing meditation temple. The origins of the temple, which are traced to the 14th century, are obscure. The temple may have been founded by King Mangrai himself to accommodate some forest monks from Sri Lanka.
- Tourists:** Whom does the king consult when he has a problem?
- Monks:** One legend relates that King Ku Na may have developed the temple in the 1380's to accommodate a celebrated monk called Therachan. The king used to consult the monk on various problems when the monk was in residence at a temple in the old city (Wat U-Mong Maha Therachan).
- Tourists:** Who is Buddhist monk who is influent on the temple?
- Monks:** A strong influence on the temple has been the Buddhist philosophy of the late Buddhadhasa Bhikkhu, one of Thailand's most celebrated 20th century monks. His statue stands on an islet in the lake to the south of the chedi. The Venerable favored the natural environment of the forest over human construction. As a result the modest temple buildings are surrounded by trees.
- Tourists:** What does the tunnel lead?
- Monks:** A path from the main entrance leads up past a Buddhist museum. It continues between a kuti and a "spiritual theater" which contains murals depicting Buddhist wisdom. The path then reaches a raised area with walls of brick. Tunnels lead to meditation cells and a venerated Buddha image. Some of the oldest murals in Thailand used to be visible in these tunnels, but they have now disappeared. The bell shaped chedi above is reached by a stairway. From the chedi walk north above the Tunnels to see a fine Buddha image cast in the ascetic style.
- Tourists:** What is there anything around the temple?
- Monks:** The temple grounds also extend to cover an open zoo on the side of the mountain. The front entrance lies up a short lane on the south side of the temple. The zoo has an inner fenced area connected to the main temple compound by a small back gate in the west fence. This inner area contains kuti for monks in the classic forest tradition. Tame deer wander the park and the park sanctuary is a good site for bird watching.

Vocabulary (คำศัพท์)

meditation (n)	=	การทำสมาธิ
accommodate (v)	=	อำนวยความสะดวก
celebrated (v)	=	เฉลิมฉลอง
residence (n)	=	ที่อยู่อาศัย
occasions (n)	=	โอกาส
preferred (adj.)	=	ที่ต้องการ
solitude (n)	=	ความเหงา
monastery (n)	=	อาราม
philosophy (n)	=	ปรัชญา
statue (n)	=	รูปปั้น
favored (adj.)	=	ที่ชื่นชอบ
environment (n)	=	สิ่งแวดล้อม
human (n)	=	มนุษย์
construction (n)	=	การก่อสร้าง
entrance (n)	=	ทางเข้า
spiritual (adj.)	=	จิตวิญญาณ
theater (n)	=	โรงภาพยนตร์
tunnels (n)	=	อุโมงค์
disappeared (v)	=	หายไป
mountain (n)	=	ภูเขา
fenced (v)	=	ล้อมรั้ว
classic (adj.)	=	คลาสสิก
sanctuary (n)	=	สถานที่ศักดิ์สิทธิ์

ภาคผนวก จ

ภาพประกอบในการฝึกอบรมการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับ
พระภิกษุสามเณร

ภาคผนวก ฉ
รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ

สามเณร

๑. ผศ.ดร.วีรกาญจน์ กนกกมลเศศ	หัวหน้าภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. พระมหาวีรเดช อธิปัญญา, ดร.	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. พระมหาศรัณย์วัตร์ กิตติวิโร, ดร.	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. พระมหารุ่งเพชร ติกขวิโร,ดร.	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. พระณรงค์ ฐานวุฑฺโฒ, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖. ดร.ณัฐรัชต์ สติตอริยวานิช	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗. อาจารย์ชัชฌพงษ์ มุลตา	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘. ผศ.ดร.บุญมี พรธษา	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙. พระครูศาสนกิจโกศล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแมริมวิทยา
๑๐. พระครูสมุห์ธนภุต วิสุทฺโธ	ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดท่าตอน

ภาคผนวก ช
บทความวิจัย

การพัฒนาารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

Development of English Media Model for Monks and Novices

พระมหาสันตทัศน์ พงษ์สวัสดิ์, ดร. ผศ.ดร. บุญมี พรรษา, ผศ.ดร. ชื่นอารมณ จันทิมาชัยอมร, ดร. วีระพงษ์ แพงคำอ๊ก

พระมหาวีระเดช จะปา, ดร., พระมหารุ่งเพชร ศรีอุทุมพร, ดร., พระมหาศรันย์วัตร กิตติวชิโร, ดร.

Phramaha Santhat Phongsawat, Dr., Asst. Prof. Dr. Boonmee Pansa, Asst. Prof. Chuenaarom

Chantimachaiamorn,

Dr. Weerapong Paengkamhag, Phramaha Viradej Japah, Dr., Phramaha Rungphet Sriutumporn,

Dr. Phramaha Saranwat Kittiwachiro, Dr.

ทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” เกิดจากปัจจุบันสื่อการเรียนรู้ออนไลน์มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ดังนั้นการพัฒนาารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีทั้งหมด 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ซึ่งในแต่ละทักษะมีความแตกต่างกันออกไปและทุกทักษะจะครอบคลุมทุกด้านของการสื่อสาร ดังนั้นการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความรู้ทั้งปวง ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ช่วยเสริมสร้างความคิดและประสบการณ์และช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินต่าง ๆ วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อ 1) เพื่อศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนาารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยตัวแทนพระสงฆ์ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญ จังหวัดเชียงใหม่ รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 320 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า

1) ศึกษาารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนาารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก, การพัฒนาารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีดังนี้ (1) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือ

ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องให้มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้มีความหลากหลายที่เขียน โดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ (2) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน (3) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัดของตนเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด (4) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลมาก (5) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้มากที่สุดในการเรียนการสอน (6) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (7) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (8) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา (9) เน้นกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การอบรมตามคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลสำรวจการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่าพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการฉายการอบรม ในครั้งที่ 1 (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{x} = 16.44$ S.D. = 1.37) และครั้งที่ 2 (ประเมินห่างจากครั้งแรก 1 สัปดาห์) ($\bar{x} = 18.34$ S.D. = 1.02) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมฉายการอบรม ($\bar{x} = 8.38$ S.D. = 1.38) ดังนั้น พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3) ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากผลสำรวจความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.44 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนา, สื่อการเรียนการสอน, ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

Abstract

The research studies development of English media model for monks and novices because now the media of teaching and learning has many roles of teaching and learning English so development of English media model for monks and novices,

learning four skills of English; listening skill, speaking skill, reading and writing skill which each skill is different, but all skills have importance of communication. So English communication is necessary because it is the tool of getting new knowledge and new experience. The objectives of the study are 1) to study the English media model for monks and novices 2) to study the achievement of English media model for monks and novices 3) to study the satisfaction of using of English media model for monks and novices.

This study is the Mixed Methods Research such as documentary research, quantitative research, qualitative research and action research using data collecting and analyzing by the monks living in 25 temples. The population in the study are 320 people.

The research results are found that

1) To study the English media model for monks and novices and from the agreement of the monks and the novices on the process of developing of the English media model for monks and novices is found that it is in the average at 4.29 which is at the high level. Development of the English media model for monks and novices is (1) adding most numbers of English North cultural tourist books or English tourist books by written with both Thai and foreign authors enough to the learners (2) suggesting the website of English cultural tourist for the learners (3) training the learners speaking English in daily life (4) training the learners to practice of speaking with the foreigners (5) using the multimedia and visual media in teaching and learning (6) making e-book for teaching and learning of English cultural tourist (7) making the website of English cultural tourist for the learners (8) organizing of English club in school (9) organizing the activities of English speaking training.

2) To study the achievement of English media model for monks and novices, training of English media model for monks and novices and the result of comparison of pre-test and post-test of using English media model for monks and novices is found that monks and novices in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools having the result of testing after participating training in the first time (evaluation after training) ($\bar{x}$ = 16.44 S.D. = 1.37) and the second time (evaluation after the first time one week) ($\bar{x}$ = 18.34 S.D. = 1.02) is higher than before participating the

training ($\bar{X} = 8.38$ S.D. = 1.38). So monks and novices in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools having the testing before using the English instruction media and after using the English instruction media for monks and novices is different statistically significant at the 0.05 level.

3) To study the satisfaction of using of English media model for monks and novices is in the average at 4.44 which is at the high level.

Keyword: Development, English media for learning, English Communication

1. บทนำ

ในการเรียนการสอนโดยทั่วไปจะมียุคประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ใช้กันมาก คือ ภาษาพูด และภาษาเขียน ต่อมาได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ ในปัจจุบันจะพบว่า มีสื่อการเรียนการสอนมากมายหลายชนิด เพราะถือว่าสื่อการเรียนการสอน คือ มือที่สามของครู ช่วยให้ครูสอนได้สนุก และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น บทบาทของสื่อการเรียนการสอนในบทเรียน ก็คือ เป็นตัวกลาง ตัวช่วย ในการให้ข้อมูลความรู้หรือสิ่งบอกกล่าวแก่ผู้เรียน แต่การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผลนั้น ต้องตรงกับจุดประสงค์เนื้อหา และกิจกรรมของบทเรียน อีกทั้งยังต้องใช้อย่างประหยัด และคุ้มค่าอีกด้วย สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีคุณลักษณะต้องใช้อย่างประหยัด และคุ้มค่าอีกด้วย สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีคุณลักษณะเฉพาะในตัวของมันเอง ดังนั้น ผู้ที่รับผิดชอบซึ่งรวมทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องของการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม สื่อบางประเภทมีราคาแพง อาจหาวิธีการสร้าง และดัดแปลงทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นสื่อเพื่อนำมาใช้ประกอบการสอน รวมทั้งต้องเรียนรู้การเก็บรักษาสื่อต่าง ๆ เป็นอย่างดีด้วย ผู้บริหารก็เช่นเดียวกัน จะต้องมีความรู้เรื่องสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน รวมทั้งจัดหา สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในเรื่องสื่อการเรียนการสอน โดยจะเน้นในเรื่องหาสาระที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับเรื่องสื่อการเรียนการสอน โดยจะเน้นในเรื่องความหมาย ประเภทของสื่อ ประโยชน์ของสื่อการเรียน การสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การผลิตสื่อการเรียนการสอน การเก็บรักษา การบริหารสื่อ การเรียนการสอน บทบาทผู้บริหารโรงเรียนกับสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ได้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร สื่อเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน (อำภา บุญช่วย, 2540: 98)

ในทางการศึกษาได้มีผู้เรียกสื่อตัวกลางแตกต่างกันออกไปตามยุคตามสมัย ตามความคิดเห็น และตามความเหมาะสมของแต่ละกรณี เช่น อุปกรณ์การสอน โสตทัศนอุปกรณ์ โสตทัศนอุปกรณ์ สื่อการสอน และสื่อการเรียน ในปัจจุบันมักนิยมใช้คำว่า สื่อการเรียนการสอน แต่ละคำดังกล่าวมานี้ล้วน

หมายถึงตัวกลางทั้งสิ้น แต่มีความหมายลึกซึ้งแตกต่างกัน กล่าวคือ สื่อการสอนเน้นที่ตัวผู้สอน ส่วนสื่อการเรียนรู้เน้นที่ตัวผู้เรียน แต่เนื่องจากการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน จึงน่าจะเรียกตัวกลางที่ใช้ในการเรียนการสอนว่า สื่อการเรียนการสอน (อนุศักดิ์ สมิตสันต์, 2540: 179-180)

สื่อการเรียนการสอน แต่เดิมนั้นใช้คำว่า อุปกรณ์การสอน (Teaching Aids) เน้นถึงสิ่งทีนำมาใช้ช่วยประกอบในการสอน แต่ต่อมาพิจารณาเห็นว่า สิ่งทีนำมาใช้ช่วยในการสอนนั้น ส่วนใหญ่ต้องใช้ประสาทตา และประสาทหูเพื่อการรับรู้ จึงหันมาใช้คำว่า โสตทัศนอุปกรณ์หรือ โสตทัศนอุปกรณ์ (Audio-Visual Aids) ต่อมาเมื่อมีการพิจารณารูปแบบของการเรียนการสอนว่า เข้าลักษณะของกระบวนการสื่อความหมาย (Communication Process) มีองค์ประกอบครบ ได้แก่ ครูผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่ง เนื้อหาวิชาตามหลักสูตร คือ สาร อุปกรณ์การเรียนการสอนและวิธีการ คือ สื่อผู้เรียนคือ ผู้รับ ซึ่งสื่อที่ว่านี้ก็คือตัวกลางนั่นเอง (ดวงเดือน แสงชัย, 2533: 14)

ด้วยเหตุและผลดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีการนำคำว่า สื่อ (Medias) มาใช้แทนคำว่า อุปกรณ์ และเนื่องจากเน้นที่ตัวผู้สอนเป็นสำคัญ จึงเรียกว่า สื่อการสอน (Teaching Medias) จนถึงในยุคปัจจุบัน การจัดการศึกษาได้หันมามุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น คำที่ใช้เรียกกันว่า สื่อการเรียน (Learning Medias) จึงเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม นักการศึกษาส่วนมากยังคงใช้คำว่า สื่อการสอน และสื่อการเรียน ถ้าหากจะพิจารณาให้ละเอียดและเข้าใจง่าย ก็ต้องพิจารณาคำเรียกโดยยึดถือเอาตัวผู้ใช้เป็นหลัก เช่น สิ่งทีครูผู้สอนนำมาช่วยสอน เรียกว่า สื่อการสอน ได้แก่ แผนภูมิ รูปภาพ แผนภาพ (วีรยุทธ พงษ์ศิริ, 2560: 34-43)

การเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีผู้สอน ผู้เรียนอาจได้พบเห็น ได้ยิน หรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า สื่อการเรียน แต่เมื่อใดก็ตามที่มีการสอนจะต้องมีการเรียนเกิดขึ้น ถ้าสื่อการสอนและสื่อการเรียนสอดคล้องสัมพันธ์กัน การเรียนการสอนก็จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรต้องการ เช่น ครูใช้แผนภูมิอธิบายการสอน เรื่อง อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของนก ประกอบคำอธิบาย และในขณะเดียวกันครูผู้สอนได้พิมพ์ภาพลายลักษณ์คล้ายนกในแผนภูมิ แจกจ่ายให้ผู้เรียนคนละแผ่น ผู้เรียนฟังคำอธิบายจากครูผู้สอน และจดบันทึกคำบรรยายส่วนต่าง ๆ ลงในภาพนก กระบวนการเรียนการสอนในสภาพเช่นนี้ จะช่วยให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างราบรื่น สะดวก รวดเร็ว และ เข้าใจง่าย เราเรียกแผนภูมิว่า สื่อการสอน และเรียกภาพนกในกระดาษของผู้เรียนว่า สื่อการเรียน และเนื่องจากสิ่งที่ครูผู้สอนนั้น ผู้เรียนก็ได้ใช้ประกอบในการเรียนรู้ไปด้วย ดังนั้น สิ่งทีครูผู้สอนนำมาใช้ในกระบวนการสอน จึงน่าจะมีเหตุผลเพียงพอที่จะเรียกว่า สื่อการเรียนการสอนได้

สื่อการเรียนการสอน จึงหมายถึง สิ่งทีช่วยในการเรียนรู้ทีครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ใช้เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น

1. ทำให้สิ่งที่เข้าใจยาก ให้เข้าใจง่ายขึ้น
2. เป็นการสร้างแรงจูงใจ และเร้าความสนใจ
3. ช่วยเสริมสร้างความคิด และการแก้ปัญหาในการเรียนรู้ของนักเรียน
4. สามารถเอาชนะข้อจำกัดต่าง ๆ เกี่ยวกับเวลา ระยะทาง และขนาดได้ เช่น
  - 4.1 ทำให้สิ่งที่เคลื่อนไหวเร็ว ดูช้าลง เพื่อศึกษาได้
  - 4.2 ทำให้สิ่งที่เคลื่อนไหวช้า ดูเร็วขึ้น เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลง
  - 4.3 สามารถนำสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตมาศึกษาได้
  - 4.4 สามารถย่อสิ่งใหญ่ให้เล็กลง เพื่อให้สะดวกแก่การศึกษา
  - 4.5 ขยายสิ่งเล็กให้ใหญ่ขึ้น
  - 4.6 ทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้น
  - 4.7 สามารถนำสิ่งที่อยู่ไกลมาศึกษาได้ (อนุศักดิ์ สมิตสันต์, 2540: 179-180)

สื่อการเรียนรู้ จึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญของโลกและมีความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากทักษะความเป็นนานาชาติ ทักษะทางภาษาแม่และภาษาโลก จะเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือต่าง ๆ ระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียนประกอบด้วย 3 โครงการ ความร่วมมือหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง อาเซียน (Political and Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (Socio - cultural Community) ตามลำดับ สื่อจะทำให้เด็กได้มีโอกาสก้าวไปสู่ความเจริญงอกงาม ทางอารมณ์ สังคมและสติปัญญา การส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านและรู้จักคุณค่าของหนังสือ เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่พึงกระทำ เพราะถือเป็นวิธีพัฒนาอนาคตของเด็กอย่างดีที่สุด สื่อนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดเหตุการณ์ ประสบการณ์ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น รวมทั้งสาระความรู้ในสรรพวิชาจากผู้แต่งหรือผู้รวบรวม เรียบเรียงไปสู่ผู้อ่านได้ สื่อจึงเป็นเสมือนหนึ่งชุมทรัพย์ทางปัญญา คลังแห่งปัญญาและความบันเทิงขนาดมหึมาสำหรับมวลมนุษยชาติ ไม่ว่าจะเป็นผู้อ่านที่เห็นได้ตามปกติ ด้วยเหตุผลเช่นนี้ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีทั้งหมด 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ซึ่งในแต่ละทักษะมีความแตกต่างกันออกไปและทุกทักษะจะครอบคลุมทุกด้านของการสื่อสาร ดังนั้นการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความรู้ทั้งปวง ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ช่วยเสริมสร้างความคิดและประสบการณ์และช่วยให้เกิดความ เพลิดเพลินต่าง ๆ การเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้และฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษให้เกิดความชำนาญ นักเรียนจำนวนไม่น้อยเริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่เรียนชั้นมัธยมศึกษา แต่ไม่สามารถสื่อสารกับ

เจ้าของภาษาได้ ทำให้ขาดความเชื่อมั่น ท้อแท้ และส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพการงานหรือการเรียนรู้อะดับสูง (สุรศักดิ์ ศีลาวรรณา, 2550: ข)

การเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในปัจจุบันนี้จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระภิกษุสามเณรนับได้ว่าเป็นทูตทางวัฒนธรรมและศาสนา ถ้าพระภิกษุสามเณรสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ก็จะทำให้การเผยแพร่พระธรรมหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสู่ชาวโลกได้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้สื่อสารหรือเผยแพร่วัฒนธรรมไทยออกไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องทางพระพุทธศาสนา บางคนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้แต่ไม่เข้าใจหรือไม่มีองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาหรือทางวัฒนธรรมก็นับได้ว่าเป็นด้อยของประเทศไทย หรือพระบางรูปเณรบางรูปเข้าใจมีความเชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนาหรือวัฒนธรรมแต่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ก็ทำให้ศาสนาพุทธหรือวัฒนธรรมไทยไม่สามารถออกไปสู่ชาวโลกได้ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อพระภิกษุสามเณรในยุคปัจจุบันนี้ ปัจจุบันสื่อการเรียนรู้ มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ดังนั้นการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีทั้งหมด 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ซึ่งในแต่ละทักษะมีความแตกต่างกันออกไปและทุกทักษะจะครอบคลุมทุกด้านของการสื่อสาร ดังนั้นการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความรู้ทั้งปวง ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ช่วยเสริมสร้างความคิดและประสบการณ์ และช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินต่าง ๆ ผู้วิจัย จึงเห็นสมควรที่จะทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยบูรณาการกับเนื้อหาสาระความรู้ในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนขึ้นมาใหม่ (สุจณณา พานิชกุล, 2549: 2)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑) เพื่อศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ๒) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

3. ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ด้านพื้นที่ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับพระภิกษุสามเณร

ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือพระภิกษุสามเณรที่ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับพระภิกษุสามเณร โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่ม

ตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูล รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

รูปแบบการวิจัย การวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

4. ผลการวิจัย

1. **ศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร** การสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 รูป จากพื้นที่ 10 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน 216 รูป คิดเป็นร้อยละ 86.4 และเป็นพระภิกษุ จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.6 ตามลำดับ มีอายุ 18 - 19 ปี จำนวน 57 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.8 อายุ 14 - 15 ปี จำนวน 56 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.4 อายุ 16 - 17 ปี จำนวน 53 รูป คิดเป็นร้อยละ 21.2 อายุ 11 - 13 ปี จำนวน 50 รูป คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอายุ 20 ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.6 ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูดชัดเจน ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.40$) และ วิทยากรจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และมีการปรับพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X} = 4.34$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับมาก

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 10 รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน 10 รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

นโยบายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

1) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องให้มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้ความหลากหลายที่เขียนโดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน

3) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัตถุของตนเองเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด

4) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลมาก

5) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้มากที่สุดในการเรียนการสอน

6) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

7) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

8) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา

9) เน้นกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบสื่อ เช่น วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลสื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลวัสดุและการผลิตและการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตสื่อการเรียนรู้

2) สื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อที่ประกอบด้วยภาพและเสียงที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เหมาะสมกับวัยระดับมัธยมศึกษา

3) สื่อมีเนื้อหาสนุกสนานเมื่อนำมาประกอบกับการเรียนการสอนแล้วทำให้ผู้เรียนนั้นไม่เบื่อ เช่น สื่อเกี่ยวกับวัด เกี่ยวกับศาสนา เกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาสนาพุทธ ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น

4) มีประโยคภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีความชัดเจนของภาษา

การให้ความรู้การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1) แหล่งวัสดุที่มีอยู่แล้วภายในโรงเรียน เช่น วัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เป็นต้น

2) แหล่งวัสดุที่ได้จากการจัดระบบของโรงเรียนเอง คือ ครูในโรงเรียนช่วยกันในการผลิตสื่อ

3) แหล่งวัสดุที่มีอยู่ในวัดอารามต่าง ๆ หรือท้องถิ่นนั้น ๆ

4) แหล่งวัสดุที่จะหาได้จากนอกชุมชน หรือท้องถิ่นอื่น ๆ เล่น แผนภาพต่าง ๆ แบบฝึกหัด หนังสืออ่านเพิ่มเติม เว็บไซต์เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอยู่มากมายใน Internet

5) เมื่อรวบรวมได้แล้วก็จัดให้มีการฝึกอบรมครูในการผลิตสื่อในการเรียนการสอนให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหาและอุปสรรค

1) ปัญหาด้านบุคลากร คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อ ขาดประสบการณ์ และความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการไม่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง

2) ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อหรือนำสื่อมาประยุกต์ใช้กับการสอนต่าง ๆ

3) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม คือ การที่สิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคหรือไม่เหมาะต่อการใช้สื่อ บางประเภท หรือสื่อนวัตกรรมบางชนิด ไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนในห้องเรียนที่มีจำนวนมาก

4) ปัญหาด้านการเรียนการสอน คือ ความแตกต่างของผู้เรียนส่งผลทำให้การใช้สื่อมีผลลัพธ์ที่หลากหลาย มีทั้งสนใจและไม่สนใจ และสื่อหรือนวัตกรรมบางชนิดใช้เวลาในการใช้มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับการจัดเวลาเรียน

5) ปัญหาด้านการวัดและประเมิน คือ การขาดการวัดและประเมินผลการใช้สื่อ ทำให้ไม่สามารถหาได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมใด มีผลต่อผู้เรียนอย่างไร

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน

- 1) สื่อหรือนวัตกรรมที่จะนำมาใช้นั้น จะต้องมีจุดเด่นที่เห็นได้ชัดในการเป็นสื่อที่ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน มากกว่ารูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ เช่น การใช้สื่อวีดิทัศน์นำเสนอเรื่องของการเติบโตของสัตว์ ซึ่งเป็นสื่อที่ดีกว่าการสอนตามหนังสือแบบเดิม เป็นต้น
- 2) สื่อหรือนวัตกรรมนั้น ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน ยกตัวอย่างเช่น การยกตัวอย่างการเล่นของรถไฟในการคำนวณความเร็ว แต่ใช้กับผู้เรียนในพื้นที่ที่ไม่มีรถไฟวิ่งผ่าน ซึ่งลักษณะนี้ นับว่าเป็นการเลือกใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม
- 3) ควรเลือกใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่มีงานวิจัยหรือกรณีศึกษารองรับ ในเรื่องของการนำมาใช้ได้ ในสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกัน คือ เมื่อใช้ในโรงเรียนหนึ่งแล้ว ไปใช้กับอีกโรงเรียนหนึ่ง ก็ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งโรงเรียนแรกและโรงเรียนที่สอง มีความเข้าใจในเนื้อหาใกล้เคียงกัน
- 4) สื่อและนวัตกรรมนั้น ควรมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เรียน เช่น การหยิบยกข่าว หนังสือที่กำลังเป็นที่สนใจของผู้เรียนเพื่ออธิบายถึงสถานการณ์ทางสังคมต่างๆ เป็นต้น
- 5) ควรคำนึงถึงงบประมาณของแต่ละโรงเรียนในการเลือกซื้อหรือผลิตสื่อและนวัตกรรม พยายามเลือกสรรสื่อโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก ไม่ควรให้สิ้นเปลืองมากจนเกินไป ควรเลือกสื่อที่สามารถนำมาใช้ได้หลากหลาย มากกว่าสื่อที่ใช้ได้เพียงครั้งเดียว
- 6) ในการใช้สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ผู้ใช้จำเป็นต้องศึกษาคู่มือการใช้หรือออกแบบวิธีการใช้ให้เหมาะสมก่อนนำมาใช้ เพื่อให้สามารถใช้สื่อได้มีประสิทธิภาพและไม่ให้เกิดความเสียหายกับตัวสื่อ
- 7) ปัจจุบันควรเน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น โดยสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีมาทดแทนสื่อสิ่งเปลี่ยนต่าง ๆ เช่น ใช้การฉายภาพจากอินเทอร์เน็ต แทนการปรี้นรูปภาพลงบนกระดาน หรือการให้ผู้เรียนส่งงานทางอีเมลแทนการส่งรูปเล่มรายงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น จะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดความสนุกสนาน สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญและเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สื่อการเรียนแบ่งออกเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ จะมีความหลากหลาย ผู้สอนจะต้องมีหลักการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน

2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
กระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการการพัฒนาคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

- 1) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

2) สร้างคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

3) นำรูปแบบคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน 25 วัด ครั้งที่ 1

5) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

6) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน 25 วัด ครั้งที่ 2

7) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของคู่มือจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

8) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน 50 รูป จากนั้นอบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน 10 โรงเรียน โดยใช้คู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

9) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 10 พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

10) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

11) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การอบรมคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 รูป จาก 10 โรงเรียน ผลสำรวจการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการ

เรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการ ถวายการอบรม ในครั้งที่ 1 (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{x} = 16.44$ S.D. = 1.37) และครั้งที่ 2 (ประเมินห่างจากครั้งแรก 1 สัปดาห์) ($\bar{x} = 18.34$ S.D. = 1.02) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม ถวายการอบรม ($\bar{x} = 8.38$ S.D. = 1.38) พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญ ศึกษา มีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหา บทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และสามารถ ช่วยให้เกิดความคิดรวบยอด ในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจ ให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนจะ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดี ในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง และกับผู้สอนด้วย

3. ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ สามเณร การสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียน การสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 รูป จากพื้นที่ 10 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ผลสำรวจความพึงพอใจใน การใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุ สามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.44 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.57$) รองลงมาคือ เนื้อหาในการใช้ สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับสภาพลักษณะการนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับกับ เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{x} = 4.54$) และ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยกับกับกับ ท่านสามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ($\bar{x} = 4.50$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.44 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือ บรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงและไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือ จุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง สื่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และต้องการ เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากขึ้น เช่น การอ่าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ เจตตคติ การแก้ปัญหา

และความซาบซึ้งทางศิลปะ ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดเป็นอย่างดีด้วยกัน ทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วย และสื่อการสอนเร้าให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ และช่วยผู้ให้กระทำกิจกรรมด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจะได้ผลิตสื่อได้ตรงตามความต้องการและตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร

2) ผู้สอนควรมีการติดตามเทคนิคและวิธีการผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อที่จะได้ปรับใช้ได้อย่างทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1) ควรมีการศึกษาภาพรวมของความเหมาะสม และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ในทุกวิชา เพื่อผลักดันให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2) ควรมีการขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้กว้างและครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- อำภา บุญช่วย. (2540). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. (2540). **การบริหารวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริการการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน แสงชัย. (2533). **การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วีรยุทธ พงษ์ศิริ. (2560). รูปแบบการเผยแพร่พระพุทธศาสนากับชาวต่างชาติของพระสงฆ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่, **วารสารวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 8(2), หน้า 34-43.
- สุรศักดิ์ ศีลาวรรณา. (2550). การท่องเที่ยวและการเผยแพร่พระพุทธศาสนา บทบาทของวัดในเขต กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาวัดบวรนิเวศวิหารและวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม. **สารนิพนธ์วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล**.
- สันติ เล็กสุขุม. (2538). **ศิลปะภาคเหนือ: ทริภุญชัย-ล้านนา**. กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ.
- สุจินดา พานิชกุล. (2549). บทบาทของพระสงฆ์ต่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษากิจกรรมการสนทนา ระหว่างพระสงฆ์กับนักท่องเที่ยว, (**วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**).

ภาคผนวก ซ
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ภายใต้คำถามการวิจัย ดังนี้

- ๑) รูปแบบสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นลักษณะอย่างไร
- ๒) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นลักษณะอย่างไร
- ๓) รูปแบบสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีประสิทธิผลมากน้อยแค่ไหน

วัตถุประสงค์หลักของแผนการวิจัย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และ ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ด้านพื้นที่ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับพระภิกษุสามเณร

ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือพระภิกษุสามเณรที่ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับพระภิกษุสามเณร โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูล รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

รูปแบบการวิจัย การวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผลการศึกษา

1. **ศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร** การสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 รูป จากพื้นที่ 10 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน 216 รูป คิดเป็นร้อยละ 86.4 และเป็นพระภิกษุ จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.6 ตามลำดับ มีอายุ 18 - 19 ปี จำนวน 57 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.8 อายุ 14 - 15 ปี จำนวน 56 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.4 อายุ 16 - 17 ปี จำนวน 53 รูป คิดเป็นร้อยละ 21.2 อายุ 11 - 13 ปี จำนวน 50 รูป คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอายุ 20 ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.6 ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูดชัดเจน ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.40$) และ วิทยากรจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และมีการปรับพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X} = 4.34$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 10 รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน 10 รูป/คน เพื่อทราบแนวทางการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

นโยบายการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

1) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องมีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้ความหลากหลายที่เขียนโดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน

3) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัตถุของตนเองเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด

4) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลมาก

5) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้มากที่สุดในการเรียนการสอน

6) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

7) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

8) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา

9) เน้นกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

กระบวนการพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบสื่อ เช่น วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลสื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลวัสดุ และการผลิตและการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตสื่อการเรียนรู้

2) สื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อที่ประกอบด้วยภาพและเสียงที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เหมาะสมกับวัยระดับมัธยมศึกษา

3) สื่อมีเนื้อหาสนุกสนานเมื่อนำมาประกอบกับการเรียนการสอนแล้วทำให้ผู้เรียนนั้นไม่เบื่อ เช่น สื่อเกี่ยวกับวัด เกี่ยวกับศาสนา เกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาสนาพุทธ ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น

4) มีประโยคภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีความชัดเจนของภาษา

การให้ความรู้การพัฒนา รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1) แหล่งวัสดุที่มีอยู่แล้วภายในโรงเรียน เช่น วัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เป็นต้น

2) แหล่งวัสดุที่ได้จากการจัดระบบของโรงเรียนเอง คือ ครูในโรงเรียนช่วยกันในการผลิตสื่อ

3) แหล่งวัสดุที่มีอยู่ในวัดอารามต่าง ๆ หรือท้องถิ่นนั้น ๆ

4) แหล่งวัสดุที่จะหาได้จากนอกชุมชน หรือท้องถิ่นอื่น ๆ เล่น แผนภาพต่าง ๆ แบบฝึกหัด หนังสืออ่านเพิ่มเติม เว็บไซต์เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอยู่มากมายใน Internet

5) เมื่อรวบรวมได้แล้วก็จัดให้มีการฝึกอบรมครูในการผลิตสื่อในการเรียนการสอนให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหาและอุปสรรค

1) ปัญหาด้านบุคลากร คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อ ขาดประสบการณ์ และความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการไม่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง

2) ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อหรือนำสื่อมาประยุกต์ใช้กับการสอนต่าง ๆ

3) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม คือ การที่สิ่งแวดลอมเป็นอุปสรรคหรือไม่เหมาะต่อการใช้สื่อ บางประเภท หรือสื่อนวัตกรรมบางชนิด ไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนในห้องเรียนที่มีจำนวนมาก

4) ปัญหาด้านการเรียนการสอน คือ ความแตกต่างของผู้เรียนส่งผลทำให้การใช้สื่อมีผลลัพธ์ที่หลากหลาย มีทั้งสนใจและไม่สนใจ และสื่อหรือนวัตกรรมบางชนิดใช้เวลาในการใช้มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับการจัดเวลาเรียน

5) ปัญหาด้านการวัดและประเมิน คือ การขาดการวัดและประเมินผลการใช้สื่อ ทำให้ไม่สามารถหาได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมใด มีผลต่อผู้เรียนอย่างไร

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน

1) สื่อหรือนวัตกรรมที่จะนำมาใช้นั้น จะต้องมียุติเด่นที่เห็นได้ชัดในการเป็นสื่อที่ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน มากกว่ารูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ เช่น การใช้สื่อวีดิทัศน์นำเสนอเรื่องของการเติบโตของสัตว์ ซึ่งเป็นสื่อที่ดีกว่าการสอนตามหนังสือแบบเดิม เป็นต้น

2) สื่อหรือนวัตกรรมนั้น ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน ยกตัวอย่างเช่น การยกตัวอย่างการเล่นของรถไฟในการคำนวณความเร็ว แต่ใช้กับผู้เรียนในพื้นที่ที่ไม่มีรถไฟวิ่งผ่าน ซึ่งลักษณะนี้ นับว่าเป็นการเลือกใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม

3) ควรเลือกใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่มีงานวิจัยหรือกรณีศึกษารองรับ ในเรื่องของการนำมาใช้ได้ ในสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกัน คือ เมื่อใช้ในโรงเรียนหนึ่งแล้ว ไปใช้กับอีกโรงเรียนหนึ่ง ก็ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งโรงเรียนแรกและโรงเรียนที่สอง มีความเข้าใจในเนื้อหาใกล้เคียงกัน

4) สื่อและนวัตกรรมนั้น ควรมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เรียน เช่น การหยิบยกข่าว หนังสือที่กำลังเป็นที่สนใจของผู้เรียนเพื่ออธิบายถึงสถานการณ์ทางสังคมต่างๆ เป็นต้น

5) ควรคำนึงถึงงบประมาณของแต่ละโรงเรียนในการเลือกซื้อหรือผลิตสื่อและนวัตกรรม พยายามเลือกสรรสื่อโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก ไม่ควรให้สิ้นเปลืองมากจนเกินไป ควรเลือกสื่อที่สามารถนำมาใช้ได้หลากหลาย มากกว่าสื่อที่ใช้ได้เพียงครั้งเดียว

6) ในการใช้สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ผู้ใช้จำเป็นต้องศึกษาคู่มือการใช้หรือออกแบบวิธีการใช้ให้เหมาะสมก่อนนำมาใช้ เพื่อให้สามารถใช้สื่อได้มีประสิทธิภาพและไม่ให้เกิดความเสียหายกับตัวสื่อ

7) ปัจจุบันควรเน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น โดยสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีมาทดแทนสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น ใช้การฉายภาพจากอินเทอร์เน็ต แทนการปรีนรูปภาพลงบนกระดาษ หรือการให้ผู้เรียนส่งงานทางอีเมลแทนการส่งรูปเล่มรายงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น จะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดความสนุกสนาน สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญและเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สื่อการเรียนรู้แบ่งออกเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ จะมีความหลากหลาย ผู้สอนจะต้องมีหลักการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน

2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
กระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการพัฒนาคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

1) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

2) สร้างคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

3) นำรูปแบบคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน 25 วัด ครั้งที่ 1

5) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

6) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน 25 วัด ครั้งที่ 2

7) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของคู่มือจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

8) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน 50 รูป จากนั้นอบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน 10 โรงเรียน โดยใช้คู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

9) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 10 พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

10) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

11) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้และกระบวนการสร้างการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การอบรมคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 รูป จาก 10 โรงเรียน ผลสำรวจการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่าพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายการอบรม ในครั้งที่ 1 (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{x} = 16.44$ S.D. = 1.37) และครั้งที่ 2 (ประเมินห่างจากครั้งแรก 1 สัปดาห์) ($\bar{x} = 18.34$ S.D. = 1.02) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการถวายการอบรม ($\bar{x} = 8.38$ S.D. = 1.38) พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหา บทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอด ในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดี ในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง และกับผู้สอนด้วย

3. ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 รูป จากพื้นที่ 10 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ผลสำรวจความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.44 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมาคือ เนื้อหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับสภาพลักษณะการนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับกับเนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.54$) และ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับกับ ท่านสามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.50$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.44 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับมาก

สรุปได้ว่า ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดหมายในระดัหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงและไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง สื่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และต้องการเรียนรู้สิ่งต่างๆ มากขึ้น เช่น การอ่าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ เจตตคติ การแก้ปัญหาและความซาบซึ้งทางศิลป์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดเป็นอย่างเดียวกัน ทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วย และสื่อการสอนเร้าให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ และช่วยผู้ให้กระทำกิจกรรมด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจะได้ผลิตสื่อได้ตรงตามความต้องการและตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร

2) ผู้สอนควรมีการติดตามเทคนิคและวิธีการผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อที่จะได้ปรับใช้ได้อย่างทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

- 1) ควรมีการศึกษาภาพรวมของความเหมาะสม และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ในทุกวิชา เพื่อผลักดันให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- 2) ควรมีการขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้กว้างและครอบคลุมมากขึ้น

ภาคผนวก ข

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

พระมหาสันทัศน์ โสคติวิโส,ดร. สังกัด คณะครุศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ชื่อ / ฉายา / นามสกุล	พระมหาสันทัศน์ โสคติวิโส,ดร.	
วัน / เดือน / ปี เกิด	วันที่ ๑๑ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๐	
วัด / ที่อยู่	เลขที่ ๘๘ ซอยทุ่งมังกร ๑๐ แขวง/ตำบลนิมิตี เขต/อำเภอ ตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๑๗๐	
วุฒิการศึกษา	Ph.D. (Teaching English) พ.ศ. ๒๕๕๘	
	ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) พ.ศ. ๒๕๕๒	
	ศน.บ. (ภาษาบาลีและสันสกฤต) พ.ศ. ๒๕๔๒	
ผลงานทางวิชาการ	<p>หนังสือ</p> <ol style="list-style-type: none"> หนังสือคู่มือสำนวนการสนทนาภาษาอังกฤษ หนังสือคู่มือการใช้ Tense หนังสือ The University of English Grammar หนังสือไวยากรณ์ภาษาอังกฤษฉบับสมบูรณ์ หนังสือหลักภาษาศาสตร์ หนังสือภาษาศาสตร์เบื้องต้น หนังสือการเขียนจดหมายภาษาอังกฤษ หนังสือการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษ หนังสือการเขียนภาษาอังกฤษ หนังสือภาษาอังกฤษสำหรับการสอนสังคมศึกษา หนังสือหลักการแปลและการตีความ <p>งานวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> เรื่อง “แนวทางกำกับดูแลสถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ด้านการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า” <p>สถานภาพ: ผู้ร่วมวิจัย ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ คณะ นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <ol style="list-style-type: none"> เรื่อง “รูปแบบการบริหารอุตสาหกรรมในครัวเรือนเพื่อการรองรับการรวมกลุ่ม AEC” 	

	<p>สถานภาพ: ผู้ร่วมวิจัย ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา</p> <p>๓. เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของคนขับแท็กซี่ในประเทศไทย”</p> <p>สถานภาพ: หัวหน้าโครงการ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)</p>
สถานที่ติดต่อ	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เบอร์โทรศัพท์มือถือ	๐๕๖๙๒๖๒๙๗๘
อีเมล	cc.nundi@outlook.com
ตำแหน่ง	อาจารย์

ลงชื่อ

เจ้าของประวัติ

(พระมหาสันทัศน์ โสตุถิวโส,ดร.)